DE STAD AMSTERDAM

PANORAMA

12 SEPTEMBER 1935 - No. 36

LOSSE NUMMERS 15 CENT

IN DIT NUMMER ENGELSCHE TROEPEN BELEGEREN EEN DOORENSTAD

Aan de steigers liggen tientallen booten gemeerd, wier zeilen zich weerspiegelen in het heldere water.

WATERSPORT
OP DE HOLLANDSCHE PLASSEN

door P. van den Hoek Jr.

HOLLAND is een waterland en uiteraard wordt dan ook de watersport in Holland druk beoefend. Enkele jaren terug was het beoefenen der watersport nog tamelijk duur; een goede zeilboot kostte een klein kapitaaltje. De kanosport was nog weinig bekend en het roeien was òf ambachtswerk òf in een luxewherry slechts weggelegd voor de beter bedeelden. Ook de zwemsport was nog lang geen volkssport. Maar in dit alles is een verandering gekomen, die veel gelijkt op een revolutie! Zeer zeker hebben de lage bouwkosten, ontstaan door zeer lage houtprijzen en de latjessysteembouw (z.g. Bergumermeer jachtjes) bijna ieder in de gelegenheid gesteld om bezitter te worden van een klein zeiljachtje, terwijl door amateurbouw duizenden kano's en honderden B.M.'s zijn ontstaan.

De watersport groeide dus en de Hollandsche plassen bieden op warme dagen prachtige tafereelen van gezellig voortglijdende zeilbooten, afgewisseld door motorjachten en kanovaarders. Het is een en al bedrijvigheid! De echte natuurliefhebber betreurt de drukte, doch in de komende herfstdagen kan hij weer volop genieten van de ongerepte schoonheid der Hollandsche plassen. Het kanovaren neemt af, de gelegenheidszeiler vindt het niet warm genoeg, en de drukke motorbooten, meest met groote gezelschappen aan boord, verdwijnen langzaam maar zeker, om uitsluitend nog op een paar mooie herfstdagen voor den dag te komen.

Als de wind uit het noordwesten komt opzetten, klieven de ranke zeilschepen door het water.

Ook de jeugd geniet — vliegert op de vele eilandjes.

Het was anders de laatste weken een en al leven; overal zag men steigers, waaraan tientallen booten gemeerd, wier zeilen zich weerspiegelden in het heldere water. Vooral als de voor Holland practisch nieuwe watersport „planking" beoefend wordt, loopen de zeilers binnen om dit nieuwe spel van nabij te bekijken. Een racēboot schiet met een snelheid van tusschen de 40 en 50 K.M. per uur door het spiegelend watervlak, een lange lijn meetrekkend van ca. 40—50 M., aan het einde waarvan een plank is bevestigd, waarop voorzien van twee steuntouwen een sportmeisje staat. Door de snelheid, waarmede de plank wordt voortgetrokken, heft ze zich op en het meisje staat met de teugels in de hand gelijk een waternimf op de plank. Oppassen is de boodschap, met verraderlijke snelheid draait de motorboot in een bocht, het touw komt even slap te hangen, de plank zakt weg in de bocht, daar de spanning verloren is gegaan, de waternimf verliest haar evenwicht en komt plotseling met het water in aanraking, dat heel wat harder is dan men oogenschijnlijk zou denken!

Dit spel is een sport bij uitnemendheid, doch ook een kijkspel, maar zoodra het afgeloopen is, worden de booten van de toeschouwers losgegooid om wederom de plassen op te gaan. Er is leven in de brouwerij en waar menschen zijn, is tegenwoordig ijs! Alsof het water nog niet koel genoeg is, komt de ijsman ook nog verkoeling brengen; op mooie dagen maakt hij goede zaken!

De zeilsport heeft goede en kwade gevolgen: een oude palingvisscher van 86 jaar vertelde mij, dat hij 40 jaar geleden midden in den zomer geen enkele zeilboot had gezien en dat die akelige dingen met hun diepe kielen nu al zijn netten kapot maakten! Dat was een schaduwkant, maar hij liet er op volgen, dat de paling veel meer opbracht, omdat er nu zooveel koopers waren van zijn heerlijke gerookte paling, want hij rookt ze zelf!

Ook de jeugd geniet op onze plassen ; ze zwemt, vliegert op de vele eilandjes, vaart kano, ja zeilt zelfs. Ze praat over oploeven, bak- en stuurboord gemakkelijker dan over haar taallesje.

Maar zoo kalm en rustig als de plassen ook lijken, als de wind uit het Noordwesten komt opzetten, kan het spoken ; eerst dan wordt het sport voor de echte zeilers, zij klieven er doorheen en weten precies, wat zij met hun ranke vogels kunnen uitrichten.

In September en October kan de echte watersportliefhebber nog volop genieten, want nog is de mooiste tijd niet voorbij. Schitterende avondstemmingen, een bloedrood ondergaande zon, die zich in lichte, witte nevelen hult, duizenden trekkende watervogels, wilde eenden, futen, koeten, grutto's, enz. Begin October kan men soms duizenden en duizenden stuks waterwild zien, ze scholen zoo dicht te zamen, dat het water uit de verte gelijkt op een eiland, en als men dicht genaderd is, stijgen de buitensten kwakend omhoog en allen volgen om enkele honderden meters verderop weer gezamenlijk neer te strijken. Het is een prachtgezicht !

Wie onze plassen kent en werkelijk natuurliefhebber is, brengt zijn boot niet te vlug in de winterstalling, maar blijft genieten van de fraaie herfsttinten, die niet alleen bosch en heide kleuren, maar ook onze spiegelende watervlakten. Maak echter geen nachttochtjes, hoe schitterend deze ook zijn in Juli en Augustus bij helderen sterrenhemel

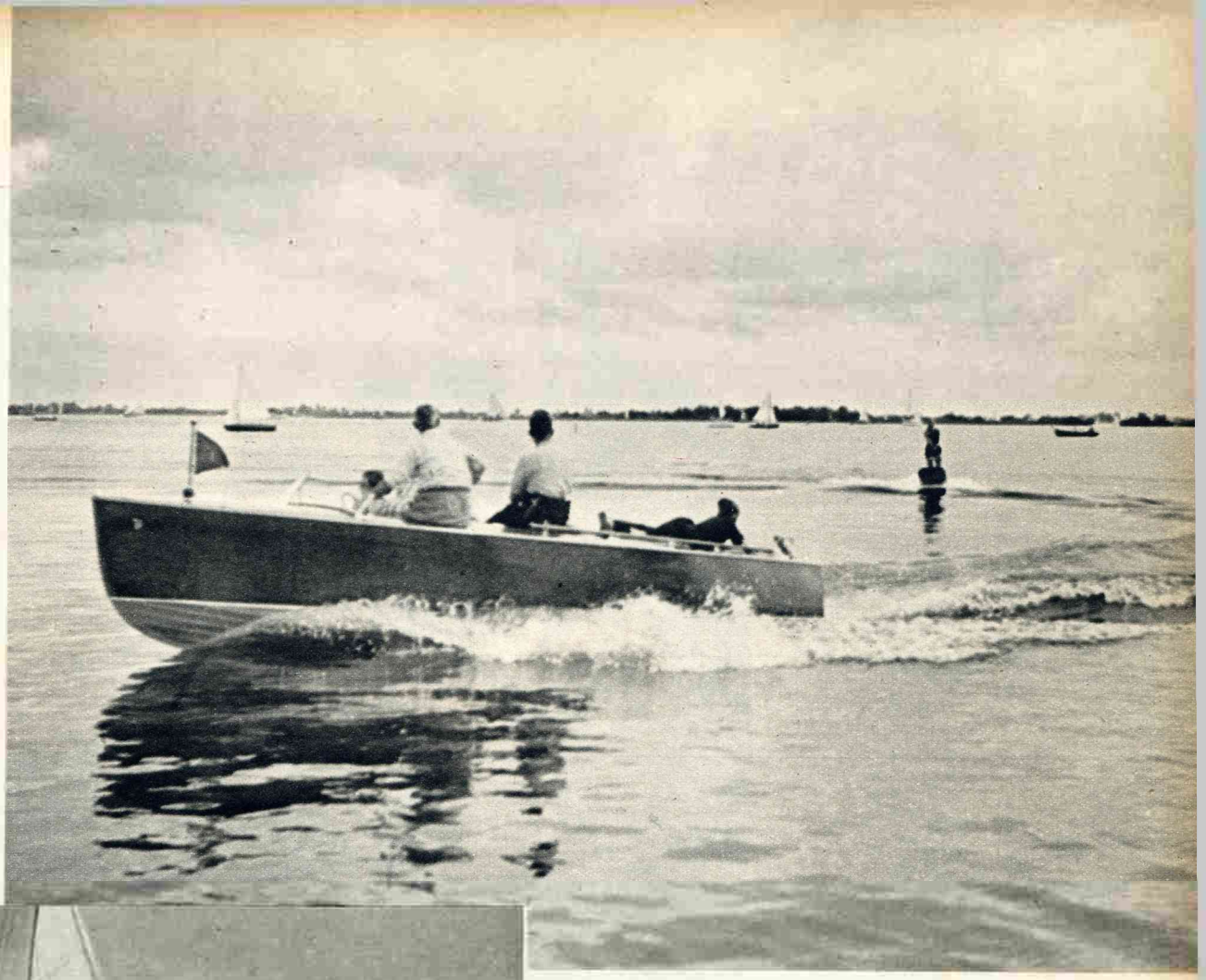

Een race-boot schiet met een snelheid van tusschen de 40 en 50 K.M. door het watervlak.

en prachtige maan ; voor September en October leveren ze gevaar op ! Plotseling komen zware nevels opzetten en de beste stuurman met het beste schip moet soms uren zoeken om den wal te kunnen vinden. Onze Hollandsche plassen met de honderden eilandjes belemmeren hem zelfs koers te varen op het kompas. Met overnachten op de plassen wordt een dergelijke onwetendheid dan ook meestal gestraft en in een open boot of kano is dit geen pretje, daar men doorweekt raakt van het vocht, alsof men door een dichten mist gaat.

De foto's, die dit artikel illustreeren, konden gemaakt zijn op tientallen Hollandsche plassen. De kenner zal echter vaststellen, dat ze afkomstig zijn van de Loosdrechtsche plassen. Deze plassen, die ontstaan zijn door turfafgravingen (welk een enormen dank zijn wij aan de eenvoudige turfgravers verschuldigd), bieden met haar honderden eilandjes, prachtige kreekjes, Vecht en Drecht een dorado voor den watersportliefhebber en de goede toegangswegen uit Amsterdam en Utrecht maken het een ieder mogelijk, ook Loosdrecht eens te bezoeken. De Loosdrechtsche watersportliefhebbers trekken echter ter verkenning met hun boot naar andere van onze Hollandsche meren, zooals Kaag, Friesche meren, Westeinderplassen, enz. enz. op hun vacantie-„uitstapje".

Zóó bloeit en groeit, ondanks alle droogleggingen in ons kikkerland, de watersport !

De oude palingvisscher van 86 jaar inspecteert zijn netten.

De wijde plassen op.

Het verhaal van de week

NOG

NOU, ik liep op een middag langs den Broadway, ziet u? En toen ik bijna aan den hoek van de Zevenenveertigste straat was, kwam die knaap op me af. Ik had hem al eerder in de smiezen gehad; hij liep net, of hij iemand aan wou spreken, en niet goed wist, wien hij nemen zou; maar ik lette er verder niet op; zal wel weer zoo een zijn met 'n verhaaltje over geen-onderdak en hebt-u-misschien-'n-kleinigheidje-voor-me, dacht ik. U kent dat soort wel — afgetrapte schoenen, en zoo'n benauwd gangetje, net of ie ieder oogenblik bang is, 'n tik voor z'n toet te krijgen.

„Pardon, meneer," begon hij.

„Loop maar door," zei ik. „Verkeerd verbonden. Ik heb zelf drie zieke vrouwen en veertien weeskinderen thuis."

„U begrijpt me verkeerd, meneer — wilt u even luisteren?" Hij liep met me mee, een tikje schuin naar me toe gekeerd. „Ik wou u iets aanbieden, dat een reusachtig koopje is. Ik dacht direct: die meneer is zakenman. Die voelt misschien wel iets voor een goed handeltje."

Ik kan u vertellen, dat ik 't land had. Gemeen 't land. Ik werkte waarachtig al over de tien jaar hier in de stad, en die knul dacht, dat hij een heikneuter voor had!

„Schiet op!" snauwde ik tegen hem. „Dat trucje kende ik al, toen ik nog aan de flesch was. Wat wou je verkoopen vandaag — de Engelsche kroonjuweelen, of den koepel van 't Kapitool? Heb je natuurlijk gestolen. Je wilt 'm smeren, en omdat jouw vader mijn vader nog gekend heeft, wil je me wel een pleiziertje doen, en mag ik ze voor vijfennegentig cent hebben. Vijfennegentig cent contant."

„U kunt toch wel eventjes kijken? 't Zal u best meevallen." Hij haalde een vuilen zakdoek uit zijn zak en liet me een snoer glimmertjes zien en toen begon hij weer te janken: „Ik ben u nageloopen omdat ik wist, dat u een toffe jongen was — ook van 't vak. Ze hebben me in 't snotje, en nou kan ik er geen lood voor maken. Als u even kijken wilt.... Wacht u nou even! Kijk eens! U kunt ze voor twee briefjes van honderd hebben — ik wil wedden, dat u er bij den eersten den besten opkooper viermaal zooveel voor krijgt."

Ik dacht, dat ik hem nooit kwijt zou raken, dus keek ik hem eens flink aan en ik zei:

„Hoor es, ladenlichter, ik heb geen zin om m'n vingers te branden.... D'r staat een smeris hier net op 't hoekje — dus pas op, als dat ijs gloeiend is." Ik nam het snoer in mijn handen en trok een leelijk gezicht tegen 'm.

„Ga maar es mee, dan zullen we es kijken, wat hij d'r van zegt."

Hij liet me haast niet eens uitpraten. Hij schoot achter 'n paar menschen om, die den anderen kant af kwamen, en nam de beenen de straat door, of ie naar den brand moest. Dus daar stond ik toen, midden op Broadway, met een snoer nagemaakte diamanten, die glommen als....

Enfin, ik wou alleen maar vertellen, dat ik 't er een beetje van te pakken kreeg. Dus ik stopte ze in m'n zak en ik ging de Cinema in, om een beetje tijd zoek te brengen.

Maar 't bleef me aldoor in m'n hoofd hangen; en toen ik weer op mijn kamer kwam, ging ik ze nog eens goed bekijken. Ik had vroeger — vóór ik een paar jaartjes de stad uit was namelijk — nogal verstand van ijs gehad. En ze zagen er heel aardig uit, ik kon niet anders zeggen. En toen schoot me opeens te binnen, dat ik 't wel es mis gehad kon hebben — dat die knaap de waarheid gezegd, en dat ie den angst gekregen had voor dien smeris.

„Misschien bèn ik niet eens zoo'n linke jongen," zei ik bij mezelf. „Wie weet, heb ik een goeien slag geslagen."

Ik moest 't snoer wegbergen, dacht ik. Daar heb ik een plaatsje voor, want ik zeg maar zoo: je moet den boel nooit rond laten slingeren. Ik was net opgestaan, toen er aan de deur geklopt werd. En nogal hard geklopt óók.

Dat geluid beviel me niet. Ik kèn dat zoo'n beetje, ziet u. Dus ik tilde gauw de losse zitting van een stoel op en stopte 't snoer d'r in en toen ging ik naar de deur. Ik zag direct, dat ik 't goed had gehad. Hij hoefde heusch geen visite-kaartje af te geven. Zoo'n groote breede kerel met 'n rond hoedje en van die vierkante neuzen aan z'n schoenen — je ziet die stillen ieder oogenblik in de bioscoop. Een rechercheur.

„'t Is toch wel goed, dat ik even aan kom loopen?" zei hij, echt beleefd, maar met 'n vuil lachje, dat me heelemaal niet beviel.

„Mijn vrinden zijn altijd welkom." Ik deed 'n beetje uit de hoogte.

„Vin je 't erg, als ik een beetje rondkijk?"

„Je gaat je gang maar." Ik nam de flesch van 't buffet en schonk een scheutje whiskey in. Ik stak een sigaret op. „Ook een spatje?" vroeg ik.

„Laat ik eerst de kamer maar even doen, dan kunnen we aan de thee beginnen," zei hij. „Mij maar 'n schijfje citroen d'r bij, meneer Freeman."

„U bent op de hoogte," zei ik. „Ik geloof niet, dat ik uw naam nog weet."

NIET GESLEPEN GENOEG

door Kay Kennedy

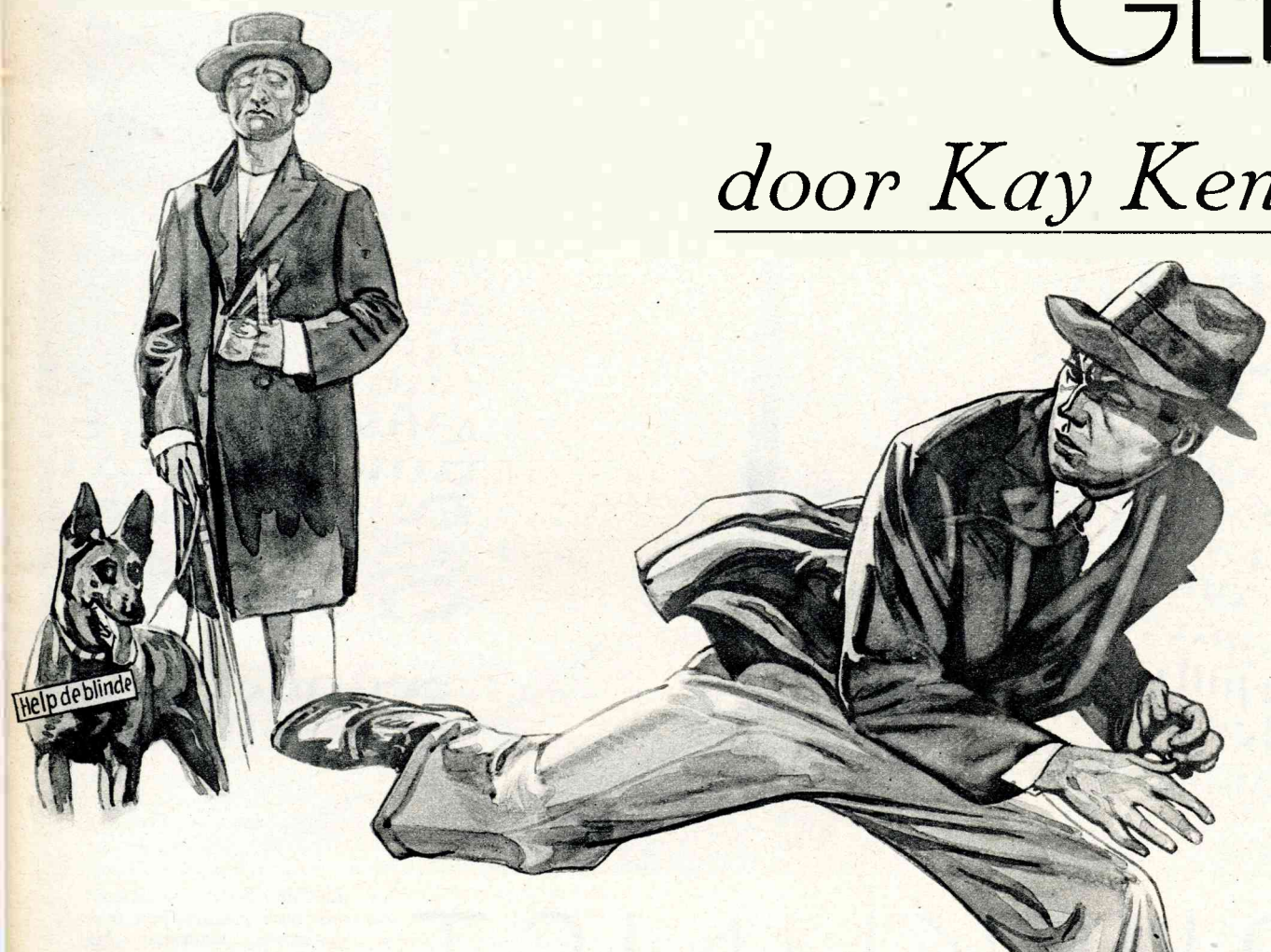

Hij liet me haast niet uitpraten. Hij schoot achter 'n paar menschen om, die den anderen kant af kwamen, en nam de beenen de straat door, of ie naar den brand moest. Dus daar stond ik toen, midden op Broadway, met een snoer nagemaakte diamanten, die glommen als ....

„Den volgenden keer weet je 'm direct weer, als je me ziet."

U zult wel snappen, dat ik me heelemaal niet lekker voelde, toen ik daar maar zat en heel gewoon probeerde te doen, terwijl hij alle deuren en laden opendeed en den boel er uit sjorde, en 't bed omkeerde en wat je maar wilt. Hij vond ze natuurlijk.

„Aardige steentjes, hè?" zei hij. „Ga maar mee. Mijn kameraad staat buiten, dus je hoeft geen kunsten te probeeren. Je hebt niks over me te klagen, is 't wel? Heb niet eens met m'n pistool gewerkt. We kennen onze pappenheimers, en ze zeiden, dat jij er nooit een bij je had."

„Wat zou ik d'r mee opschieten?" zei ik. „Je krijgt er alleen nog maar méér last met de klabakken door. Ik doe trouwens niks, waar ik een pistool voor zou moeten hebben. Ik bedoel, de klabakken..."

„Jawel. 't Is goed. Zet je hoed maar op. Je krijgt nog gelegenheid genoeg, om te vertellen, hoe ze het ijs bij je gepoot hebben."

Wat kon ik doen? Ik kan u gerust vertellen, dat ik heelemaal m'n draai niet had. Nou had ik notabene 'n jaar lang gezorgd, dat ik geen last kreeg, en nou werd ik opgepikt voor een karweitje, waar ik geen steek mee te maken had. 't Is een heele toer, om eerlijk te blijven. Maar enfin, dacht ik, de kans heb ik in ieder geval gehad.

En toen dacht ik: weet je wat, als 't dan toch mis is, kan d'r nog wel 'n schepje bij ook. Met geld doe je 'n heeleboel. 't Was in ieder geval te probeeren.

„Zou u niet eerst even gaan zitten om een druppeltje te proeven?" zei ik.

„Merci," zei hij. „Ik drink nooit, als ik naar de zaak moet. Maar als jij d'r nog gauw eentje wilt nemen — je krijgt den eersten tijd de lucht niet meer."

Ik liep niet naar de tafel, waar de flesch op stond, maar naar 't buffet, en ik greep den knop van een laatje, waar hij óók in had gekeken.

„U hebt zeker geen ouwe moeder of zoo, die eh.... laten we zeggen om tweehonderd piek verlegen zit?"

Hij nam z'n hoed af en kwam een beetje dichter bij me.

„Wéét je kameraad, dat ik thuis ben?" vroeg ik langs m'n neus weg.

„N-nee...." Hij keek me strak aan. „Hij moest alleen de deur in de gaten houden — we kregen een tip, dat je 't snoer hier had."

Ik trok het laatje open, haalde er een rolletje uit en stak het in mijn broekzak.

„Nou, hoe denk je d'r over?" zei ik.

Hij bleef een heelen tijd stil staan kijken. Toen zette hij zijn hoed weer op.

„Laten we zeggen driehonderd plus het snoer — dan was je niet thuis, toen ik m'n kaartje boven liet brengen en even rondneusde."

Twee minuten later zat ik aan de tafel. Ik hoorde beneden de deur dichtslaan en schonk nog eens in.

Och....

U bent zelf zeker ook niet van gisteren, hè? Weet u van wanten? Nou, ik moet bekennen, dat ik er in 't eerst niet achter was. En groot lef vind ik 't nog — op klaarlichten dag midden op den Broadway, vlak bij 'n smeris. Ze kenden me natuurlijk, maar 't was toch aardig in mekaar gezet, de eene, de bleeke, met 't snoer en de andere me naloopen en voor stille spelen, tot je met geld op de proppen kwam. Smerige streek. Wat hàd ik 't mier, toen ik er achter kwam. Zulke schooiers van niks, menschen als wij voor twee of driehonderd piek af te tuigen!

Maar ik had natuurlijk nog veel erger de smoor in gehad, als die briefjes van honderd echt waren geweest.

Een der laatste voorloopers van onze metalen pen is de ganzeveer, waarmee bijvoorbeeld deze Spaansche adelsbrief uit het jaar 1589 geschreven is.

SCHRIJFKUNST

van toen en nu

NOOIT zal de taal, het woord, bij machte zijn, gedachten en gevoelens volledig en zuiver uit te beelden. En nog minder is eenig schrijfsysteem in staat, de taal, het gesprokene met al zijn stemmingsnuanceering, in al zijn licht mis te verstane bedoelingen, nauwkeurig weer te geven. Toch is het verrassend, te constateeren, dat het meest verbreide schrijfsysteem, het alphabet, zulk een betrekkelijke volmaaktheid en bruikbaarheid bewezen heeft, dat 't sedert 3000 jaar zonder noemenswaardige wijziging heeft stand gehouden, en dat zelfs de boekdrukkunst en thans weer de schrijfmachine zich daarbij aanpasten, zonder zijn karakter maar eenigszins te veranderen.

Ook het alphabet echter heeft zich in de landen rondom de Middellandsche Zee oorspronkelijk ontwikkeld uit oudere schriftvormen, primitieve systemen, waarin de dingen en de ideeën werden weergegeven door afbeeldingen of zinnebeelden. De behoefte, die beschaving en verkeer voelden aan steeds meer en sneller registratie van berichten, wetten en contracten, vereenvoudigde deze systemen tot het snel bruikbare instrument van het alphabet.

Reeds de oude beschavingen rondom den Nijl en den Euphraat kenden een hoog ontwikkelde schrijfkunst, die echter slechts beheerscht werd door een leger van secretarissen, waarmee heerschers en veldheeren zich omgaven, zoodat wetten en oorlogsberichten onmiddellijk geregistreerd, verzonden en medegedeeld konden worden. In 't land der Pharao's schreef men reeds met kleurstof op rollen van

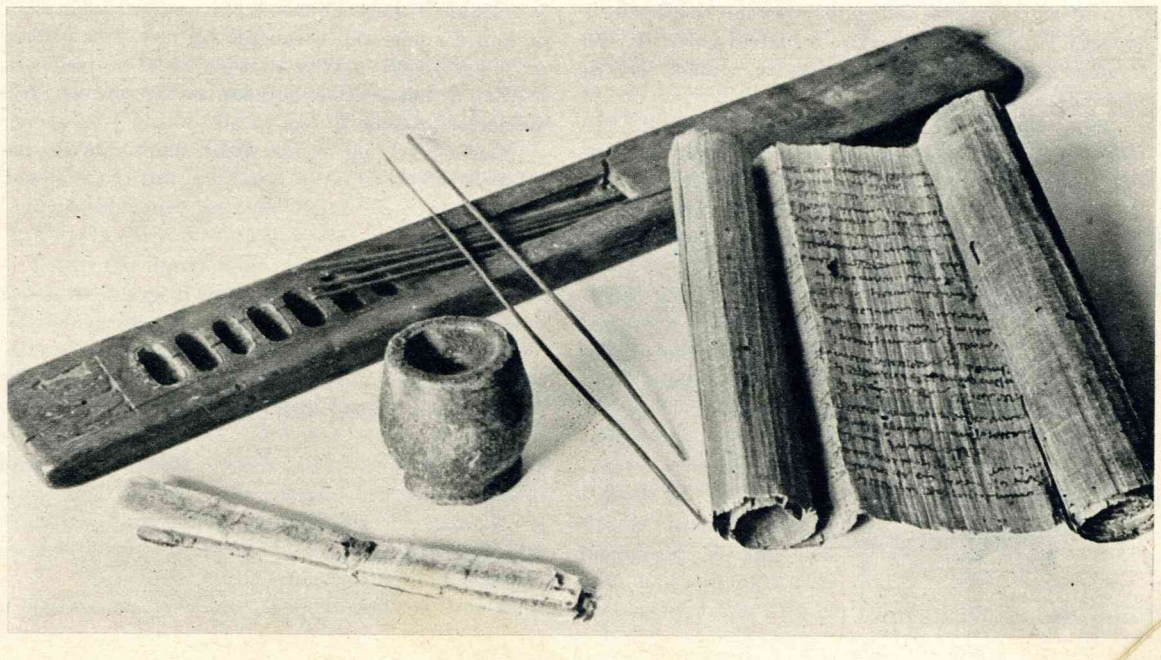

De schrijfhalmen en verfhouders van den papyrusschrijver in het oude Egypte. De rechtsche papyrusrol houdt een lijst in van pacht-gerechtigden in een dorp. Op den voorgrond gevouwen kleinere papyrus-scripturen.

De Koran werd reeds met een holle rietpen geschreven en het decoratieve schrift harmonieert met het kunstige lederen schrijfkistje en den fraai bewerkten zilveren inktpot (circa 1200).

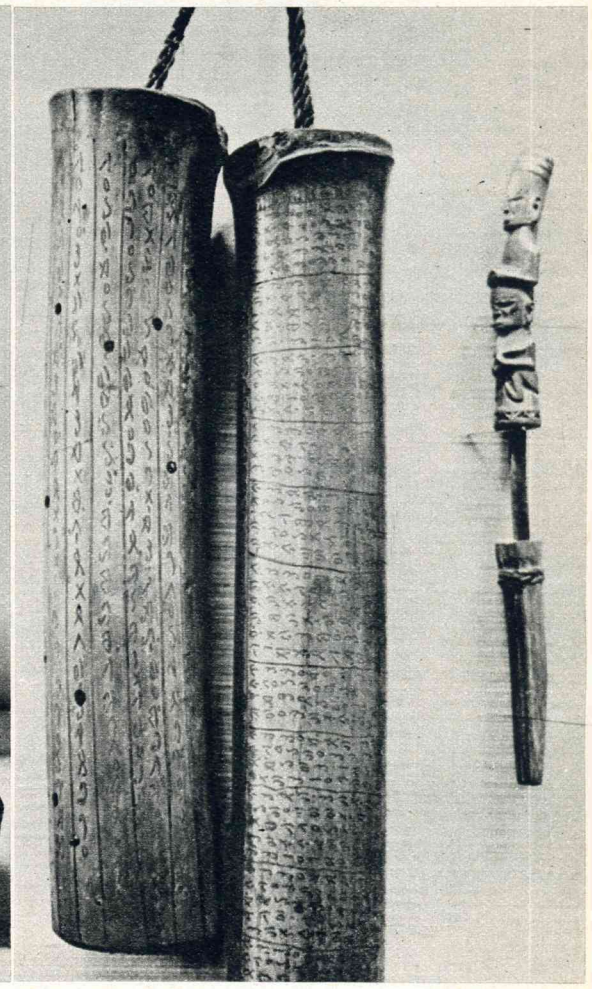

De kalender der Bataks: de inlanders krassen hun kalender in ronde houtstaven.

papyrusvellen, gewonnen uit den stam van de papyrusplant, toen in Babylon en Assyrië de documenten nog bestonden uit leem-tabletten, waarin het spijkerschrift was gekrast. De schrijver van den Pharao had duizenden ondergeschikten, die dictaten opnamen of reeds geschreven mededeelingen copieerden. De Babyloniërs waren zoo voorkomend, in het verkeer met de Egyptenaren papyrus- of lederrollen met kleurenschrift te gebruiken, terwijl voor binnenlandsch gebruik de leemtabletten nog behouden werden. Zoo kan men dezelfde documenten, blijkbaar in denzelfden tijd opgesteld, terugvinden in beide schrijfwijzen.

Voor het kleurenschrift op de papyrus- of lederrollen werden plantenstengels ter dikte van de haakpennen onzer dames gebruikt, terwijl de Babyloniërs het spijkerschrift in hun leemtabletten krasten met scherpe bamboesplinters. In Tibet en de Himalayalanden worden heden ten dage nog verordeningen en gebeden met kleurenschrift op de rotswanden geschreven. In Mongolië hangt men de gewijde teksten op wimpels en vanen in den wind. En men gelooft, dat de wind dan schrift en woorden en gedachten zal overbrengen naar de omwoners en de onderdanen.

De lei heeft op de scholen practisch haar plaats geheel ingeruimd voor pen en cahier, waarmee onze kleuters reeds van den aanvang vertrouwd worden gemaakt.

Een Romeinsch wastabletten-boekje, dat beschreven werd door de letters met de metalen stift in de waslaag te griffen: de platte achterkant van de schrijfstift diende om de was dicht te drukken en zoo 't schrift uit te wisschen.

De vulpen werd de hoogste vervolmaking van de metalen pen, het laatste woord in het schrijfsysteem met pen en inkt,

maar naast haar ontwikkelde zich in korten tijd he gebruik van de schrijfmachine, die nog sneller en duidelijker schrift kon leveren.

„Schrift kan men hooren," zeggen de Tibetanen. De schrijvende priester verricht hier zijn arbeid nog in dezelfde houding en op dezelfde wijze als voor duizenden jaren zijn ambtsvoorgangers bij den Pharao. En nog pas vijfentwintig jaar geleden was keizer Menelik van Abessynië omgeven door een schare van schrijvers, die zijn dictaat registreerden op dunne lederrollen. Zij gebruikten daarbij korte pennen uit gerste-stroo, of bij feestelijke gelegenheden uit de slagpennen van den geweldigen hoornraaf. Trouwens ook in Europa waren de ganzen niet de eenige vogels, die schrijfpennen leverden : ook zwanen, trapganzen, kraaien, pauwen en — voor hebreeuwsch schrift — kalkoenen, sedert die in de 17de eeuw hier uit Noord-Amerika waren ingevoerd. Ook pennen uit suikerriet gesneden waren hier in zwang: Hans Holbein heeft Erasmus meermalen afgebeeld met zulk een suikerriet-pen in de hand. Dit schrijfwerktuig was ons overgeleverd door de Perzen en andere volken, die zich van Arabisch schrift bedienden.

Van ruimer bekendheid is, hoe bij Grieken en Romeinen de dictaatschrijvers zich bedienden van met was bestreken hout-tabletten ; zij krasten het schrift met metalen of ivoren griffels in de was : de achterkant van deze schrijfstiften was vlak, zoodat zij daarmee het schrift konden uitwisschen, door de was weer dicht te drukken. Deze methode is tot het einde der zestiende eeuw nog in geheel Europa blijven voortleven. De metalen schrijfstiften werden toen ook wel „pennen" genoemd. En daaruit is later het misverstand ontstaan, als zouden de middeleeuwers en ook de Romeinen zich bediend hebben van metalen pennen, zooals wij die thans kennen. Wel schijnt uit mededeelingen van Johann Neudörffer den Ouden uit het jaar 1549 afgeleid te mogen worden, dat in Neurenberg toentertijd reeds metalen schrijfpennen in de eigenlijke beteekenis gebruikt werden.

Eerst in 1822 verwierf Caspar Schnetter in München een patent op een pennen-snijmachine. Het schijnt, dat met dit werktuig zoowel vogelschachten als metalen pennen gesneden konden worden. Maar de industrie heeft toch nog bijna 'n halve eeuw noodig gehad om de stalen pen te brengen op het gehalte dat wij thans kennen, en dat in de gouden pen der goede vulpenhouders zijn bekroning gevonden heeft.

Maar daar is inmiddels de schrijfmachine verschenen, die het tientallen eeuwen oude handwerk van Pharao's geheimschrijver vereenvoudigde en verbeterde tot grooter snelheid, leesbaarheid en duurzaamheid. En dan — daar is de radio-telegrafie, die bij den lichten en snellen aanslag van het toetsenbord het geschrevene onmiddellijk leesbaar maakt van het eene tot het andere einde van den aardbol. De moderne techniek heeft hier het Tibetaansche geloof bewaarheid : het schrift wordt gehoord, het wordt gelezen op duizenden mijlen afstands, voortgedragen door de lucht.

F. d'A.

De hoogste overwinning heeft het menschelijk vernuft bereikt in de radio-telegraaf, waarmee de verre-schrijver zijn schrift onmiddellijk leesbaar maakt tot op duizenden mijlen afstands.

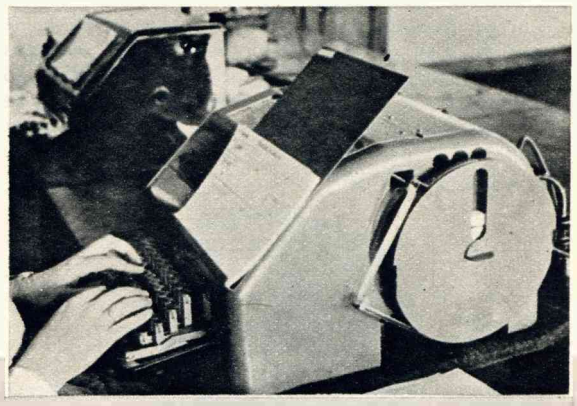

De Pustaha, het tooverboek der Bataks op Sumatra, met schrijfstokjes en verfnapje.

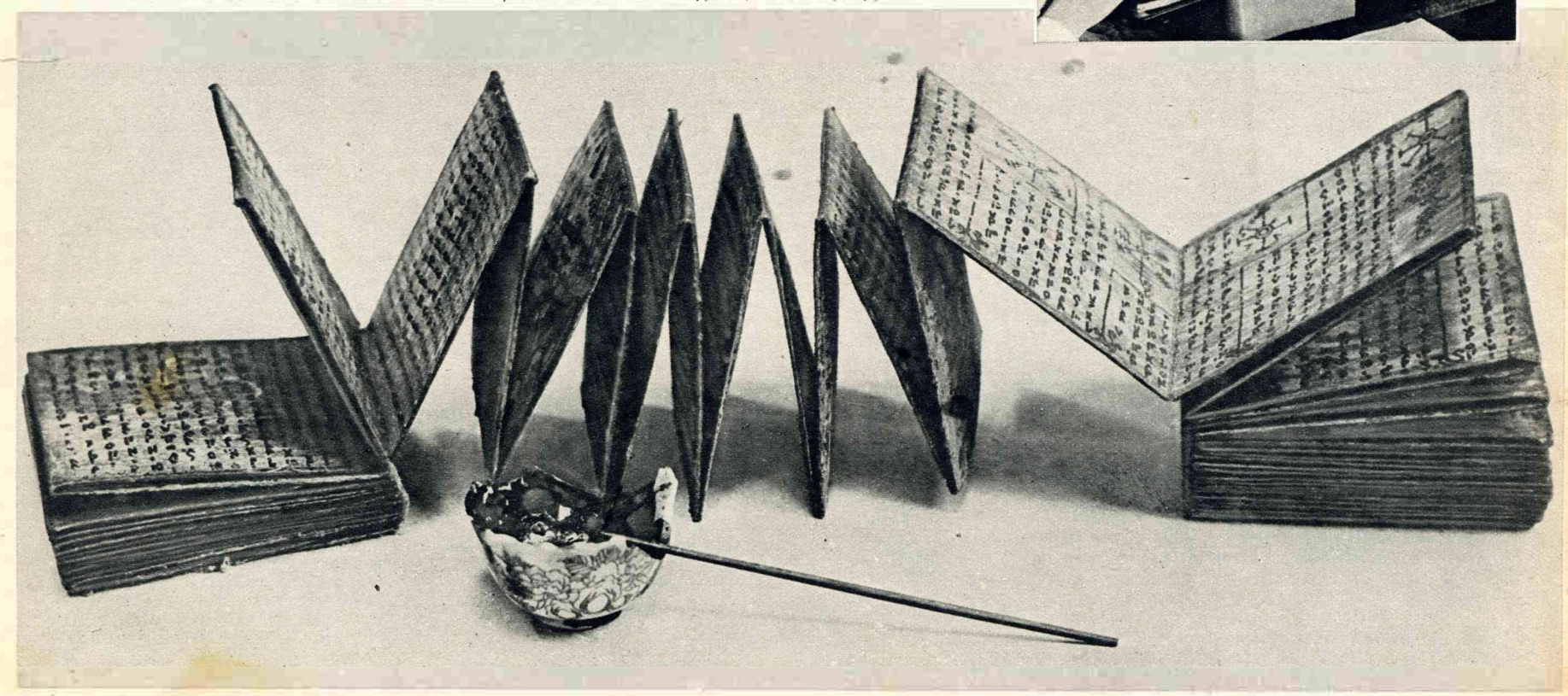

DE STAD AMSTERDAM
KANTOOR: N.Z. VOORBURGWAL 262 - AMSTERDAM
TELEFOON INTERCOMMUNAAL 33170 - GIRONUMMER 97946

De Amstel bij de Zuider Gasfabriek

Het vijfde eeuwfeest van Leeuwardens stedelijk bestaan is met groote opgewektheid en enthousiasme gevierd: de paardensportmiddag vertoonde nog eens de volle glorie van Friesche statie.

VIJFDUIZEND GULDEN

VOOR DE ABONNÉ'S VAN PANORAMA

OP 5 DECEMBER A.S.

Hebt U de aankondiging van onze St. Nicolaas-surprise in ons blad van 5 September j.l. met aandacht gelezen? U behoort natuurlijk ook tot de vaste kern onzer abonné's en komt derhalve voor de prijsverdeeling in aanmerking!

Jhr. mr. G. Sandbergh, een onzer koenste vliegers en lid van de directie der Fokkerfabrieken kwam om met zijn Fokkerjager bij een demonstratie voor de Turksche autoriteiten.

UIT EIGEN LAND

Ex-koning Alfonso van Spanje bezocht ons land met zijn secretaris, den hertog de Luna. Te Amsterdam gold zijn meeste belangstelling de groote Rembrandt-expositie in het Rijksmuseum.

De groote historische optocht te Katwijk bracht den terugkeer van den prins van Oranje in 1813 in beeld: de landing aan de Hollandsche kust leverde een overtuigende scène.

Te Beverwijk werd een groote Handicap Harddraverij gehouden, met den grooten prijs van Kennemerland als inzet — De strijd van mensch en paard.

Het echtpaar S. Wit—Dooves te Wieringerwaard mocht zijn 60-jarig huwelijksfeest vieren.

Het echtpaar M. Leeuwerink-Sint te Wormer vierde 13 September zijn gouden huwelijksfeest.

IN NOORD-HOLLAND

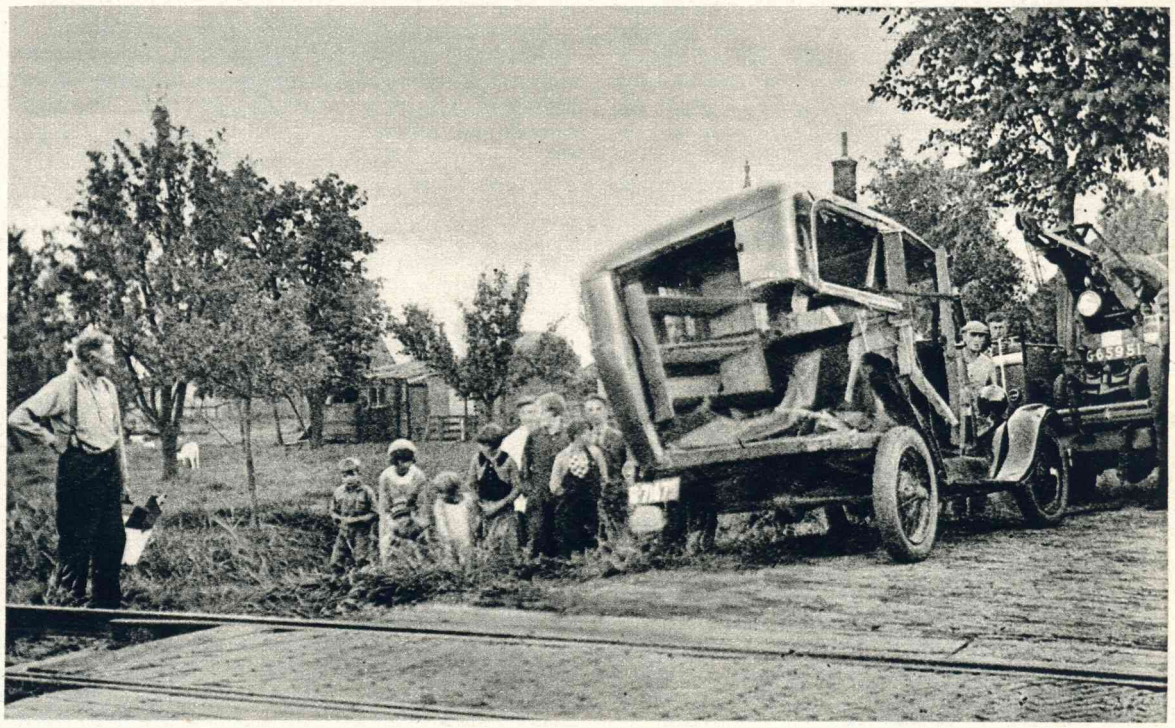

Een ernstig ongeluk gebeurde op den Lageweg onder Westerblokker, waar een auto werd aangereden door de stoomtram Hoorn—Enkhuizen. De inzittenden, het echtpaar B, werden ernstig gewond.

Dr. v. Balen Blanken bewondert twee oude kolfballen op de tentoonstelling te Grootebroek, ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van den Nederl. Kolfbond.

De Beverwijksche jeugd trachtte van het schouwspel te genieten zonder entrée te betalen.

Rudolf van Weert:

CHANG EN ENG

de Siameesche Tweelingen

Copyright Panorama - A.B.C. Press-Service

TWEEDE VERVOLG

MAAR hij wist tenslotte toch raad. Hij had door zijn handel kennis gemaakt met een ouden deftigen Siamees, een hoveling van den koning van Siam. Er moesten namelijk Europeesche spiegels voor het koninklijk paleis komen ; hij heeft die later ook geleverd en ik heb ze uit Europa meegebracht. Die ambtenaar kende een half mondje Engelsch — misschien kon hij ons de noodige inlichtingen geven. Bijzondere moeilijkheden zou het gesprek in geen geval opleveren, want Hunter was zelf de taal van het land al eenigszins machtig.

Op een avond gingen we dien ambtenaar opzoeken. Hij zat onder een dikken boom voor zijn huis, dat dicht bij het koninklijk paleis stond. Zijn knappe, bruine kinderen speelden om hem heen en maakten een heidensch lawaai. Hij stuurde ze weg, toen hij ons aan zag komen. Hij was vriendelijk en beleefd en scheen zich een beetje vereerd te voelen. Hunter viel met de deur in huis en vroeg hem, of hij wel wist, dat er in Meklong twee jongelui woonden, die aan elkaar gegroeid waren.

„Natuurlijk," gaf de ambtenaar hoffelijk en welwillend ten antwoord. „Natuurlijk ! Ik ken ze zelfs. Ze heeten Chang en Eng." En hij lachte even.

Het gesprek werd voortgezet — de ambtenaar vertelde, dat het gerucht van die saamgegroeide kinderen den koning al ter oore was gekomen, toen de knapen drie jaar oud waren. Tot dan toe had de moeder ze angstvallig verborgen gehouden — zij had ze niet buiten de hut laten komen en ze aan niemand laten zien.

„Waar was dat goed voor ?" viel ik hem verwonderd in de rede.

De ambtenaar legde het uit.

„Als het bekend was geworden, waren de kinderen ongetwijfeld gedood."

„Gedood ? Waarom ?"

„Omdat ze mismaakt zijn," zei de ambtenaar. „Bij ons volk, dat groot en verheven en gezond is, worden geen mismaaktheden geduld. Kinderen, die mismaakt ter wereld komen, worden gedood. Anders bestaat er gevaar, dat het heele ras achteruit gaat."

„En wat is er gebeurd, toen de koning van het bestaan der samengegroeide tweelingen hoorde ?"

„De koning werd zeer toornig ; hij was geschrokken en hij vreesde, dat het bestaan van die mismaakte menschen ongeluk over het land zou brengen. Hij herinnerde zich het gebruik, dergelijke kinderen te dooden, en beval den commandant van de paleiswacht, een paar soldaten mee te nemen en aanstonds naar Meklong te reizen, om de tweelingen van het leven te berooven. Die commandant echter, vertelde de Siameesche ambtenaar, was een voorname oude heer met een opgewekt en goedhartig karakter. Hij steeg te paard en reed aan het hoofd van zijn kleinen troep naar Meklong. Hij ging de hut binnen, schold de moeder flink uit, omdat zij de tweelingen in 't leven had gehouden, en beval, de wanschepsels aanstonds voor zijn verheven aangezicht te brengen. De moeder huilde en schreeuwde, de broers en zusters van de tweelingen jammerden, de vader verscheen dreigend, maar toch bang op den achtergrond. De officier zond zijn soldaten uit. Na geruimen tijd kwamen zij terug, met de tweelingen.

Toen stonden er voor den kapitein twee kleine leuke kereltjes, die hem verwonderd aankeken, vervolgens onbevreesd naar hem toe gingen en de scheede van zijn zwaard, die schitterde van zilver en edelgesteenten, betastten. Toen lachten de twee kleuters, de moeder riep hun iets toe, zij bogen zich naar den grond en begonnen kopje te duikelen. De kapitein proestte het uit. Toen duikelden de kinderen nog veel harder. De eene liet zich omrollen en trok den anderen mee. Zij rolden over elkaar en schaterden. De kapitein hield zijn dikken buik vast en hij lachte, dat de hut er van trilde, en de soldaten stonden met hun handen in hun zijden te gieren. „Nee !" riep de officier, „die kan ik niet doodmaken !" Nog steeds schaterend steeg hij te paard en lachend kwam hij in Bangkok aan.

Met den diepsten eerbied ging hij den koning vertellen, dat hij de uitvoering van het koninklijk bevel had opgeschort, om den koning de gelegenheid te laten, zelf de wonderkinderen te zien. Zij waren volstrekt niet leelijk, vertelde hij, absoluut niet griezelig om te zien, maar ze waren ongeloofelijk komiek. De koning, die ziek was en gewoonlijk een treurig gezicht trok, deed een zwakke poging om te lachen. Hij gaf bevel, de tweelingen voor hem te doen verschijnen. De commandant zond officieren en soldaten op weg met een draagstoel, en men bracht de knaapjes voor het aanschijn van den heerscher.

Bevend stond de moeder op den achtergrond in de prachtige zaal van het hof, maar de twee kereltjes waren ook in die omgeving precies zoo grappig, als de commandant ze afgeschilderd had. De zieke koning had buitengewoon veel pleizier in de zonderlinge kinderen. Hij vond hen vlugger, schranderder dan andere kinderen van dien leeftijd, en hij besloot, hen hun heele leven aan 't hof te houden.

Vier dagen lang liet hij ze iederen ochtend en iederen middag bij zich brengen. Vier dagen lang had hij pleizier in dit nieuwe speelgoed. Den vijfden dag verveelden de kinderen hem. Den zesden, zevenden en achtsten dag vergat hij ze. Den negenden dag herinnerde hij zich hun bestaan weer, en gaf hij den commandant van de lijfwacht bevel, ze terug te brengen, waar hij ze vandaan had gehaald. Hij moest in het dorp Meklong bekend maken, dat de kinderen onder bescherming des konings stonden : niemand mocht hun een haar krenken of ook maar iets onaangenaams aandoen.

„Sedert dien tijd," vertelde de hoveling, „leven de kinderen ongestoord in het dorp Meklong. Ze zijn kostwinners voor hun oude moeder. Hun vader en het grootste deel van hun broers en zusters zijn aan de cholera gestorven. Zij verdienen een dagloon door de visschers te helpen. Zij hebben een paar eenden gekocht ; nu fokken zij die dieren en verkoopen ze aan kooplui uit de stad. 't Schijnen goedhartige jongens te zijn. De dorpelingen zijn al lang aan hun aanblik gewend, en alleen als er toevallig vreemdelingen door Meklong komen, verbazen die zich, zooals u zich verbaasd hebt, heeren, toen u ze voor 't eerst zag."

Ik verzocht mijn vriend Hunter : „Zeg hem, dat ik de tweelingen graag in mijn dienst zou nemen ; of dat te schikken zou zijn."

De ambtenaar verklaarde zonder aarzelen, dat het absoluut niet zou kunnen. De tweelingen hoorden, gelijk alle onderdanen van het rijk, den koning toe. Men kon hen dus, als zijnde koninklijk eigendom, in geen geval het land uit brengen.

Op mijn verzoek betoogde Hunter, dat eigendommen vaak genoeg in andere handen overgaan. Hij informeerde naar den koopprijs voor de tweelingen.

De hoveling schudde het hoofd en sprak de meening uit, dat de zaak op die manier stellig niet geregeld kon worden.

Daarop vroeg Hunter mij zacht :

„Wat wil je dan eigenlijk met die jongens ? Wil je ze werkelijk hebben ?"

Ik antwoordde : „Meneer Hunter, ik betaal u direct dezelfde provisie, die ik anders bij aankomst van een lading inlandsche goederen geef, als u me de tweelingen kunt verschaffen. Of neen, ik weet 't nog beter : ik betaal er de dubbele provisie voor !"

Hunter keek verbluft, maar een oogenblik later zei hij : „Ga jij maar naar je schip, Coffin. Laat mij maar eens alleen met hem praten."

Ik vertrok.

Den volgenden morgen kwam mijn vriend in mijn kajuit en zei :

„Ik geloof, dat ik je begrijp, kapitein Coffin. Je wilt de tweelingen overal voor geld laten kijken, is 't niet ? Dat zal best een goed zaakje worden, denk ik. Je hebt me de dubbele provisie van een scheepslading beloofd. Goed, ik zal je helpen. Koopen kun je de tweelingen natuurlijk niet. Zoo gaat dat hier niet in 't land. Maar ik heb den ambtenaar gezegd, dat hij den koning het volgende in moet blazen : „Opdat de heele wereld moge zien, welke buitengewone en bovennatuurlijke dingen er zijn in het groote en machtige koninkrijk Siam, gelieve de koning toe te staan, dat de samengegroeide tweelingen aan de wereld getoond worden. Men zal hun den naam Siameesche Tweelingen geven, en de naam en de roem van zijn koninkrijk zal zich over heel de wereld verbreiden"."

„Nou nou, Hunter," zei ik, „denk je nu echt, dat de koning daar in zal loopen ?"

„Ja," antwoordde Hunter, „daar reken ik vast op."

„Dan is 't mij goed," zei ik. We spraken af, dat ik hem een week tijd zou laten.

Een week later, midden in den nacht, kwam Hunter op mijn schip. Hij was erg opgewonden en hij had een groot papier bij zich, dat vol letterteekens stond. Dat was, zei hij, een machtiging voor mij, om de Siameesche tweelingen in dienst te nemen en hen „in het overige deel der wereld, dat niet onder zijne majesteit den koning van Siam staat", als onderdanen van den koning te laten zien.

Dat schrijven, zei Hunter, beteekende natuurlijk voor de moeder van de tweelingen en voor de andere inwoners van het dorp Meklong het bevel, de tweelingen aan mij toe te vertrouwen.

Wij besloten, den volgenden morgen naar Meklong te rijden. Hunter zorgde voor een wagen om de tweelingen te vervoeren, voor paarden en voor knechts. We vertrokken. 's Avonds kwamen we in Meklong aan. Het was al donker en het dorp leek wel uitgestorven. Maar in de verte hoorden we trommels en het klagende zingen van een fluit. Wij reden in de richting, vanwaar dat geluid kwam. Op een open vlakte hadden kermisklanten hun tent opgeslagen. Wij zagen de jongelui, die wij zochten, onder de toeschouwers. Er trad een vuurvreter op, een troep zwaardvechters en allerlei andere kunstenmakers. Toen kreeg ik een idee. We nemen ze allemaal mee, dacht ik, zooals ze reilen en zeilen. Ik greep Hunter opgewonden bij de hand en verzekerde hem : „Ik word rijk, Hunter, en als 't me goedgaat, zal ik je nog royaler mijn dankbaarheid bewijzen, dan ik beloofd heb."

Hunter hield me direct aan mijn woord.

Toen de vertooning ophield, ontdekte Hunter onder de kijkers een man, die het onderscheidingsteeken van een kleinen beambte droeg. Hij ging plechtig naar dien man toe en toonde hem het schrijven van den koning. De beambte viel aanstonds op zijn knieën, hij wierp zich in het stof voor dien brief, waaraan hij, volgens Siameesch gebruik, dezelfde eerbewijzen moest geven, als hij het den schrijver persoonlijk gedaan zou hebben.

Het liep veel vlugger van stapel, dan ik verwacht had. Hunter gaf de moeder een som gelds. De tweelingen zelf waren tamelijk onverschillig, die vonden al bij voorbaat alles goed. Ook de kunstenmakers gaven dadelijk en gaarne hun toestemming, toen hun gezegd was, dat zij met de tweelingen meegingen naar verre landen en dat zij een inkomen zouden genieten, dat volgens onze begrippen bespottelijk klein, maar volgens hun idee ongeloofelijk

---

KORTE INHOUD VAN HET VOORAFGAANDE :

Chang en Eng, de origineele Siameesche tweelingen, zijn door den Engelschen zeekapitein Coffin in 1829 naar Boston (Ver. Staten) gevoerd en treden er voor 't eerst in een circus op. De toeloop is overweldigend en de politie heeft de grootste moeite om het publiek in bedwang te houden. Niemand wil gelooven, dat twee levende menschen aan elkaar gegroeid zijn, maar toch zijn allen gekomen om dit wereldwonder te zien. De politie-commissaris, kolonel Murphy, is er zóó van overtuigd, met een boerenbedrog te doen te hebben, dat hij met kapitein Coffin een weddenschap van 1000 dollars aangaat, dat Chang en Eng, wier namen in het Siameesch links en rechts beteekenen, een paar oplichters zijn. Een dokter uit Boston onderzoekt het wonderlijke tweetal en stelt tot z'n groote verbazing vast, dat ze werkelijk aan elkaar gegroeid zijn. Later vertelt kapitein Coffin aan den dokter en kolonel Murphy, hoe hij de tweelingen in Siam ontdekt heeft. Leest u nu maar verder.

hoog was. Wij trokken dus met de tweelingen en de kermisklanten door het donker terug naar Bangkok. Ik kan u verzekeren, heeren, dat het een zeer eigenaardige reis was. De moeder had een beetje gehuild en gejammerd, maar het geld, dat zij van Hunter had gekregen, deed haar toch in alles berusten. Dien indruk kreeg ik tenminste.

Nu wou ik nog een olifant hebben. Laat ik u vertellen, heeren, dat het koopen van een olifant meer geld en meer moeite kostte dan de aanwerving van de menschen, die intusschen gehuisvest waren op het tusschendek van m'n schip, dat nog steeds aan de kade lag. Eindelijk kreeg ik een olifant. Die had me een aanzienlijk deel van mijn kapitaaltje gekost. De matrozen bouwden een stal voor hem. Ik betaalde meneer Hunter zijn provisie, en in de hoop, dat de wind en de golven me genadig zouden zijn, ging ik onder zeil.

Het was de vijftiende April, toen we het anker lichtten. Den zestienden Augustus ben ik in Boston geland. Maar door den aankoop van den olifant en de verdere kosten, die ik in Siam gemaakt had, was mijn kleine vermogentje leelijk geslonken. Als ik veel geld wou verdienen, moest ik me een circus-tent laten bouwen, moest ik de voorgenomen vertooning groot opzetten. Ik zat aardig in de knel. De kunstenmakers en de Siameesche tweelingen liet ik niet van boord komen. Ik liet ze aan geen mensch zien. Ik heb nog één ding vergeten te vertellen : mijn stuurman heeft de tweelingen tijdens de reis, die vier maanden geduurd heeft, Engelsch geleerd. We hebben iederen dag zes uren Engelsch met ze gesproken. Ze hebben zelfs een beetje lezen en schrijven geleerd.

Dus.... waar was ik ook weer gebleven ? O ja, dat ik zoo treurig door mijn geld heen raakte. Ik informeerde zoo eens naar bankiers, naar een, die wat dorst. Ik kwam in kennis met meneer Black. Toen ik voor 't eerst op zijn kantoor tegenover hem zat, lachte hij me uit. Ik noodigde hem op mijn schip. Ik liet hem de tweelingen zien. Toen heeft hij me direct het geld, dat ik noodig had, voorgeschoten, natuurlijk tegen een fatsoenlijk aandeel in de winst. Ik heb 't hem al terugbetaald."

Na deze lange vertelling kwam de kapitein tot het besef, dat hij een eigenaardig droog gevoel in zijn keel had, dat hij anders niet kende. In verband daarmee gaf hij den kellner een opdracht, en toen die vervuld was, sterkte hij zich met een stevigen teug donker bier.

De dokter, die met groote aandacht geluisterd had, sprak den kapitein weer aan.

„Ik heb de tweelingen onderzocht." Hij kuchte. „Hun lichamelijke gesteltenis ken ik. Maar hun geestelijken toestand niet. Wilt u me niet eens gelegenheid geven, met hen te praten ?"

Kapitein Coffin ging achterover zitten in zijn stoel en antwoordde :

„Dat kan gebeuren, dokter. Overmorgen breek ik mijn tent hier af. Dan gaan we ook naar New York. Verder krijgen we Providence, Philadelphia en Washington. Dat is mijn program voor de eerstvolgende weken. Ik heb mijn reclame-agenten met de groote trom al vooruit gestuurd. Dan kom ik weer naar Boston, en hiervandaan trek ik naar Engeland, Duitschland en Frankrijk. Als ik weer in Boston ben, zal ik de tweelingen eens een avond mee hier brengen, dan kunt u met ze praten, zooveel u wilt. Is dat goed ?"

„Ja, uitstekend."

„Mooi," zei de kapitein. „Maar ik kan u wel direct zeggen, hoe het met hun geestvermogens gesteld is. Ze zijn zoo onnoozel mogelijk. Ze hebben geen flauw benul van geld en ze weten niet eens goed, wat er met hen gebeurt. Kortom, 't zijn goedhartige, maar zeer onontwikkelde wezens."

De dokter vroeg :

„Hoeveel betaalt u hun dan eigenlijk ?"

„Hè ?" zei de kapitein. „Wien moet ik iets betalen ? Den tweelingen ? Ik zou niet weten waarom."

„Zoo zoo," zei de dokter. „Enfin, 't blijft bij onze afspraak. Als u weer in Boston bent, brengt u de tweelingen hier."

„Precies," bevestigde de kapitein. „En nu hebben wij nog iets," wendde de kapitein zich tot kolonel Murphy. „Hebben wij niet nog zaken met elkaar, kolonel ?"

„Jawel," zei de sheriff kleintjes. „Ja zeker ! Hoe zullen we dat regelen ?"

„Ik had 't me zóó gedacht," zei de kapitein, een stuk papier uit zijn zak halend. „Als u dit even wilt onderteekenen, zijn we quitte."

Wantrouwig nam de kolonel het papier aan. Hij las :

„Ik, hoofd der politie van Boston en omgeving, de welbekende kolonel Murphy, commandant der bereden politie van Boston en omgeving, verklaar en bevestig hiermee het volgende : De Siameesche Tweelingen, die aan het publiek worden getoond door den zeer achtenswaardigen en sedert lang met mij bevrienden kapitein Coffin, zijn wezenlijk en waarachtig samengegroeide menschen, het grootste wereldwonder, dat er ooit te zien is geweest. Ik verklaar met den meesten nadruk, dat hier volstrekt geen sprake is van zwendel of overdrijving. Ook bevestig ik, dat een zeer gezien arts te Boston de tweelingen heeft onderzocht en verklaard heeft, dat het wezenlijk en waarachtig aan elkaar gegroeide menschen zijn. Dat is de waarheid, zoo waarlijk moge God mij helpen."

Chang en Eng in hun jeugd.

De kolonel las de regels en vroeg :

„Als ik dat onderteekend heb, zijn we dan quitte ?"

„Dan zijn we quitte," grijnsde Coffin.

De kolonel teekende met een vasten streek van de pen.

Ongeveer twee en een halve maand later kwamen er in die zelfde Sailor's Inn vier menschen bijeen, in hetzelfde vertrek, waar het zooeven weergegeven gesprek plaats had. Het waren dr. Moshkowell, kapitein Coffin en de heeren Chang en Eng, de Siameesche tweelingen.

Chang en Eng zaten op een sofa, tegenover hen zaten de dokter en de kapitein. De geneesheer was opgewonden blij, dat hij gelegenheid kreeg, zich met de eigenaardige jongelieden te onderhouden.

Kapitein Coffin was in een stralend humeur, want zijn tocht door de Amerikaansche steden was een groot succes geworden. Hij had het kapitaal, dat hij in de onderneming had gestoken, er allang weer uit en hij was begonnen, den grondslag te leggen voor een groot vermogen. Hij zei dus opgewekt :

„Ja, 't gaat goed, 't gaat best ! Maar wat ik zeggen wou, dokter — hebt u niet een zekere verandering aan de jongelui opgemerkt ?"

De dokter bekeek de tweelingen aandachtig. Zij zagen er beiden frisch en gezond uit. Zij droegen Amerikaansche kleeren, jas, broek en hemd van goede stof en zij keken den geneesheer attent, maar vriendelijk aan. De linker tweeling Chang had een iets grover gezicht dan Eng ; zijn gelaatsuitdrukking was ook levendiger dan die van zijn broer. Eindelijk bemerkte de dokter, dat zij geen haarvlecht meer droegen.

„Hé," zei hij, „waarom hebt u hun den staart laten afsnijden ?"

Coffin lachte vergenoegd.

Chang deed zijn mond open en zei in goed Engelsch, alleen met een wat vreemd accent :

„Wij hebben de eerste stappen gedaan, om Amerikaansche staatsburgers te worden, dokter. Dat wenschte meneer Coffin. Wij vinden het goed."

„Waar is dat om ?" vroeg de dokter.

Coffin dronk uit zijn glas en antwoordde :

„Ik heb er eens over nagedacht. Op een goeden dag eischt de koning van Siam zijn tweelingen weer op. Je kunt niet weten ! Als ze nu Amerikaansch burger zijn, hebben ze de Siameesche nationaliteit niet meer en dan heeft de koning van Siam niets meer over hen te zeggen."

„Ja," zei Eng, „nu heeft niemand meer iets over ons te zeggen. We zijn nog wel geen eenentwintig, maar ze hebben ons mondig verklaard."

Chang voegde er bij :

„Ja, want anders konden we die papieren niet krijgen, dat we Amerikaansche staatsburgers zijn."

De tweelingen zwegen eenigen tijd. Niemand zei iets. En toen gebeurde er iets, dat den dokter verbaasde : plotseling zei Eng tegen Chang, zonder dat deze een woord gesproken had :

„Toe, doe het nu niet !"

„Eéntje maar," zei Chang.

„Doe me een pleizier," zei Eng, „doe het niet."

De dokter keek verwonderd en vroeg :

„Wát moet meneer Chang niet doen ? En hoe weet u, dat meneer Chang iets van plan is ?"

Eng keek den dokter verwonderd aan. Hij zei :

„Ik weet altijd, wat mijn broer in den zin heeft, dokter, en mijn broer weet dat van mij ook altijd. Mijn broer heeft zijn glas bier leeg en hij heeft zin in nóg een glas. Maar dan is 't voor mij zoo moeilijk. Ik drink geen alcohol, en als Chang dronken is, heb ik het moeilijk met hem. Hij valt, en we vallen allebei en we kunnen niet slapen. Hij ligt maar steeds te draaien en we krijgen geen rust."

„Dat is onaangenaam," zei de dokter.

„Nu ja," zei kapitein Coffin, „zoo heel erg is 't ook niet. Zijn jullie niet blij, dat we naar Engeland gaan, jongens ? Hoe zou mijn vaderland jullie bevallen ? Ik zal jullie Londen laten zien."

Toen zei Eng tegen zijn broer Chang :

„Je hebt gelijk, Chang ; zeg 't hem maar meteen."

Chang keek mistroostig in zijn leege glas en vroeg toen :

„Wou u dan mee naar Engeland, meneer Coffin ?"

Kapitein Coffin keek verbaasd op. „Hoe bedoel je, mee naar Engeland ? Wat hebben jullie ?"

„Nu, wij gaan nu toch van elkaar," antwoordde Chang. „Wij zijn burgers van de Vereenigde Staten van Amerika, wij zijn vrije menschen en we zouden het zeer op prijs stellen, als u met ons wilde afrekenen."

Wordt vervolgd

Zoo de ouden zongen: Ted Phelps, de kampioen-roeier, die einde dezer maand op de Theems bij Nortlake zijn titel verdedigen moet tegen Bert Bartley, leert zijn zoon, in zijn voetspoor te treden, of als u wilt in zijn kielzog te varen.

Van Heinde en Ver

Engelands zuidelijke helft heeft zwaar te lijden gehad onder de onweders van de afgeloopen week: overstroomingen, bliksemslag, orkanen en electriciteitsstoring voerden de paniek in verschillende steden ten top: zóó zagen de straten van Kent er uit tijdens een der onweersnachten.

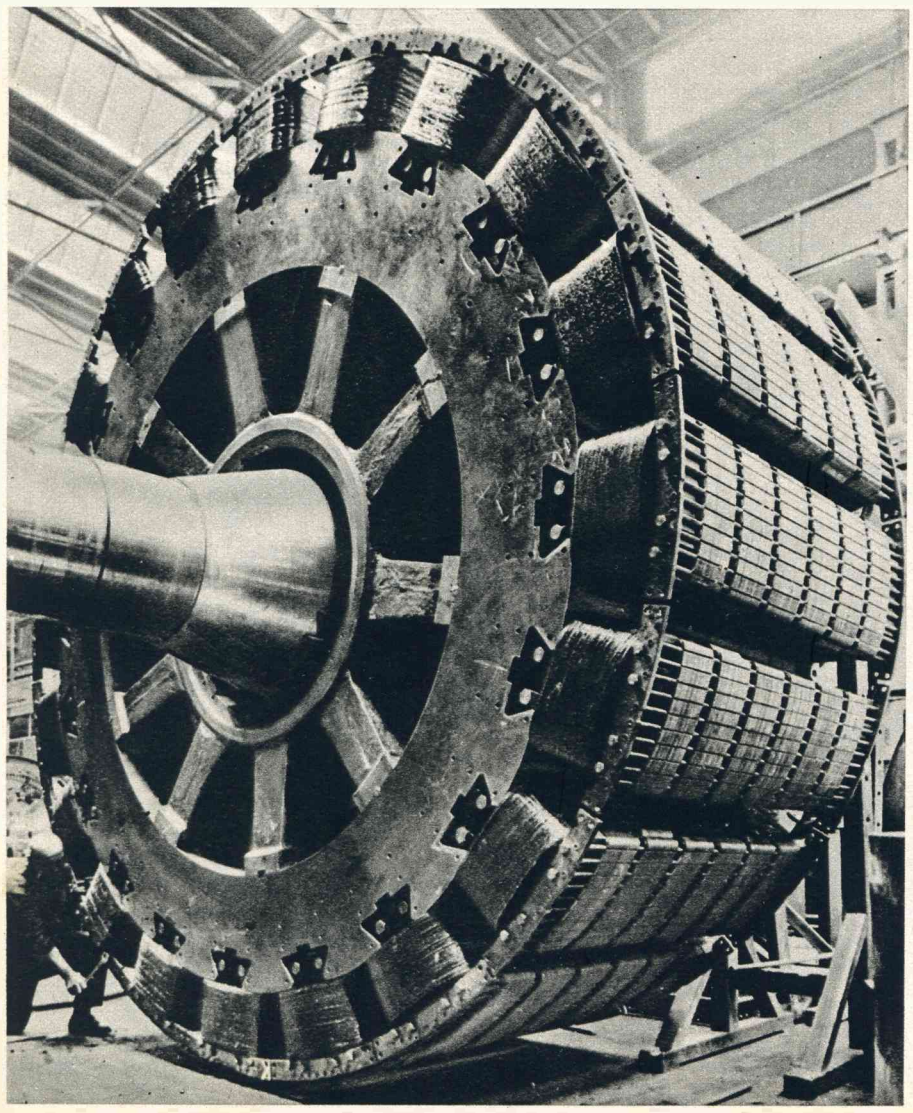

Een reus der techniek .... in den waren zin des woords is deze enorme motor voor den draaistroomgenerator van 40.000 kilo-volt-ampère, die te Berlijn wordt aangebouwd voor een pompstation.

Omvangrijke troepentransporten worden uit Southampton verscheept naar Malta om de bezetting van dit eiland met het oog op de mogelijke verwikkelingen op voldoende sterkte te brengen.

HET ABESSYNSCH CONFLICT

De geheimzinnige Engelschman Rickett, die van den Negus een concessie verkreeg voor de mineralen-exploitatie van half Abessynië. Ofschoon de regeering der V. S. zijn oorspronkelijke geldschieters bewoog, hun plannen niet door te zetten, beweert Rickett, dat niemand hem de geteekende en gezegelde acte betwisten kan en dat hij met nieuw geld de exploitatie binnenkort beginnen zal.

Aan de raadstafel te Genève laten de Italiaansche vertegenwoordigers hun plaatsen onbezet, zoodra de woordvoerders van Abessynië hun betoog gaan voeren: men ziet links achter de tafel de plaatsen van Rocco en baron Aloïsi, nadat zij hun stoelen naast Laval verlaten hebben.

Keizer Haile Selassie en zijn zoon, prins Makonnen, bij aankomst voor de kathedraal van Addis Abeba voor het bijwonen van een plechtigen dienst, waarin behoud van den vrede werd afgebeden.

AFSCHEID

EEN badplaats in den winter is grijs en leeg en kil; een badplaats in den zomer is opwekkend en fleurig, bruingebrand en levend; een badplaats op de scheiding der jaargetijden is triest en weemoedig.

In den winter denkt men niet meer aan den zomer; de tijd van zon en lichte kleeding ligt al weer zoo ver in het verleden, alle aandacht is nu voor het kolenhok, een Nieuwjaarsfuifje en de voetbalcompetitie (ofschoon die ons in den zomer ook niet met rust laat); er zijn andere belangen, andere genoegens en andere zorgen — maar in September.... Wij zouden niemand aanraden om kort na afloop van het seizoen naar een badplaats te gaan.

Degenen, wier economische verwachtingen van het seizoen geen teleurstellingen werden (zij zullen wel niet in de meerderheid zijn!), zien met spijt het einde van hun zaken naderen; die gedwongen was mee te zingen in het helaas veel gehoorde lied van klachten, onvervulde hoop en sombere vooruitzichten, weet dat nu alle kansen voor het jaar voorbij zijn; de bezoeker voelt zich vreemd in de niet meer drukke straten en op den min of meer verlaten boulevard; en de schaarsche badgast zal waarschijnlijk moeten erkennen, dat het zijn nadeelen heeft om het strand te deelen met tienduizenden, maar dat een badplaats toch ook niet gemaakt is om er alle genoegens vrijwel in eenzaamheid te smaken. Wie dat zoekt, gaat naar Groenland of naar de heide. De zee is groot genoeg; groot genoeg om er met velen kracht en ontspanning te zoeken, groot genoeg ook om er een vervelenden kennis te vermijden, die (mag 'n mensch dan nooit rust hebben!) natuurlijk op denzelfden tijd vacantie heeft genomen; maar de zee is te groot, om er alleen in te dartelen; 't is net, of de badman u geen oogenblik uit het oog verliest, en iedere beweging van armen en beenen becritiseert als zijnde onjuist, ongeoefend en mal; of alle late wandelaars op den boulevard geweldige verrekijkers te voorschijn halen, om zeker te zijn, dat een mensch daar in de branding zich tracht te amuseeren, en geen verdwaalde bruinvisch. Goed, 't mag dan nog mooi weer zijn, de stedelingen mogen in de Septemberzon

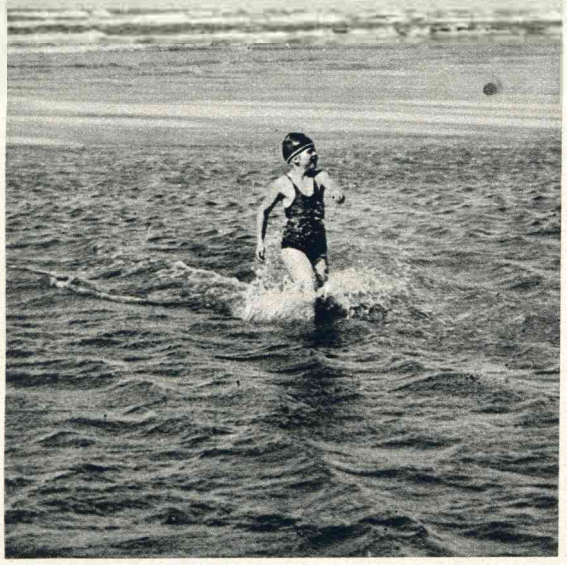

De kinderen blijven 't langst

Scheepjes, strandtentjes, stoelen, alles is er nog, maar het wordt niet meer gebruikt.

De badgasten hebben het strand verlaten.

Einde van het seizoen.

met heimwee denken aan het voorbije zomerplezier, 't mag nog warm genoeg zijn voor een bad in de springende golven, maar echt is 't niet. Er ontbreekt iets aan ; de stemming is weg, de echte sfeer is er niet ; het seizoen is voorbij ; aan dat feit is nu eenmaal niet te ontkomen.

September maakt in ons land dikwijls goed, wat Mei en zelfs Juni hebben bedorven ; eerst blijft men zeuren op de scheiding van een gerekt, guur voorjaar en een zomer die niet komen wil, en als dan de tijd gekomen is voor wat dichters den gouden herfst noemen, schijnt de zomer spijt te krijgen van het slechte gedrag en doet 't een maand lang nog eens dunnetjes over. Maar dan is 't te laat ; iedereen is dankbaar voor het mooie, zachte weer, maar denkt ook met spijt aan zijn vacantie van wollen dassen en regenjassen. Juist een mooie nazomer wekt weemoedige herinneringen op aan wat voorbij is. Dat is vooral het geval in de badplaats. De zon schijnt nog zoo fel, dat op strand en boulevard de oogen nog pijn doen van de witheid ; de branding ruischt nog even uitnoodigend en lokkend als in den zomer ; de balans is nog niet geheel opgemaakt ; men ziet nog leuke strandpantalons en zomerpakjes ; de kinderen spelen nog op het strand, of er geen wisseling van jaargetijden bestaat ; de strandtentjes zijn nog geopend ; er zijn nog baders.... er is nog alles, maar juist daardoor maakt de badplaats zoo'n triesten en weemoedigen indruk. Er is nog alles, maar van alles 'n beetje ; de rest ; wat er nog is, vertelt duidelijk en scherp, dat spoedig nu alles voorbij zal zijn ; het is nu de tijd van afscheid ; spoedig zal er de stilte zijn, en de voorbereiding daartoe is erger dan de stilte zelf.

A.

De klanten zijn vertrokken.

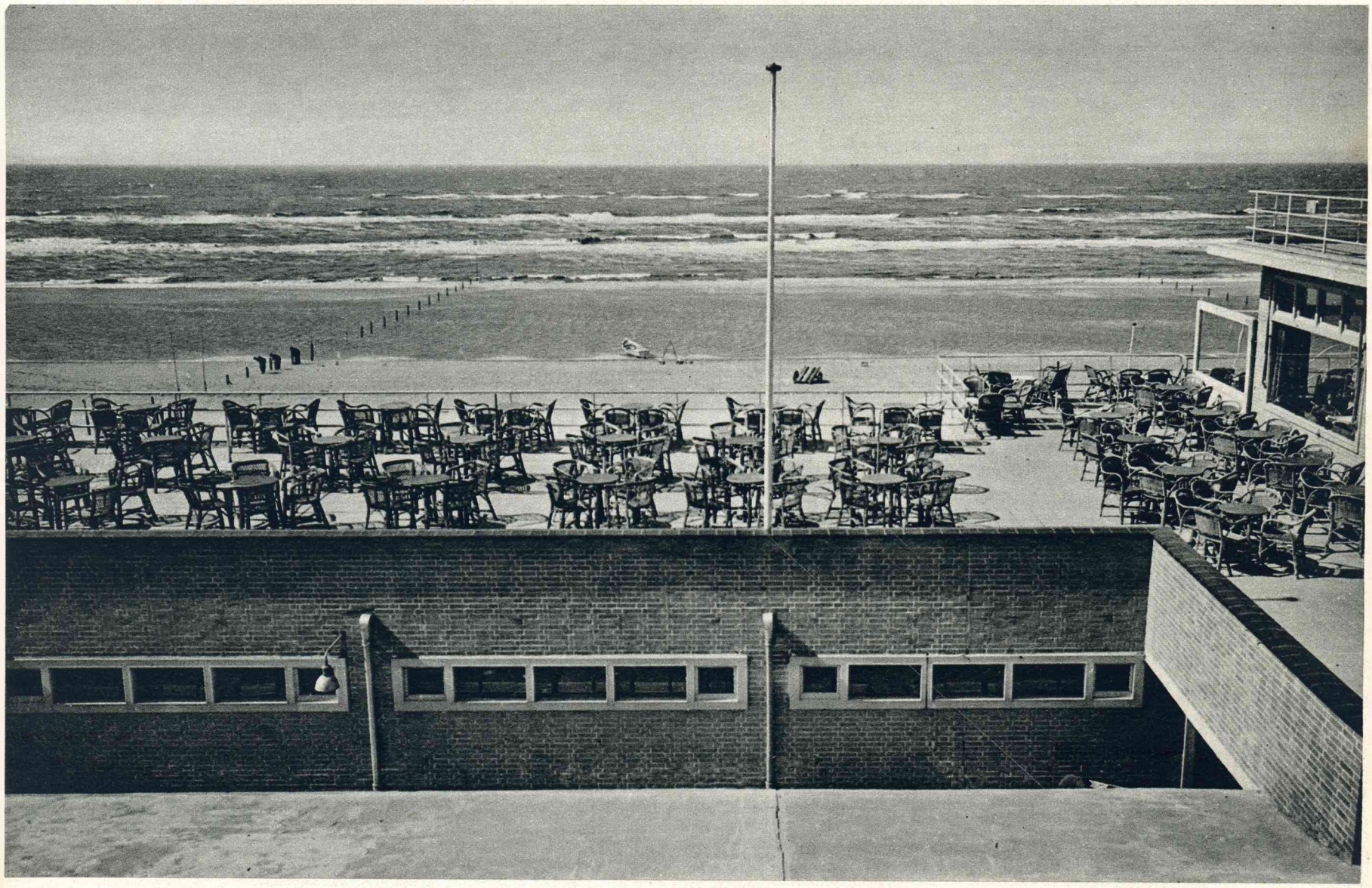

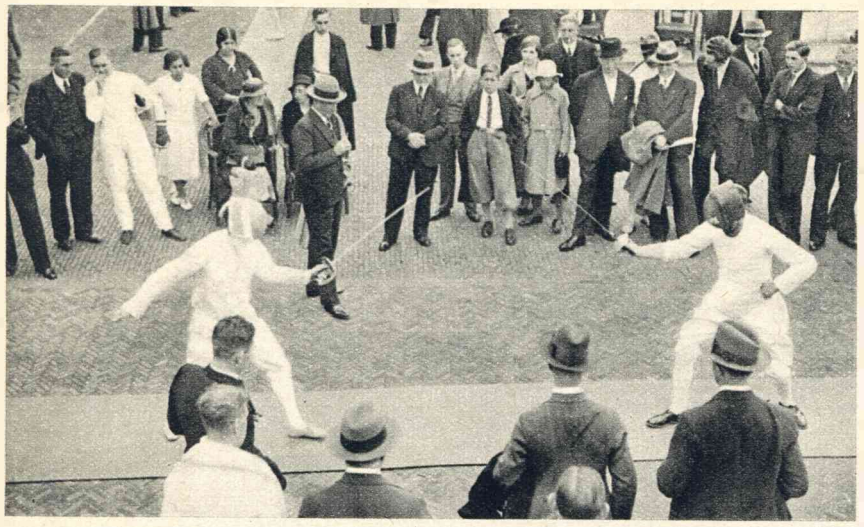

Te Scheveningen vond Zondag op het terras van het Seinposttheater de jaarlijksche wedstrijd op sabel plaats van den H.S.B. om den Seinpostbeker. Kiekje uit de partij tusschen Jhr. v. Geen (links) en Schriever (rechts).

Op de athletiekwedstrijden van Pro Patria te Rotterdam slaagde de bekende snelwandelaar Engelman er in het record op de 1500 M. te verbeteren. Hier ziet men den Pro Patria-crack op de schouders van zijn clubmakkers.

Op de banen van „Festina" werden Zondag de finales van de Nederlandsche tennis-kampioenschappen gehouden. Kiekje van de uitreiking der wisselschalen door den voorz. van den N.L.B., den heer Broese van Groenau. Op den voorgrond de dames Boutmy, Rollin Couquerque, Kerkhoff en Beltzer.

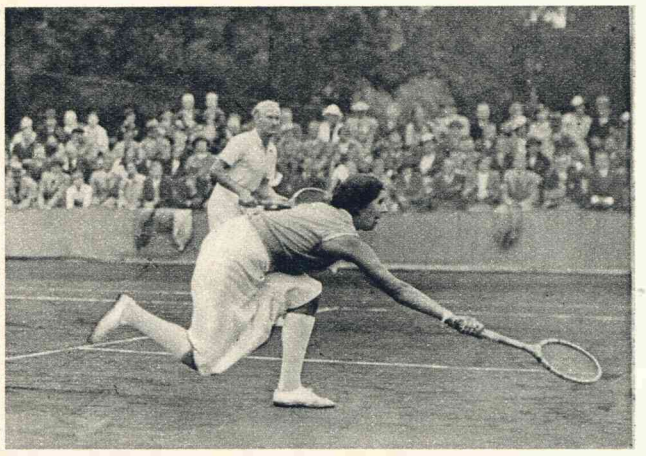

De Nederlandsche tenniskampioenschappen. Fraai spelmoment uit de mixed-double. Mej. Rollin Couquerque en Timmer in actie in hun partij tegen mej. Beltzer en Korsten.

SPORT VAN DE WEEK

Zondag is het bekende tournooi om den Zilveren Bal te Rotterdam beëindigd met de finale Sparta—Excelsior, welke door de Spartanen met 4—1 werd gewonnen. Kiekje van de prijsuitreiking. De aanvoerder van Sparta, de heer Cohen, neemt de trofee in ontvangst.

Nationale zeilwedstrijden op de Nieuwe Meer, uitgeschreven door de Schinkel. De B. M.-klassers in den strijd.

In den Amstel werd Zaterdag de 2 K.M.-zwemwedstrijd gehouden. De winnaar der heeren, B. J. Charité, arriveert aan de finish.

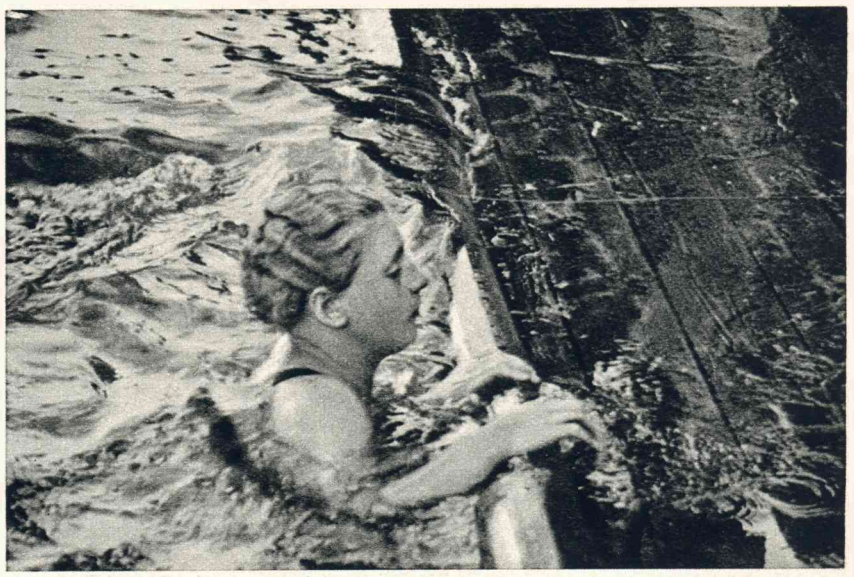

De 2 K.M.-zwemwedstrijd in den Amstel. Aankomst van mevr. I. Breukel, die ook in dezen lange-afstandwedstrijd de sterkste der dames was.

Golfwedstrijden op de Noordwijksche banen om de British American Challenge Cup. De bekende kunstschilder Bernard van Vlijmen in actie.

In Engeland draait de voetbalcompetitie al lustig. Kiekje uit de match Brentford—Huddersfield, welke de pas gepromoveerden met 1-2 verloren. Keeper Turner van Huddersfield in actie.

Op de begraafplaats „Vredenhof" werd Zaterdagmiddag een gedenksteen onthuld op het graf van den overleden wielrenner Joop de Wolff. De heer Melhado spreekt bij de onthulling.

ENGELSCHE T

Uit vrees voor pest, cholera en typhus

HET beleg, dat de Engelsche troepen voor den tijd van een jaar hebben geslagen voor Quetta, „De Stad des Doods", in het Britsch-Indische district Beloetsjistan, vindt zijn weerga in de geschiedenis niet.

Ieder mensch of dier, dat de stad binnengaat, wordt automatisch ter dood veroordeeld. Zoodra hij probeert Quetta weer te verlaten, zal hij door den kogel van een waakzamen „Tommy" worden neergelegd. Hoewel er dus geen kans bestaat op ontsnapping, oefent de stad op zekere individuen een onweerstaanbare aantrekkingskracht uit. De militairen zelf denken er niet aan om hun prikkeldraadversperring te verlaten en vandaar, dat de indringers zich veilig kunnen achten, zoolang ze er in slagen, het leven te behouden in een stad van 25.000 onbegraven dooden.

De persoon, die levend en wel den 16den Juni 1936 weet te halen — den datum, waarop de belegeraars de stad zullen binnentrekken — zal het doodvonnis zien veranderd in een betrekkelijk korte gevangenisstraf wegens het overtreden der militaire voorschriften. Voor iemand, die over de noodige lenigheid beschikt, is het niet moeilijk om binnen te komen. Hij behoeft slechts het nachtelijk uur te benutten en bereid te zijn een paar gebroken ribben op te loopen bij het afdalen langs een steilen heuvelrug. Zoodra hij hierin eenmaal is geslaagd, behoeft hij er niet meer op te rekenen weer te kunnen ontsnappen. Daar staat tegenover de kans om een rijkdom aan juweelen en goud te vinden, die in de millioenen loopt.

Ontzaglijke fortuinen liggen begraven in de ruïnen van het historisch oude paleis van den Khan van Kalat, een van de vele titels, die de vorst van Beloetsjistan voert. Juist voordat de geweldige aardbeving, waardoor Quetta in een massa-kerkhof werd herschapen, plaats vond, had de Khan zich een meer moderne residentie gekozen. Het spreekt vanzelf, dat de vorst een belangrijk gedeelte van zijn juweelen en andere schatten naar deze nieuwe verblijfplaats had laten overbrengen. Desondanks bleven er nog onmetelijke rijkdommen van zeldzame historische waarde achter. Het oude paleis, de „Miri", was hoofdzakelijk van steen opgetrokken en beheerschte als een groot fort de stad met den omtrek.

Toen in den nacht van 31 Mei deze hoofdstad van Beloetsjistan met haar 60.000 inwoners door een der zwaarste aardbevingen sinds menschenheugenis werd geteisterd, was er een overvloed van voedsel aanwezig. Dit kon echter alleen van nut zijn, indien het binnen enkele dagen werd gebruikt, aangezien in het heete Indische klimaat bederf zeer snel optreedt. Op roof beluste indringers kunnen zich aan dezen voorraad dus niet meer te goed doen. In enkele pakhuizen, vooral in de nabijheid van het Engelsche kwartier, waren groote hoeveelheden voedsel in blik opgeslagen. Maar het valt te betwijfelen of deze diep onder de puinhoopen bedolven conserven nog wel terug te vinden zijn.

Naast de ongure individuen, die er in slaagden de doodenstad binnen te dringen, in de hoop zich te kunnen verrijken, gelukte het talrijke ratten en jakhalzen eveneens om de afzetting te passeeren. De drang, die deze dieren de lugubere stad binnendreef, behoeft geen nadere omschrijving — de stoffelijke overschotten van de 25.000 omgekomen inwoners waren hiertoe de aanleiding. En eigenlijk gezegd hebben de jakhalzen op deze manier in de kaart gespeeld van den militairen medischen dienst. Nu het feit er eenmaal ligt, dat men de stad niet wil en kan binnentrekken, is het 't beste, dat het vernietigingsproces der lijken zoo snel mogelijk plaats vindt en hierin vervullen de jakhalzen — en ook de ratten — een belangrijk aandeel. Maar ook voor hen geldt hetzelfde als voor de menschelijke indringers: zoodra

ze zich weer naar buite
pelijk neergeschoten. De
zoowel mensch als die
kiemen bij zich dragen.
risico mag worden geloo
vergeten, dat de binn
waarschijnlijk in de sta
onder zullen gaan. Hoe
dat na de aardbeving
bronnen te voorschijn
ruïnen stroomt, al niet

Niet zonder reden
bezorgd over de ratte
klaard, dat, na verloop
deze dieren in de stad
kunnen vinden. Op ee
zich bij de ratten de
massa's zullen ze de st
Men is thans reeds bez
regelen, om paraat te z
een aanvang zal nemen
scherpe zoeklichten zu
licht zetten en zoowel
dood en verderf zaaien
de rat is een klein dier
zijn, die weten te ontko
versperring doorglippen
vraag: in hoeverre
opleveren voor de milli
Indië ?

TROEPEN

BELEGEREN EEN DOODENSTAD!

ohus

aangezien in het heete
snel optreedt. Op roof
ich aan dezen voorraad
enkele pakhuizen, vooral
gelsche kwartier, waren
in blik opgeslagen. Maar
ze diep onder de puin-
nog wel terug te vinden

n, die er in slaagden de
en, in de hoop zich te
het talrijke ratten en
zetting te passeeren. De
ubere stad binnendreef.
ijving — de stoffelijke
) omgekomen inwoners
. En eigenlijk gezegd
ze manier in de kaart
medischen dienst. Nu
men de stad niet wil en
beste, dat het vernieti-
el mogelijk plaats vindt
en — en ook de ratten —
ook voor hen geldt het-
ijke indringers: zoodra

ze zich weer naar buiten wagen, worden ze onherroepelijk neergeschoten. De kans, dat ze stuk voor stuk — zoowel mensch als dier — levensgevaarlijke ziektekiemen bij zich dragen, is zóó groot, dat geen enkel risico mag worden geloopen. Hierbij moet niet worden vergeten, dat de binnengedrongen levende wezens waarschijnlijk in de stad zelf al aan besmetting ten onder zullen gaan. Hoeveel gevaar levert het water, dat na de aardbeving uit allerlei vroeger onbekende bronnen te voorschijn is gekomen en tusschen de ruïnen stroomt, al niet op !

Niet zonder reden maken de autoriteiten zich bezorgd over de ratten. Deskundigen hebben verklaard, dat, na verloop van enkele weken of maanden, deze dieren in de stad niets eetbaars meer zullen kunnen vinden. Op een avond zal het trekinstinct zich bij de ratten demonstreeren en in ontelbare massa's zullen ze de stad aan alle kanten verlaten. Men is thans reeds bezig met het treffen van maatregelen, om paraat te zijn, zoodra de groote uittocht een aanvang zal nemen. Signalen zullen weerklinken, scherpe zoeklichten zullen heel den omtrek in fel licht zetten en zoowel mitrailleurs als geweren zullen dood en verderf zaaien in de rijen der ratten. Maar — de rat is een klein dier. Wie weet hoevele er zullen zijn, die weten te ontkomen en onder de prikkeldraadversperring doorglippen. En dan staat men voor de vraag: in hoeverre zullen ze besmettingsgevaar opleveren voor de millioenen-bevolking van Britsch-Indië !

De aardbeving, waardoor Quetta werd getroffen, was zoo hevig, dat niet alleen de gebouwen instortten, maar van de geordende straten en pleinen niets meer overbleef. Een geleerde, die zich speciaal bezighoudt met het bestudeeren van verwoeste steden, zou in dit geval meer moeite hebben om den oorspronkelijken toestand vast te stellen dan bij een plaats, die wellicht duizenden jaren geleden ten onder is gegaan.

Het is niet te gelooven, dat er nog menschen waren, die de ramp overleefden. Toch weerklonken na de catastrophe uit de puinhoopen de wilde kreten van hen, die levend waren begraven. Hulp kon slechts zeer moeilijk worden verleend en het beteekende voor de soldaten, die in allerijl naar het geteisterde gebied waren gezonden, een bovenmenschelijke taak om de reddende hand te reiken. De verwoesting was zoo groot, dat men aan opruimingswerk niet kon denken. Alleen een felle brand kon worden onderdrukt.

Bovendien liet het tropische klimaat al spoedig zijn invloed gelden. Binnen vierentwintig uur hing binnen de getroffen stad een lijkenlucht, zooals wellicht geen enkel slagveld ooit heeft gekend. Wanneer de soldaten over de puinhoopen klommen, hoorden ze beneden zich de vertwijfelde hulpkreten van de overlevenden. En het duurde tien dagen voordat hieraan een einde kwam.

De vreeselijke lucht lokte van heinde en verre groote horden jakhalzen naderbij en gedurende de eerste nachten kraakten onophoudelijk de geweren der soldaten, die bij hun reddingswerk door de dieren werden gehinderd. Zoodra echter de laatste kreet had opgehouden te klinken, kwam het onverbiddelijke bevel : Terugtrekken ! De soldaten marcheerden af, dreven de geredde inboorlingen voor zich uit — die in vertwijfeling het zoeken naar omgekomen bloedverwanten wilden voortzetten — en slechts weinige uren later nam het eenjarig beleg een aanvang. Het is te hopen, dat na het verstrijken van deze periode de doodenstad door de natuur zelf in zooverre is gezuiverd, dat ze geen gevaar meer oplevert voor de openbare gezondheid. Feitelijk weet niemand of dit groote militaire experiment afdoende zal blijken, want tot dusverre is nog nimmer iets dergelijks geprobeerd. Ook in de Oudheid weet men geen gevallen aan te wijzen, waarbij 25.000 onbegraven dooden in een stad achterbleven.

Het grootste gevaar, dat deze verzameling van doode lichamen kan opleveren, is het verspreiden van den typhus-bacil. Tegenwoordig heeft men in de beschaafde landen deze besmettelijke ziekte practisch den kop in weten te drukken door een nauwlettend toezicht op voedsel en drinkwater. Vooral in drinkwater schuilt het gevaar. In Indië komen typhus-epidemieën nog vrij regelmatig voor en het gevolg hiervan is, dat er steeds een groot aantal personen rondloopen, die „bacillendragers" zijn. Wetenschappelijke onderzoekingen hebben aan 't licht gebracht, dat de typhusbacil een zeer taai leven heeft — een eigenschap, die, gezien het gevaar, dat hij voor den mensch oplevert, slechts matige bewondering verdient. Men heeft zelfs kunnen vaststellen, dat de kiemen de lichamen van aan typhus overleden personen verlieten, zich als het ware een weg baanden door de aarde van het kerkhof, ten slotte in een bron terecht kwamen, waaruit drinkwater werd geput, en zoo een nieuwe epidemie veroorzaakten.

Een ander gevaar vormt de cholera. Ook deze ziekte teistert niet langer de Westersche bevolking, aangezien daar de afvoer van afvalstoffen middels rioleering voorbeeldig is geregeld. De vroeger alom heerschende tekorten op dit gebied waren maar al te vaak oorzaak, dat deze gevreesde ziekte uitbrak. Heele landstreken en steden werden hierdoor ontvolkt. Het ontbindingsproces, dat zich in de puinhoopen van Quetta voltrekt, maakt, dat de omstandigheden voor het ontwikkelen van deze ziektekiemen zeer gunstig zijn.

En dan is men nog bevreesd voor een mogelijke verspreiding van de builenpest. Hoewel de bacillen van deze ziekte zich niet zoo gemakkelijk in het water verspreiden, nestelen ze even goed in het lichaam van de rat als van den mensch. Het behoeft dus geen nadere toelichting wat er zou kunnen gebeuren, indien een aantal besmette ratten er in slaagde tijdens den verwachten, grooten uittocht onder de prikkeldraadversperring door te ontsnappen. Bovendien is er nog een andere bacillenverspreider, die, onder de in Quetta heerschende omstandigheden, zoo goed als niet te bestrijden is, n.l. de vloo. Deze vormt een groot gevaar, aangezien dit insect, na een besmette rat te hebben gebeten, de ziekte zeer gemakkelijk op den mensch kan overbrengen.

We moeten hieruit echter niet afleiden, dat alle mogelijke ziektekiemen vrij spel hebben. In den bodem leven ontelbare bacteriën, die zich van nature tot taak hebben gesteld alle schadelijke kiemen te vernietigen. Zoodra de bacillen uit de lichamen, die tot ontbinding zijn overgegaan, ontsnappen en in den bodem of in het water terecht komen, vinden ze daar een dichte haag van eveneens microscopisch kleine wezentjes, die we gerust de „beschermers der gezondheid" mogen noemen. Hun taak is al de schadelijke organismen te verorberen en indien hun aantal nu maar groot en sterk genoeg is, dan heeft de natuur zelf den mensch veel leed bespaard.

Mocht het experiment, dat de autoriteiten thans met Quetta hebben genomen, een goed verloop hebben, dan is dit niet alleen te danken aan de maatregelen door menschen getroffen, maar ook aan deze kleine organismen die, doordat ze in de verlaten stad geheel ongestoord hun gang kunnen gaan, volop gelegenheid krijgen om den strijd op leven en dood te voeren.

DE DAME UIT DEN „BLAUWEN EXPRESS"

ACHTSTE VERVOLG

door Axel Rudolph

KRINNER sloeg de armen een paar maal uit en in — het was koud. „De weg, dien u gaat, leidt niet naar den Tsjomoelonga, heeren, maar naar een ietwat voorbarig hiernamaals. Weet u ook, of deze weg al eens door vroegere expeditie gebruikt is?"

„Dat is hij niet," antwoordde Borjev verwonderd. „Maar de gidsen zeggen, dat dit de beste weg is — we zijn hier in denzelfden tijd driehonderd meter hooger gekomen."

„De gidsen!" Krinner keek den Rus ernstig aan. „Die hebben opdracht, u regelrecht den dood in te voeren! Wilt u dit maar eens lezen?"

Borjev nam het briefje van Helga Lethus aan en las snel den inhoud. De jongere broer keek over zijn schouder en stiet klanken van woede uit.

„Wat een huichelaars!"

„Het dal des doods — zoo noemen ze hier de kloof daarginds, die oogenschijnlijk naar het noordelijke zadel voert," hernam Krinner. „Ik heb bij 't klimmen al gehoord, hoe daar de steenstortingen ratelen — 't zal u óók wel niet ontgaan zijn. Krijgt u daar een lawine, dan bent u onherroepelijk begraven. Misschien begrijpt u nu, dat ik ongenoodigd en zonder welwillend verlof van den kangpo, hierheen ben gekomen."

Borjev veegde zich het voorhoofd af, waarop het ondanks de koude begon te parelen. Het briefje van Helga ging van hand tot hand onder de snel toegeloopen leden der expeditie. Borjev was zichzelf het eerst weer meester. Met barsche stem riep hij den voornaamsten gids tot zich.

„Weet je zeker, dat die weg goed is, waar je ons langs brengt, Wala?"

„Heel zeker, bara sahib."

„Zoo. Dan zullen we iets afspreken." Hij keek den man scherp aan. „Wij blijven hier nog een paar dagen in 't kamp. Jij breekt met de dragers morgenochtend vroeg op en je gaat het volgende kamp vast opslaan. Daarginds, in de kloof. Blijf maar daar, tot wij komen."

„Bahoet accha — het is goed, heer." Er vertrok geen spier in het gezicht van den Tibetaan. Borjev keerde zich om en drukte Krinner de hand. „We zijn u zeer dankbaar, meneer Krinner. Ik hoop maar, dat het bericht van uw landgenoote op een vergissing berust, maar we zullen onze maatregelen nemen. U zult wel zoo goed zijn, ons kamp te deelen."

Met graagte aanvaardde Krinner het eten en de yak-melk, die de Russen hem aanboden.

„Hoe zit dat eigenlijk, meneer Krinner," vroeg de dokter. „Had u hier in de bergen al meer toeren gemaakt?"

„Neen," antwoordde Krinner. „Maar ik ken de bergen in Beieren en in Zwitserland."

„Dus u kende den weg naar den Rongbuk-gletscher niet?"

Krinner schudde het hoofd. „Ik heb me naar de beschrijving en naar het kompas gericht."

De Russen keken hem met respect aan. Zonder gids over die grillige richels en kloven! Geen wonder, dat de man naar zijn slaapzak verlangde, en ondanks de koude uitstekend sliep.

Tegen drie uur in den nacht deed een scherpe knal de slapenden opspringen. Naast de tent spoot en stoof het, als was er een granaat ingeslagen. In een oogwenk was alles op de been. Een der dragers wees met een gebaar van fatalistische kalmte naar boven.

„De wilde sneeuwmenschen boven hebben op ons geschoten, heer."

Men wachtte minuten lang en luisterde gespannen. Daar! Weer kwam het donderend de steile wanden langs. Het klonk, alsof een reus met groote sprongen een trap af kwam. Een vinnig, schel gefluit in de lucht, een paar hartkloppen van ademlooze spanning. Hoe zou het inslaan? Met scherp geknal sprongen een paar machtige steenblokken uit elkaar, enkele schreden van de tent. Een paar andere schoten verder de helling af en bleven steken in een kleine, met sneeuw gevulde kom.

Een steenstorting! En aanstonds steenen van het zwaarste kaliber! Borjev keek zijn kameraden ernstig aan.

„Ik geloof, dat meneer Krinner precies op tijd gekomen is, jongens," zei hij. „We zijn werkelijk op den weg des doods."

„Wilt u misschien nog een duidelijker bewijs hebben, meneer Borjev?" Krinner, die een paar woorden met zijn trouwen Bhoetia gewisseld had, kwam langzaam naar de groep mannen toe. „Uw knappe gidsen zijn vannacht verdwenen, alle drie."

Dit gaf den doorslag. Zonder verder na te denken gaf Borjev het bevel, op te breken. Alle handen pakten aan. Ook Krinner nam zijn portie van den arbeid, ongevraagd. Nog eer de matte middagzon door de wolken schemerde, was de expeditie op weg.

Moeizaam tobden zij voort langs steile hellingen, met bedden van sneeuw afgezet; over spits gesteente en een gletscherachtigen doolhof, gesmolten en weer bevroren sneeuw, die de grilligste vormen had aangenomen onder den invloed van droge lucht en steile zon. Iedere stap moest voorzichtig worden overwogen en gezet; de bagage drukte; de adem ruischte en kreunde in de borst. De mannen zetten de tanden op elkaar en trachtten te vergeten, hoe dit alles verloren tijd beteekende, verloren krachtsinspanning. Hoog boven hen stond trotsch en dreigend de top van den Tsjomoelonga, verachtelijk neerziend op het machtelooze gedoe van de aardmenschjes beneden.

Twee dagen ploeterde men voort, en uitgeput bereikte men eindelijk de plaats, waar een vorige expeditie haar kamp had opgeslagen. Zoodra men den noodigsten arbeid verricht en een paar happen gegeten had, schoot men in de slaapzakken.

Den volgenden morgen begon Krinner zich gereed te maken voor den terugtocht. Toen hij bij 't pakken opkeek, merkte hij tot zijn verbazing, dat alle leden der expeditie om hem heen stonden. Er was iets bijna plechtigs in de koene, gebruinde gezichten der mannen. Borjev schraapte zijn keel en stak Krinner de hand toe.

„We hebben u in Rongbuk verkeerd beoordeeld, meneer Krinner. Ik erken ronduit, dat we u zelfs heel gemeen behandeld hebben. Maar er waren omstandigheden.... Enfin, we weten nu, waar we aan toe zijn. Morgen vroeg gaan we verder naar boven. We zouden het ons tot een eer rekenen, als u bij ons bleef en meeging."

Krinner keek ietwat verlegen op, terwijl zijn handen met den riem speelden, dien hij juist om een pak had willen slaan. Het beeld van Helga Lethus stond voor hem. Zijn plaats was bij haar, in Rongbuk. Dat stond vast. Hij zou altijd dáár zijn, waar Helga Lethus was. Maar.... Krinner zou geen zoon der bergen geweest zijn, als het voorstel van Borjev hem niet had aangelokt. Den Tsjomoelonga beklimmen.... hooger klimmen, dan hij ooit geweest was! Zijn blik ging in het rond, langs de gezichten der mannen, die hem nu zoo heel anders aankeken dan vroeger. Toen sloeg hij zijn oogen op, langs de steil opstijgende bergwanden naar het zachtronde dak van den berg, het licht omnevelde land van geheimenis.

Adrian Krinner haalde diep adem. Helga Lethus had geen haast getoond, om weg te komen. Een paar weken zouden ze het daar beneden ook zonder hem nog wel kunnen stellen. Peter Suhr was er trouwens, zijn vertrouwde kameraad. Als er gevaar dreigde voor zijn vrouw en voor Helga Lethus, zouden zij Peter Suhr te hulp roepen. En Peter Suhr zou haar weten te helpen.

Krinner liet den riem vallen en schudde krachtig de rechterhand van Borjev.

„Als u me mee wilt hebben — graag!"

DERTIENDE HOOFDSTUK

NOG slechts een honderdvijftig meter, en men had den top bereikt, den hoogsten top, op dien van den Mount Everest na!

Adrian Krinner lag in zijn slaapzak naast Arne Kjellmann, den Noor, en deed zijn best, heel langzaam te ademen en zijn borst te trainen voor den tocht van dien ochtend. Hij was mager geworden in die twaalf dagen. Diep lagen zijn oogen in de kassen, achter blauwe schaduwen. De Tsjomoelonga bleek toch heel iets anders te zijn dan de Piz Palü of de Mont Blanc. Krinner had het tot nu toe even kranig volgehouden als zijn tochtgenooten, maar hij voelde zijn krachten langzaam slinken. Bergen beklimmen kon hij — geen steilte, geen kloof schrikte hem af. Maar aan die stormen, die kou en dien lagen luchtdruk was hij niet gewend. Had hij de training niet gehad van den langen marsch over den Tangla-Sjan, hij had ondanks zijn lichaamskracht en zijn kerngezond gestel moeten opgeven. Reeds praatten twee der jongere Russen er over, terug te keeren.

Ook Krinner voelde, terwijl hij daar lag en naar het huilen van den stormwind luisterde, een groote dofheid in zich opkomen. Waarom martelde men zich hier eigenlijk af? Wat had de wereld er aan, of men den Tsjomoelonga beklommen had of niet? Geen mensch kreeg er een kruimel brood meer om. De zegepraal van een idee, ja.... magere winst!

„Slaap je, Krinner?" De Noor wendde zich in zijn slaapzak op zijn zij. Zijn groote blauwe oogen staarden in 't donker, en zijn mond spon voort aan de gedachten van Krinner. „Wat is die bergbeklimmerij eigenlijk? Een redelooze zucht om je eigen of een anders record te slaan — dikdoen — anders niets."

Krinner beheerschte met geweld zijn eigen ontmoediging. „Als je maar eerst boven bent," trachtte hij zich op te winden.

„Als je maar eerst boven bent...." zei de Noor hem peinzend na. „Ik weet niet, Krinner; ik.... geloof niet meer aan het succes."

„Waarom niet?" Krinner voelde het ijzig worden in zich. „We staan er prachtig voor."

„We staan er prachtig voor," herhaalde een onverschillige stem. „Er zijn er wel méér geweest, die er prachtig voorstonden, en die toch niet terug zijn gekomen."

Krinner huiverde ondanks de warme bonten voering van zijn slaapzak. Hij wendde zich om en om en trachtte te slapen, maar het lukte niet. En hij wist: die daar naast hem lag, de gevierde ski-looper, lag eveneens wakker.

Eindelijk kwam de morgen. Langzaam, eindeloos langzaam ging het opwaarts. De weg over de rotsen was steil en slecht begaanbaar, en de lucht was zoo

KORTE INHOUD VAN HET VOORAFGAANDE:

Een jonge Duitsche ingenieur, Adrian Krinner, reist met den „Blauwen Express" van Peking naar Shanghai en ontmoet in den trein een beeldschoon, jong Duitsch meisje. Een Chineesche rooverbende overvalt den trein en plundert de reizigers. Helga Lethus, de Duitsche dame, reist vrijwillig met den troep van Lin-Kwong verder, in gezelschap van 'n Amerikaansche familie, die voor studie-doeleinden een tocht door China maakt. Krinner, die verliefd is op Helga Lethus, besluit haar te achtervolgen en doet dit te zamen met een zekeren Peter Suhr, wiens vrouw eveneens door de bandieten is meegevoerd. Het blijkt, dat zij en Helga Lethus door de bende aan een karavaan Tibetaansche pelgrims als slavinnen verkocht zijn. Per jonk gaan ze, althans gedeeltelijk, hun reis naar Tibet ondernemen. De pelgrims zijn intusschen te Rongbuk in Tibet gearriveerd. Over de aanwezigheid der blanke vrouwen ontstaat oneenigheid onder de monniken. Besloten wordt, de vrouwen aan een godsoordeel te onderwerpen, dat gelukkig gunstig voor haar verloopt. Krinner en Suhr ontmoeten, wanneer ze zich ten laatste in Tibet bevinden, een gezelschap Russen. Zij sluiten zich bij hen aan en zetten gezamenlijk den tocht naar Rongbuk voort. Hier vindt Krinner de verdwenen vrouwen in den tempel. De abt van Rongbuk wil de Russische Tsjomoelonga-expeditie in de bergen laten omkomen, en op aandringen van Helga gaat Krinner de Russen achterna om ze van het verraad van den abt in kennis te stellen. — Nu kunt u verder lezen.

dun, dat de mannen zonder de zuurstofmaskers haast geen stap hadden kunnen zetten. Langzaam sleepte men zich voort. Om de tien of twaalf schreden moest men de knieën buigen en rusten, anders ging het niet.

Na een marsch van bijna vijf uren was men zestig meter verder gekomen. Zestig meter! Nog een kleine honderd meter! Stomp en onverschillig namen de hersenen het op. Stomp en onverschillig begon men met bevende vingers een lichte tent op te slaan.

Toen sloeg de ijzige adem van den Tsjomoelonga over hen heen.

Nog waren de pinnen van de tent niet vastgestoken in het steengruis, of een doffe, dreunende toon drong door de lucht. Zij keken op, zij schrokken — toen stoof het al naar omlaag: verijsde sneeuw, steenen, gruis. De wervelende nevels werden duisternis, het oor vernam het gedonder niet meer. Rugzakken, zuurstof-apparaten, menschenlichamen rukten de sneeuwmassa's mee.

Krinner kwam tot bewustzijn, toen zijn hoofd hard tegen een rotsblok sloeg. Even lag hij heel stil en luisterde hij naar het grollen van de lawine, die nu diep beneden hem donderde. Toen hief hij het hoofd en veegde zich de sneeuw uit mond en oogen. Daarbij kwam er bloed aan zijn handen. Maar het kon niets ernstigs zijn, niets dan een schram. Toen hij nog eens met de handen over het gezicht ging, kwam er geen bloed meer.

Een geluk bij een ongeluk! Het kon slechts de buitenrand van de lawine geweest zijn, die hen gegrepen had — anders waren zij allen begraven geweest onder de zwaarte van massa's sneeuw en brokken ijs en steen. Of als zij lager geweest waren, in hun hoofdkwartier bijvoorbeeld, waar de lawine zich had uitgebreid met groote steenblokken — dan wel te rusten!

Waar waren de anderen? Krinner richtte zich duizelend op en keek rond. Wat hing er een vreemde sluier over alles; het leek wel, of hij opeens de helft van zijn gezichtsvermogen had verloren. En die druk, die ontzettende druk in het hoofd! Het bloed hamerde in slapen en ooren. Eindelijk zag hij de tochtgenooten. Een pas of vijf van hem af zat de jongste Borjev stomp en verdwaasd voor zich uit te kijken. Zijn gezicht was deerlijk gehavend. Uit de scherpe punten van de harde sneeuw iets hooger staken de nogal korte beenen van Borjev den leider. Daarnaast probeerde de dokter, op handen en knieën kruipend, zich langzaam op te richten. Vergruizelde zuurstofapparaten, verscheurde rugzakken lagen rondom verstrooid. Etensblikjes bolderden de helling af. En nog steeds stortten er kleine steenen naar beneden.

Een slagveld. Krinner stond met moeite op en betastte zijn beenderen. Gebroken was er niets. Borjev was eveneens opgekrabbeld uit de sneeuw en hielp zijn broer op de been. Over diens voorhoofd liep een breede bloedende schram.

„Verband! Waar is het verbandkistje?" hoorde Krinner de stem van den dokter. Ja, waar was het? Waarschijnlijk ergens beneden op den weg der lawine, verbrokkeld, de geneesmiddelen verstrooid. Met zakdoeken en slippen van overhemden moest men de wonden en schrammen verbinden. De meesten waren er betrekkelijk goed afgekomen. Plotseling echter sloeg een felle schrik door Krinner heen. Ginds, een meter of twintig lager, stonden Altoff en Czanowski, gebogen over een lichaam, dat languit op den grond lag. Het moest de Noor zijn, die daar lag als een doode. Krinner wankelde de helling af, gleed uit in het gruis en kwam met een kleinen hagel van steenen bij de twee Russen aan. Uit treurige oogen keken zij hem aan. Woorden waren overbodig. Arne Kjellmann lag daar levenloos, met wasbleek gezicht. Uit een groote wond aan zijn slaap liep nog zwartachtig bloed. De blauwe oogen echter stonden wijd open, keken klaar en vast het land der geesten in.

Met saamgebeten tanden richtte Krinner zich op van het lijk. Waar waren zij eigenlijk? Hoe ver had de lawine hen gesleept? De instrumenten waren weg. Niets konden zij met eenige zekerheid bepalen. Hoogerop, waar de kleine tent gestaan moest hebben, was niets meer te zien. Alleen de top van den Tsjomoelonga keek koud en in rust versteend op de teruggeslagen menschjes neer.

„Uit!" klopte het in Krinner's hoofd. „Mislukt! Geen zuurstof meer, geen maskers en geen instrumenten. We kunnen onmogelijk verder!"

Borjev en de dokter naderden. Op eenigen afstand volgde, nog steeds niet bekomen van den schok, de jongere Borjev.

Minuten lang stonden allen zwijgend bij den doode. Eindelijk sprak Borjev, kortaf en schor.

„We begraven hem hier."

Het was niet alleen het lichaam van Arne Kjellmann, waarover zij steenen stortten. Met hem begroeven zij hun hoop op zegepraal en roem. Borjev sprak het uit, toen zij zich hijgend en kuchend oprichtten van het werk en het laatste steenblok op den grafheuvel legden.

„We moeten terug. De lawine zal ons hoofdkwartier ook wel geteisterd hebben; maar al is dat niet zoo — we hebben geen maskers en geen zuurstof meer; alleen één reserve-apparaat in 't kamp. Dat is niet genoeg om opnieuw te probeeren...."

Het viel nog mee. Het hoofdkwartier, duizend meter lager, bleek ongeschonden te zijn. Men moest daar echter vier dagen rusten, voor men over de uitputting van den tocht heen was. Daarna eerst kon men er aan denken, den terugweg te aanvaarden.

Het was een droeve marsch. Geslagen troepen! Star en geheimzinnig keek de Tsjomoelonga op hen neer. En in zijn schoot sliep een makker: Arne Kjellmann, de stille, maar trouwe Noor.

Stil, verbeten trokken de mannen verder. Aan den voet van den gletscher troffen zij een Tibetaan, die den leider der expeditie met een „bara sahib" groette. Borjev keek hem aan en herkende hem eindelijk. Het was een bergbewoner, die bij een vorige expeditie, waaraan ook Borjev had deelgenomen, drager was geweest en trouw voor versche yakmelk had gezorgd. Borjev vroeg hem vriendelijk, of hij mee als drager wilde fungeeren op den weg naar Rongbuk. Maar de Tibetaan schudde het hoofd.

„Niet naar Rongbuk, sahib. Daar kun je niet heen. De menschen in Rongbuk zijn jullie slecht gezind en bereiden jullie den dood."

Borjev hield zich met moeite kalm. „Waarom?"

„Jullie zijn verboden, heilige wegen gegaan. Andere wegen, dan de kangpo jullie heeft voorgeschreven te gaan."

„Vervloekt! Ook dat nog!" Woedend vertaalde Borjev het bericht voor zijn metgezellen. „Ik ken die lui hier. Als ze in hun religieuze gevoelens gekwetst zijn, valt er niet mee te spotten. We zullen 't zuidwesten houden, om Rongbuk heentrekken en over Bhoetan op Engelsch gebied zien te komen. In Bhoetan zijn we in ieder geval veilig."

Na kort overleg stemden de anderen toe. Krinner echter was er niet toe te bewegen, verder mee te trekken. Vruchteloos hield Borjev bij hem aan, vruchteloos trachtten de anderen hem te overreden — koppig schudde hij het hoofd.

„*Ik* ga naar Rongbuk. U weet waarom, meneer Borjev. U moet niet van me eischen, dat ik mijn vaandel in den steek laat."

Er volgden lange, opgewonden redetwisten. Men wou hem absoluut niet laten gaan. Ten slotte verklaarden de dokter en Altoff, dat zij dan meegingen naar Rongbuk.

Krinner drukte hun hartelijk de hand.

„Nu geen malligheden! Jullie hooren bij je landgenooten. Wat ik in Rongbuk te doen heb, is uitsluitend mijn werk. Ik ga alleen."

Daarbij bleef het.

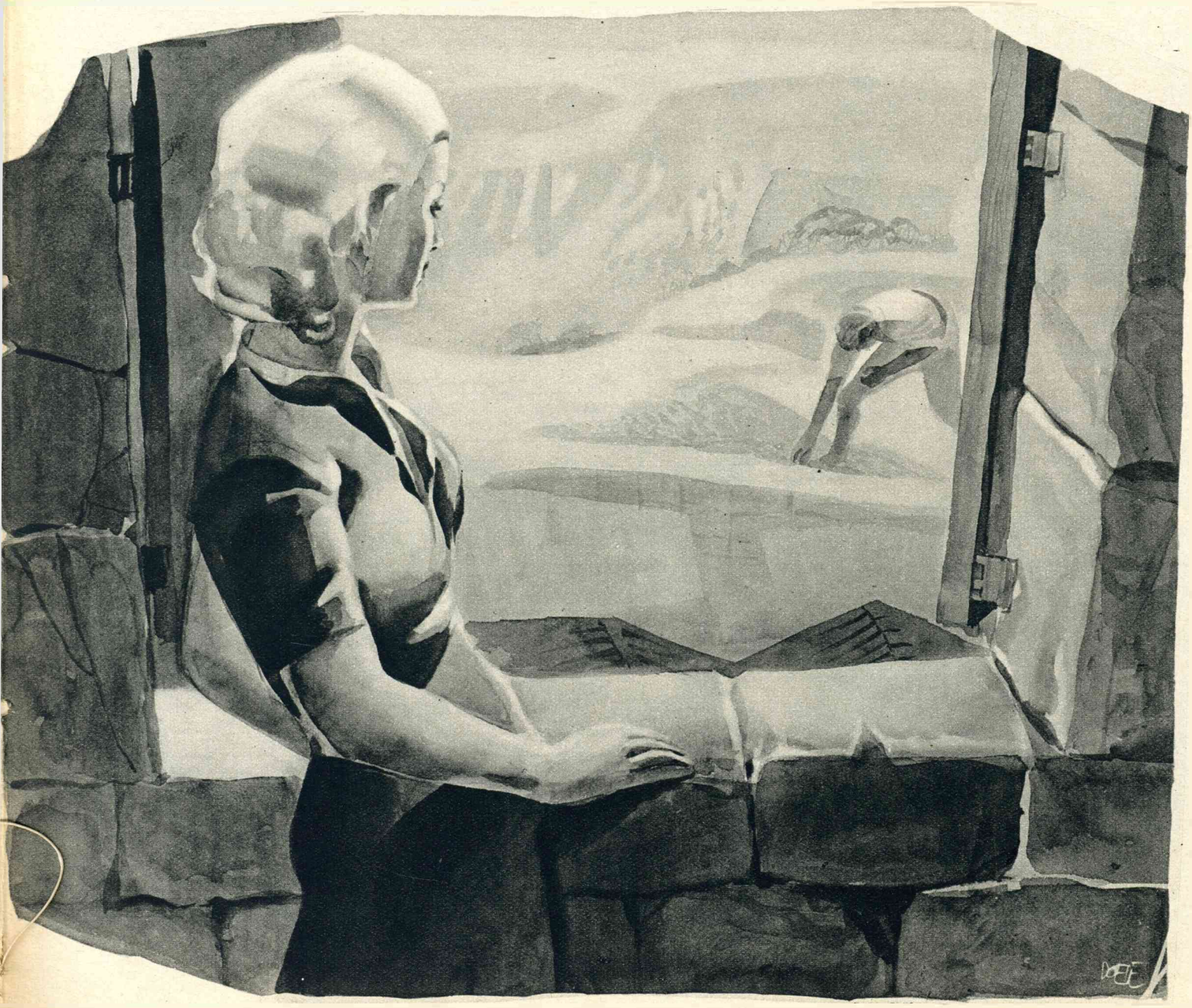

Vervolg op pag. 34.

In en bij de Hoofdstad

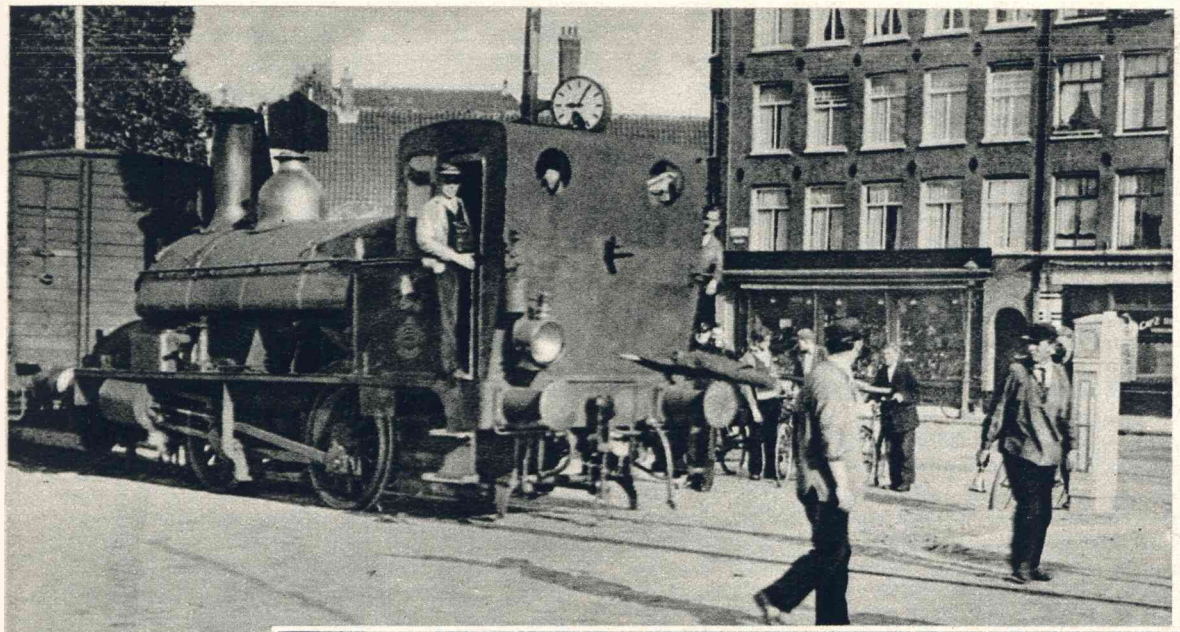

Midden in de stad is nu een onbewaakte overweg, n.l. bij de Hoogte Kadijk, waar echter geen personentreinen passeeren. De rangeerende goederentreinen rijden er langzaam, voorafgegaan door een man met bel en roode vlag.

Op het bloemencorso, dat de Zaansche V.V.V. organiseerde, mocht natuurlijk een auto met een molenversiering niet ontbreken.

Aan de overzijde der Jacob v. Lennepkade, bij de Toevlucht voor Onbehuisden, is het groote complex nieuwe gebouwen van het Wilhelmina Gasthuis verrezen, dat bijna voltooid is.

Een moeilijk karwei was het transport van de nieuwe brug bij het Mariniersplein vanaf het terrein der Ned. Dok Mij. naar de Dijksgracht. — De brug, die duizend ton weegt, passeert de spoorbrug bij de Ruyterkade.

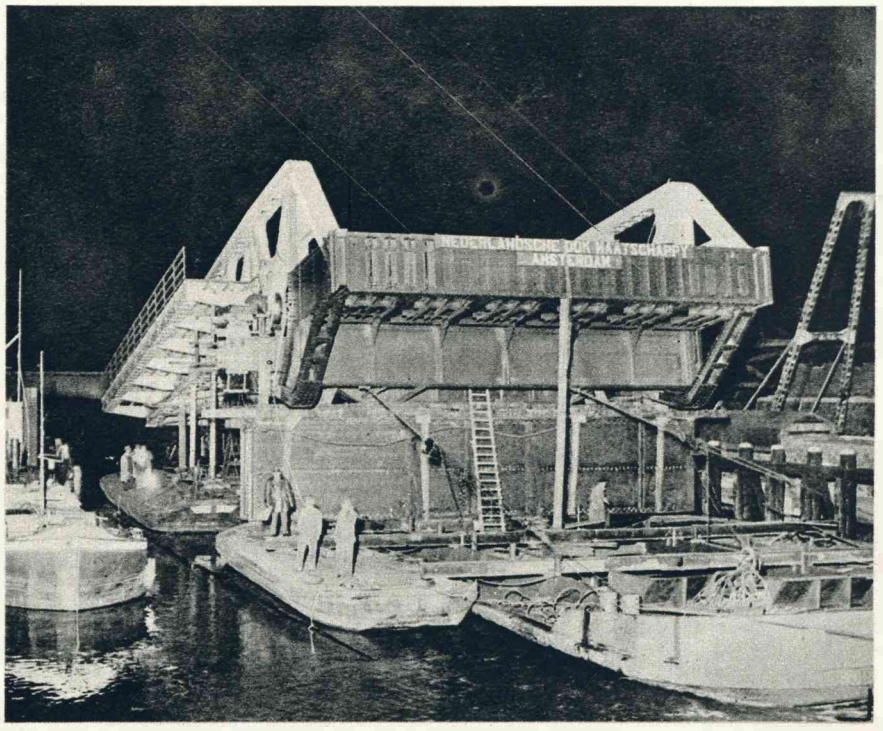

Zaterdag werd onder groote belangstelling van geestelijke en wereldlijke autoriteiten het stoffelijk overschot ter aarde besteld van Z.H.E. Mgr. J. D.J. Aengenent, bisschop van Haarlem. — Na de Requiemmis verlaat de lijkkoets de Kathedraal te Haarlem voor de laatste reis naar het R.K. Kerkhof te Overveen.

Zaterdag werd weer de Maskerdag gehouden ten bate van het Suppletiefonds voor oude toneelisten. Lou Ezerman, de bekende humoristische acteur, bleef dicht bij huis en verkocht de speldjes bij den Stadsschouwburg op het Leidscheplein.

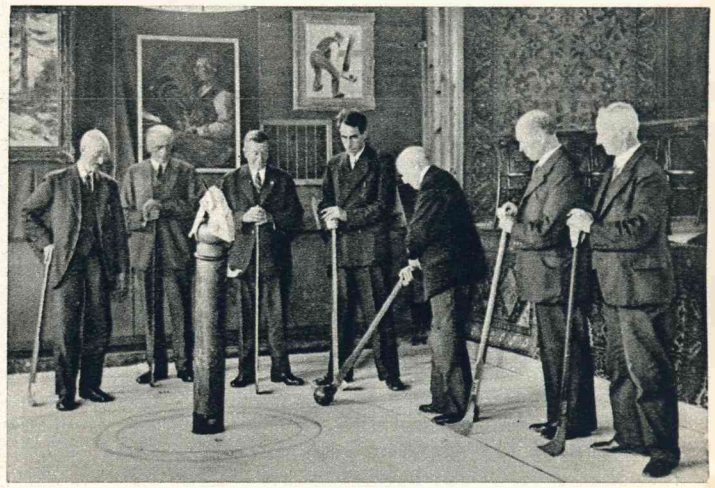

De Nederlandsche Kolfbond, die een der oudste Nederlandsche sporten beoefent, bestond vijftig jaar. Bij deze gelegenheid werden te Grootebroek nationale wedstrijden gespeeld, waarvoor de eerste slag werd gedaan door dr. G. G. van Balen Blanken, den bekenden pionier en beoefenaar van het kolven.

De leden van de Graal brengen langs den weg een laatsten groet aan den overleden kerkvorst.

DE SLANG MET ZEVEN KOPPEN EN EEN GELEERDE

ER was eens in Hamburg — ons verhaal speelt in 1735 — een zekere meneer Spreckelsen, die een groote verzameling rariteiten en interessante kostbaarheden bezat; het raarste, interessantste en kostbaarste voorwerp in deze verzameling was een slang met zeven koppen, een natuurwonder, zooals er geen tweede bestond. Meneer Spreckelsen kreeg op zekeren dag bezoek van een jongen Zweed, die wel iets van dieren en planten wist; hij moest natuurlijk de rare slang zien, en hij vond het opgezette dier zoo raar, dat hij 't nauwkeurig bestudeerde, waarna hij den eigenaar vertelde, dat het geen echte slang was, maar een product van 'n handig knutselaar. Spreckelsen werd er nijdig om, want het monster met de zeven koppen had hem veel geld gekost; hij werd er zoo nijdig om, dat de ontdekker van de vervalsching zoo gauw mogelijk Hamburg moest verlaten en haastig zijn reis voortzette naar Amsterdam, en vandaar over de Zuiderzee naar Harderwijk. Want dat was het doel van den jongen Zweed, die er 'n titel wilde behalen, omdat hij in zijn vaderland zonder het bewijs van een wetenschappelijke opleiding niet kon bereiken, wat hij bereiken wilde.

In ieder geval, de jonge Zweed ging naar Harderwijk, werd er heel streng geëxamineerd en kreeg toestemming om zijn proefschrift te laten drukken, waarmede zijn doel bereikt was, want hij was nu doctor in de medicijnen. Eigenlijk moest hij nu naar Zweden terug, want zijn geld was op, en bovendien wachtte daar zijn verloofde op hem. Maar hij begon met naar Amsterdam te gaan om vervolgens naar Leiden te verhuizen, omdat daar iemand woonde, dien hij absoluut spreken wilde. Het bezwaar was, dat die iemand de beroemde Boerhaave was, zoo beroemd over de geheele wereld, dat hij uit alle wereldhoeken bezoekers kreeg, die hem dikwijls alleen van zijn werk afhielden; hij had daarom een wachter aangesteld, die er voor zorgen moest, dat zijn meester niet noodeloos gestoord werd, en die zijn werk zoo goed deed, dat hij iedereen tegenhield, die niet door Boerhaave verwacht werd. Het verhaal gaat, dat de wachter zelfs vorsten liet wachten. Misschien kon een knappe diplomaat dezen deurbewaker met goede woorden en nog iets anders zijn plicht laten verzaken, doch „iets anders" bezat de jonge Zweed niet. Maar hij kwam toch bij Boerhaave. Hij was in de gelegenheid om het manuscript van zijn boek te laten zien aan zekeren dr. Grovenius, die er dadelijk enthousiast over was en vroeg, het boek op zijn kosten te laten drukken. Dat gebeurde, het boek ging naar Boerhaave, die het las, zich overwonnen verklaarde en onmiddellijk den schrijver wilde leeren kennen.

Wat dit boek dan wel was? Het was een werk over de natuurlijke historie, en de schrijver heette Linnaeus, die wereldberoemd werd en nog is, omdat hij den grondslag legde voor de systematische indeeling van planten en dieren.

Karel Linné of Carolus Linnaeus, de grondlegger der systematische studie der natuur.

Nu zal menigeen niet bar veel dankbaarheid gevoelen tegenover den man, aan wien hij het eigenlijk te danken heeft, dat hij op school geplaagd werd met tallooze bijzonderheden over tallooze families, geslachten en soorten, met stampers en meeldraden en kelkbladeren, en wat men nog over planten en dieren in zijn hoofd moest pompen. Maar het zou nog moeilijker zijn geweest, indien er in 't geheel geen systeem was geweest, dat alles rangschikt en overzichtelijk maakt. Wat heeft Linnaeus gedaan? Er was een onnoemlijke hoeveelheid namen en definities op dit gebied der wetenschap; men nam zelfs zijn toevlucht tot alphabetische rangschikking, omdat er geen betere methode bestond. Linnaeus bestudeerde en observeerde het ontzaglijke materiaal, dat verzamelaars, geleerden en natuurvrienden hadden bijeengebracht; hij bestudeerde de verwante eigenschappen van planten, hij vond overeenkomst in den bouw van bloemen, en baseerde daarop zijn systeem. Wanneer men denkt aan het uitgebreide materiaal der plant- en dierkunde, zonder eenige rangschikking en indeeling, dan kan men zich 't werk van Linnaeus voorstellen, dat zijn wereldberoemdheid in de wetenschap niet onverklaarbaar maakt. Dan zal men ook erkennen, dat er wel eenige reden is om zijn verdiensten te herdenken, nu het twee eeuwen geleden is, dat hij naar ons land kwam, waar hij promoveerde en den grondslag legde voor zijn wetenschappelijken arbeid, de systematiseering van de natuur.

Maar intusschen wachtte in Zweden Sara Lisa Moraens, die met den jongen Zweed verloofd was. Sara Lisa wist niet beter, of haar geliefde zou na zijn promotie dadelijk terugkeeren. Dat wilde Linnaeus ook wel, maar hij was nu toch in Holland, en veronderstel nu eens, dat hij dien beroemden Boerhaave te pakken kreeg.... Dat lukte, zooals wij boven gezien hebben; Boerhaave was zoo geestdriftig over den toekomstigen geleerde, dat hij hem voorstelde aan zijn oud-leerling, prof. Burman in Amsterdam, bij wien Linnaeus overvloedig gelegenheid voor zijn geliefkoosde studie vond.

Het meisje of het werk dus. Hij schreef aan zijn verloofde, die er in toestemde de scheiding nog even te verlengen; maar als het boek (Flora Zeylanica), waaraan hij en Burman arbeidden, gereed was, moest hij dadelijk naar Zweden terugkeeren.

Natuurlijk, hij deed niets liever; na de lange scheiding verlangde ook hij naar zijn verloofde. En natuurlijk kwam er weer iets tusschen. Dezen keer was het dr. George Clifford, directeur van de Oost-Indische Compagnie en eigenaar van het landgoed de Hartecamp bij Haarlem; hij zocht een lijfarts, en hij had iemand noodig voor zijn rijke verzameling planten, iemand die wetenschappelijk onderlegd was en een beschrijving kon samenstellen van de vele exotische planten in zijn tuinen en kassen. Boerhaave raadde hem Linnaeus aan, Linnaeus bracht een bezoek aan de Hartecamp — en als Sara Lisa had gezien, hoe opgetogen hij was over de schatten, welke hij hier zag, zou zij geweten hebben, dat zij nog langer moest wachten. Linnaeus was inderdaad verrukt; hij genóót in den tuin en in de bibliotheek, waar hij boeken vond, welke hij steeds vergeefs gezocht had; maar ook kwam hij hier tot helder besef van zijn taak, om orde te maken in de wanorde, om een wetenschappelijk systeem op te bouwen voor de studie der natuur. Clifford kreeg zijn zin; Linnaeus ging op de Hartecamp wonen, speurde in de tuinen en in de bibliotheek, deed 't werk, dat hij zich had voorgesteld te doen, schreef enkele boeken.

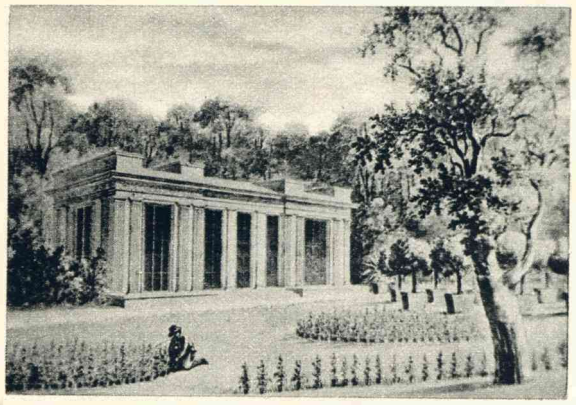

De Hartecamp bij Haarlem; rechts ziet men een tulpenboom, die door Linnaeus werd geplant.

Maar ook deze geleerde was mensch. Hij vergat Sara Lisa niet, kreeg wroeging, dat hij haar zoo lang liet wachten. Nu zou hij toch werkelijk vertrekken, al was 't dan met een kleinen omweg over Leiden en Parijs.... Hij komt niet verder dan Leiden, waar hij zich laat overhalen om lid te worden van een soort wetenschappelijke vereeniging. Weg alle goede voornemens. Maar het bloed kruipt waar het niet gaan kan. Verlangen, ingespannen studie, heimwee maakt hem ziek. Dat brengt de oplossing. Hij brengt den winter nog door in ons land en in Mei 1738 vertrekt hij werkelijk naar Zweden. Sara Lisa kon na drie jaar eindelijk haar verloofde weer begroeten; Linnaeus, de groote geleerde, kuste haar en zei, dat hij haar schandelijk had behandeld en dat hij veel vroeger had moeten komen, en overigens zullen Sara Lisa en haar geleerde wel gedaan hebben zooals onder verloofden te doen gebruikelijk is.

Dat is de historie van den armen domineeszoon uit Rashult in Zweden, die het geld bij elkaar moest schrapen voor zijn promotie-reis naar Harderwijk, die met Sara Lisa verloofd was en die in ons land een begin maakte met zijn wetenschappelijken arbeid om de natuur te ordenen. Hetgeen nu tweehonderd jaar is geleden.

A.

Linnaeus in zijn kamer op de Hartecamp na uren van ingespannen studie.

Een hoekje van „'t Gezellige Huis".

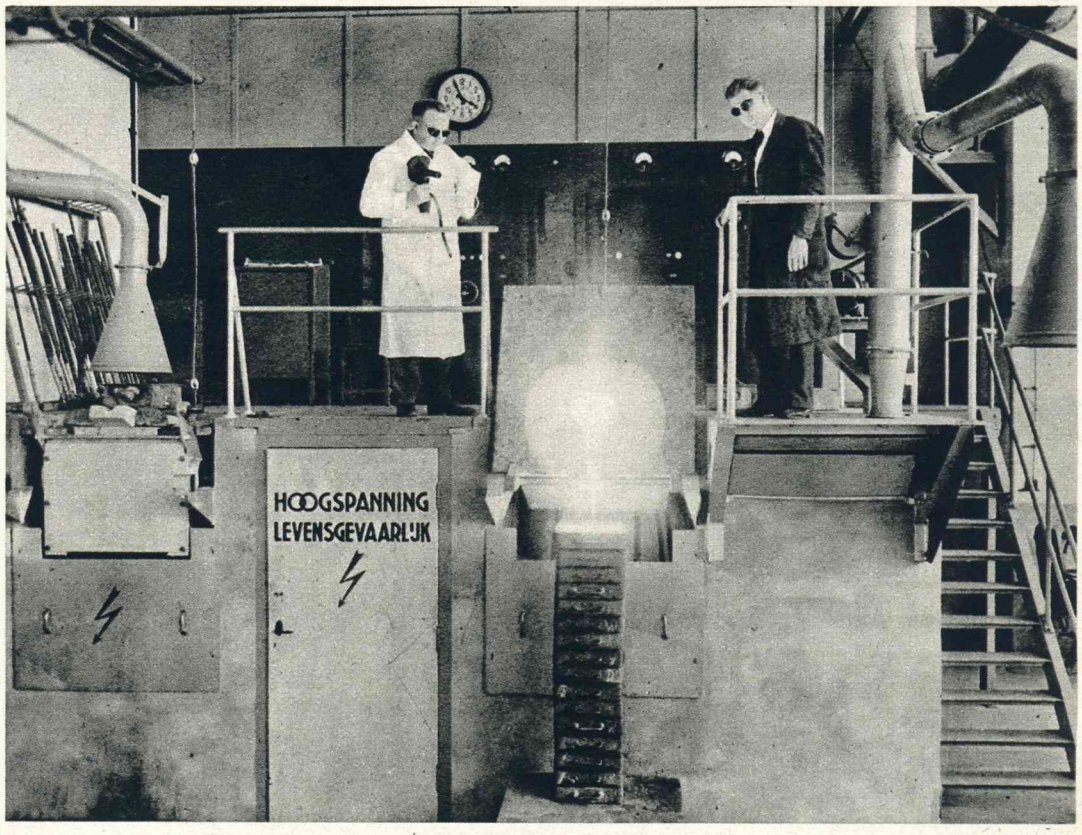

De hoogfrequentoven.

PHILIPS
NOODIGT UIT

EENS per jaar noodigt de wereldfirma Philips te Eindhoven de Pers uit om den gestadigen, technischen vooruitgang te toonen, om haar nieuwste vindingen te expliceeren en te demonstreeren.

Steeds staat men verbaasd over de resultaten van vernuft en ijver, waarvan men kennis kan nemen.

Zoo werden we thans allereerst ingelicht over de nieuwe radioproductie. Bij het demonstreeren met de z.g. octodyne-apparaten, die alle voorzien zijn van een stationsnamenschaal, welke uitwisselbaar is, constateerden wij de gestadige vervolmaking der zuivere en ongestoorde weergave, die op verrassende wijze geschiedde ....

Hierna vernamen we interessante, met lichtbeelden verduidelijkte mededeelingen aangaande die andere, belangrijke producten van Philips : de natrium- en kwiklamp.

De firma Philips heeft als „lichtbrenger" 'n gerenommeerden naam.

In het afgeloopen jaar zijn weder belangrijke installaties gereed gekomen, in verschillende steden en gemeenten.

Ook bij tal van particuliere bedrijven vinden de genoemde lampen, dank zij haar economische en visueele voordeelen, meer en meer ingang. Belangrijk waren de ons getoonde statistieken van mindere ongevallen door betere verlichting der nachtelijke wegen. Voorts namen we nog véél interessants in oogenschouw: De Philips-rijwiellantaarn, de neonverlichting voor planten en aquaria, den hoogfrequentoven (de warmtebron van zéér hooge temperatuur voor de industrie), de demonstratie met Philips' dubbelstroom laschapparaten en -electroden, een projector voor geluidsmalfilms (16 m.m.), de Philips duotone-installatie en de kathodestraalbuis voor oscillografische doeleinden en eveneens voor de televisie. (In het laboratorium werd reeds een televisie-ontvanger uitgewerkt; zoodra de televisiezender gereed is, zullen de proefnemingen worden voortgezet.) We brachten nog een bezoek aan het Philipsmuseum, waar de voorwerpen en oude documenten, die aan vroegere jaren herinneren, niet het minst interessant waren.

Ook het z.g. „Gezellige Huis," dat gevormd wordt door een aantal intieme woonvertrekken, trok veel belangstelling. Het toont goed aan, wat met een perfecte verlichting aan comfort en gezelligheid te bereiken valt.

De prachtige kleurfilm van „Alladin met de tooverlamp", die opviel door haar perspectief en oorspronkelijke objecten, alsmede door haar heerlijke muziek, zal ten slotte nog lang in aangename herinnering der bezoekers blijven. Op cinematografisch gebied gaat Philips ook vooraan !

Het is in dit kleine bestek slechts mogelijk om al het interessante, dat wij mochten zien en hooren, even aan te duiden.

We mogen echter gerust concludeeren, dat Nederland trotsch mag zijn op dit technisch wereldbedrijf van vele wonderen, dat bovendien in binnen- en buitenland aan 33 à 35 duizend menschen brood en arbeid geeft. En dat is in deze tijden geen kleine verdienste !

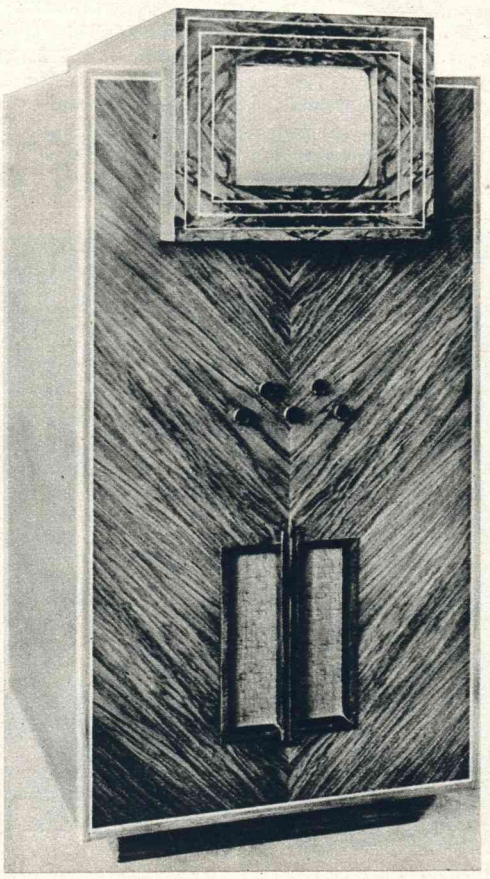

Laboratoriummodel van Philips' televisie-apparaat.

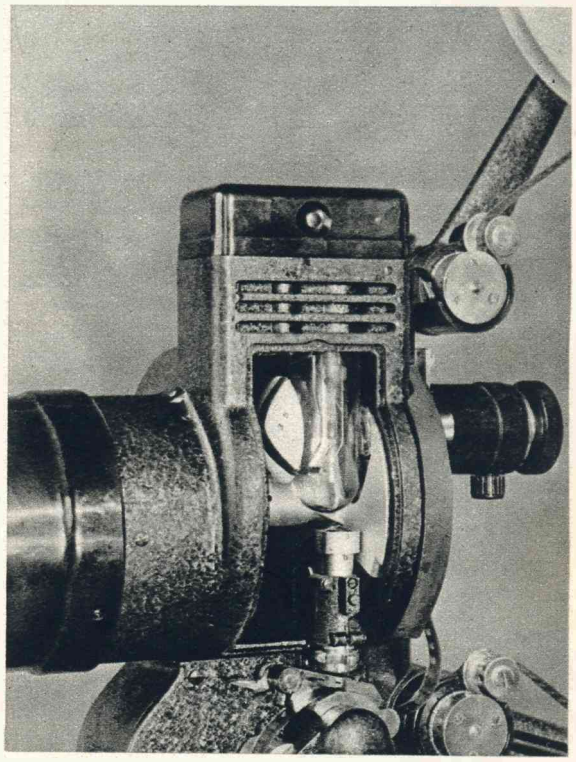

De 16 m.m. smalfilmprojector voor geluidsfilms.

Een kleine Neonlicht-plantenbestraler.

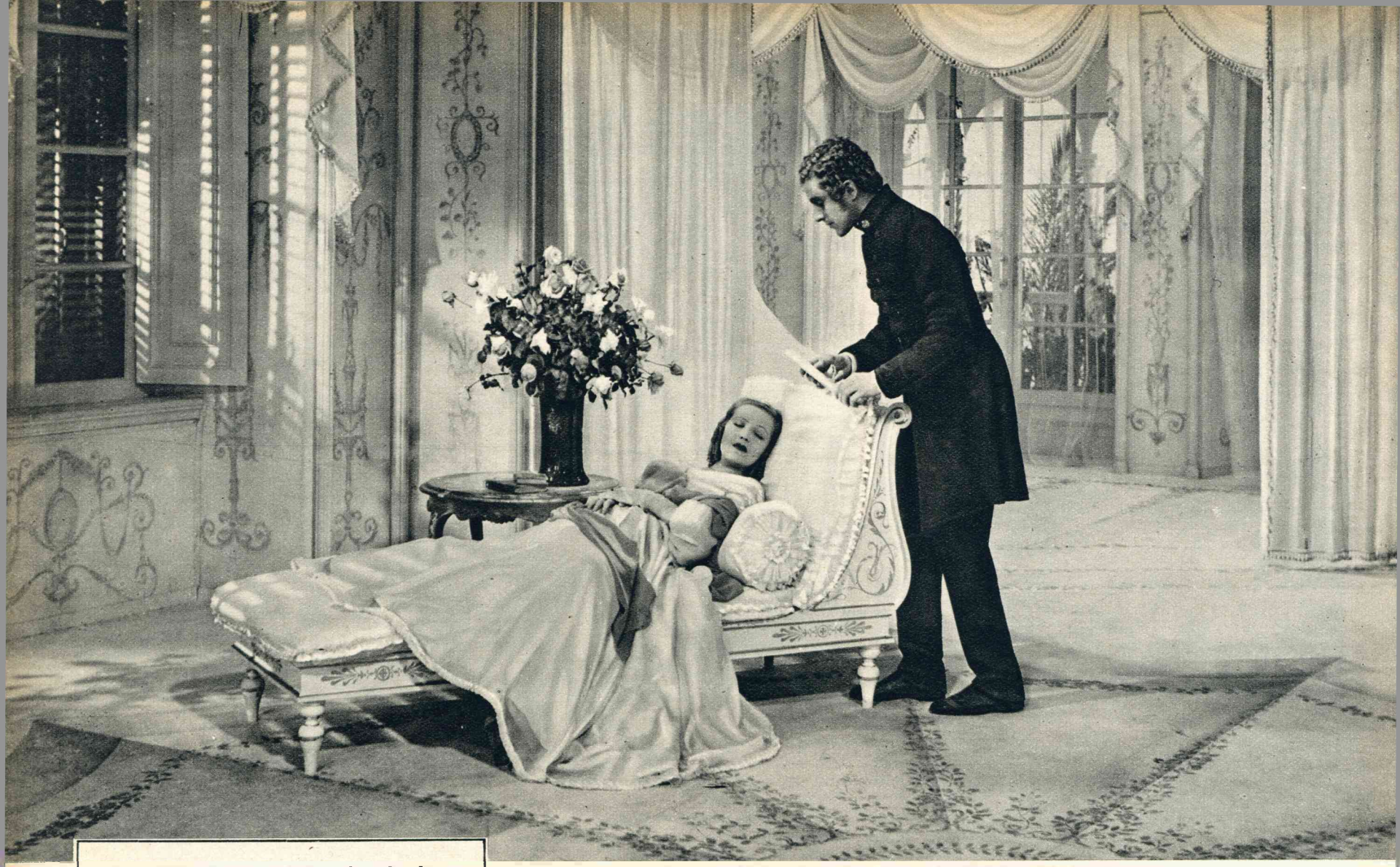

Maddalena (Martha Eggerth) en Bellini (Philip Holmes).

Ter gelegenheid van den honderdsten sterfdag van den Italiaanschen componist Vincenzo Bellini werd deze film onder oppertoezicht van de Italiaansche regeering gemaakt. Lumina-Film heeft haar voor Holland in haar productie opgenomen, zoodat men ook hier te lande dit ongetwijfeld charmante werk zal kunnen bewonderen.

CASTA DIVA

ER zijn natuurlijk heel wat menschen, die in hun leven een romantisch liefdesavontuur hebben meegemaakt, doch alleen den beroemden onder hen valt het twijfelachtige geluk ten deel, die liefde in de annalen der wereldgeschiedenis te zien geboekstaafd. Daarom hebben we op de film reeds liefdesavonturen gehad van Nelson, Hendrik den Achtsten, Schubert, Chopin, Strauss, etc., etc., terwijl nu Bellini aan de beurt is, om met zijn groote liefde het onderwerp van een film uit te maken.

Deze film, het mag gezegd, is van een voorname allure en vooral het begin is zeldzaam goed geslaagd. Reeds bij den inzet wordt men geboeid, niet alleen door de exquise muziek, gespeeld door een pseudo-Paganini, maar ook door de schitterende opnamen en de zeer gelukkige overgangen en wendingen. Muziek en fotografie — ziedaar de voornaamste kenmerken van Casta Diva. Het is, alsof Italië in deze film een afspiegeling heeft willen geven van den grooten rijkdom, welken 't bezit zoowel op het gebied van kunst als van natuurschoon.

Martha Eggerth, het lieve schepsel met een nog lievere stem, speelt en zingt het meisje Maddalena, dat niet alleen zichzelf doch ook aan Bellini zooveel verdriet berokkende, wijl zij terwille van zijn kunst hun groote wederzijdsche liefde opofferde. Tegen het einde wordt de film wat gerekt en naar ons gevoelen veel te sentimenteel, maar daartegenover valt er toch zooveel schoons in te bewonderen, dat men dit maar op den koop toe neemt.

Bovendien is sentimentaliteit geen schande en het was 't zeker niet in den tijd dat Bellini leefde.

Paganini, de beroemde Italiaansche violist, die zoo n grooten invloed had op de vorming van Bellini's karakter.

Is het niet, alsof men een foto ziet van 'n kaartavondje uit Hildebrand's Camera Obscura? Toch is het een opname uit deze film, welke duidelijk de groote zorg toont, waarmede ze werd vervaardigd.

75% grootere flesch.

CUTEX Oliehoudend Lakafneemwater bevat geen scherp aceton, maar wel een speciale olie, die den nagelriem zacht en den nagel gezond houdt. In tegenstelling met andere oliehoudende lakafnemers bedekt het den nagel niet met een vetlaagje, waardoor de lak niet houdt.

Andere zoogenaamde „oliehoudende lakafnemers" bevatten dit speciale bestanddeel niet en bedekken daardoor den nagel met een vetlaagje, dat den glans van de lak bederft en deze doet splinteren. Om de beste resultaten te verkrijgen met Cutex Nagellak moet U dus altijd Cutex Oliehoudend Lakafneemwater gebruiken en andere lakafnemers weigeren.

Evenals het Nagelriemwater en de Nagellak is de prijs van het Oliehoudend Lakafneemwater van fl. 1.– tot fl. 0.75 verlaagd.

CUTEX

HET GROENTJE

door W. W. Wright

EEN mager mannetje met een wijde zwarte overjas aan sloeg zijn kraag op en liep vlug de Eerste Nationale Bank binnen, een paar minuten nadat de deuren geopend waren.

Een twaalftal bedienden waren achter getraliede vensters druk bezig, geldswaarden uit te zoeken en te tellen — het geld, waar zij 't werk van dien dag mee verrichten zouden.

Opeens kwam er een klein machinegeweer onder de wijde jas uit ; dreigend wees het naar den kant der kooien.

„Handen omhoog.... en gauw !" schreeuwde hij woest.

Het gerinkel van zilver hield plotseling op. Er was stilte. De verschrikte bedienden drukten bleeke gezichten tegen het ijzer ; hun oogen keken ongeloovig naar den eenzamen bandiet. Hij had zijn hoed diep over zijn gezicht getrokken.

„Handen omhoog, zei ik !" snauwde hij nog eens : „Ik ben Buck Shelton."

De naam oefende tooverkracht op de mannen uit. In één gezamenlijke beweging strekten zich alle handen naar het plafond.

„Zoo," gromde het magere mannetje. „Als jullie nou maar doen, wat ik zeg, gebeurt er niks. Maar als jullie 't niet doen...." Hij liet den zin onvoltooid, maar lichtte zijn bedoeling toe met een breede beweging van zijn wapen.

Zijn oogen gingen de rij kooien langs, kwamen tot rust bij nummer zes.

Uit den linker zak van zijn overjas haalde hij een linnen zakje, dat duwde hij onder de tralies van het zesde loket door.

„Stop vol met papier," beval hij grof, en zijn rechterhand hield den mond van het geweer naar de borst van den bediende. „En geen geknoei met belknopjes of zoo. Als er een smeris door die deur komt, zeg dan je moesje maar gedag — allemaal !"

Hij deed een stap achteruit en keek kalm toe, terwijl de bediende bevend pakjes bankpapier bijeengreep en in het zakje stopte.

Er drong gedempt getoeter van een auto naar binnen. Uit de hoeken van zijn ratachtige oogjes keek hij snel over zijn linker schouder. Een verbaasde politieagent op den drempel....

De bankier James Harrison had onrustig heen en weer geloopen door zijn privé-kantoor.

„Nog maar twee dagen," had hij gemompeld. „Er moet iets gebeuren, anders ziet 't er leelijk uit."

Hij trok een la van zijn bureau open en haalde er een boek met dienstregelingen van stoomvaartmaatschappijen uit. Daarin begon hij te bladeren.

„Da's een manier — maar er moet een andere zijn," had hij gemompeld. „Alleen idioten nemen de vlucht."

Toen kreeg hij een idee. 't Was al meer gebeurd — waarom kon hij 't ook niet doen ? Als hij 't goed aanpakte, zou de politie hem nooit verdenken.

Hij had naar de telefoon gegrepen en een nummer gedraaid. Stille Sam zou 't wel voor hem opknappen. Waarom niet ? Er zat geld in, en hij was altijd een betrouwbare kracht geweest, die zijn werk netjes afleverde. Sam had hem al menigen dienst bewezen, op zakelijk en op ander gebied.

„Sam, je spreekt met Harry. Ik heb iets belangrijks. Een werkje aan de zaak."

„Zoo ? Daar heb ik een best mannetje voor," had de stem aan den anderen kant van den draad rustig geantwoord. „Ik zal alles in orde maken. Kom vanavond om acht uur Parklaan 17. Dan zal hij er zijn."

„Maar ik wil hem niet zien !"

„Zul je niet," zei de ander. „'t Zal donker zijn."

„Wat is 't voor iemand ?"

„Dat doet er niet toe. Als hij maar netjes werkt."

Precies om acht uur was de bankier het aangeduide huis binnengegaan. Er had ergens in de inktzwarte duisternis een sigaret geglommen.

„Kom je van Sam ?" had hij zenuwachtig gevraagd.

„Ja. Wat is er aan 't handje ?"

„Ik wou morgenochtend de Eerste Nationale Bank beroofd hebben, direct als ze opengaat."

„Waarom ?" had de onzichtbare man achterdochtig gevraagd.

„Geld te kort ; Donderdag komen de accountants. Maar als de bank beroofd is, kunnen ze niet bewijzen, dat...."

„Hoeveel krijg ik ?"

„Ongeveer vijf mille — al wat er is."

„O.K.," had de stem gezegd. „Kan er niets gebeuren ?"

„Absoluut niet. Ik zal zorgen, dat alle revolvers met losse patronen geladen zijn."

De bankier had zich afgewend, maar was weer blijven staan.

„Zeg," ging hij peinzend voort, „in loket nummer zes zit een groentje. Zaterdag voor 't eerst geweest. Ik zal zorgen, dat hij zoowat al 't bankpapier heeft. Hij zal geen tijd hebben, om te tellen, vóór je komt. Als je maar vroeg bent."

„Best karweitje," had de schorre stem tevreden gesponnen. „Komt in orde. Nummer zes dus."

De bankier repte zich weg, blij, dat hij zoover was.

Vloekend keerde de bandiet zich om en keerde het machine-geweer naar den politie-agent.

„Handen flink hoog, of je rijdt naar 't kerkhof."

Langzaam hief de agent de handen op.

„Kom hier !" riep de bandiet, met zijn vingers aan den trekker.

De agent voelde zijn revolver uit den holster rukken.

„Nu de gang in."

Met de handen boven 't hoofd begon de agent te loopen.

Snel greep de bandiet den zak met bankpapier en met een sprong was hij de deur uit. De ontwapende agent rende hem na, zag hem in een auto springen en wegrijden.

Kort daarna kwam de bankier. De agent kwam hem tegemoet.

„Er is gestolen, meneer," zei hij verlegen.

„Hoeveel ?" vroeg de bankier, ontstelteni veinzend.

Nummer zes trad naar voren en keek zijn patroon aan.

„Geen cent, meneer !"

„Maar ik.... je hebt toch bankbiljetten in dat zakje...." riep de agent.

„Zeker ! Maar dat was geen geld," verklaarde nummer zes met een raadselachtig lachje. „'t Was valsch papier. Tooneelgeld. Had ik meegebracht, als er soms eens zooiets gebeurde. Handig of niet ?"

De bankier erkende onwillig, dat het handig was.

MAAK BLOND HAAR

- ook wanneer het donker geworden is -

GOUDGLANZEND

door het EENMAAL te wasschen, zonder bleeken.

Blondines ! Wanneer Uw haar donker is geworden tot een vaalbruine tint, dan maakt het Uw geheele verschijning kleurloos. Doch U kunt den betooverenden glans, die in Uw haar verborgen is en die U cachet, charme en schoonheid verleent, terugwinnen. NURBLOND geeft het dof en donker geworden blond haar de gouden schoonheid der kinderjaren terug en beschermt het lichtblond haar tegen donker worden. Vele tinten worden weer bekoorlijk zonder bleeken of verven en zonder wasschen met henna. Probeer deze schitterende speciale shampoo nog heden en let eens op, hoe geheel anders het is, dan de middelen die U tot nu toe hebt gebruikt. NURBLOND wordt over de geheele wereld gebruikt en is overal verkrijgbaar. Let op de Hollandsche verpakking, daar alléén deze de deugdelijkheid waarborgt. Imp. Firma B. Meindersma, Den Haag, Amsterdam, Sneek.

NURBLOND schuimt wondervol en laat geen kalkzeepsluier achter.

NUR·BLOND
DE SPECIALE SHAMPOO VOOR BLONDINES

LIJDERS AAN HUIDAANDOENINGEN

wanhoopt niet !

Weest niet langer een prooi van den ondragelijken last en den folterenden jeuk, wanneer een eenvoudig middel uitkomst kan brengen. Een paar druppels van de heldere vloeistof D.D.D. op de aangedane plek en de jeuk bedaart onmiddellijk, de aandrang tot krabben verdwijnt. Denkt U eens in, weer rustig te kunnen slapen en 's morgens verkwikt aan den arbeid te kunnen gaan. Het D.D.D.-Recept van Dr. D. Dennis wordt sinds vele jaren met succes aangewend tegen Ekzeem, Open Beenen, Zweren, Puistjes en andere huidaandoeningen. Flacons à 75 cent en f 2.50 bij Apothekers en Drogisten A 25

D. D. D.
GENEESMIDDEL TEGEN HUIDAANDOENINGEN

LEERT TEKENEN

voor
Reclame-ontwerper
Schilder, Typograaf
Decorateur, Meubelm.
Bouw- en Werktuigk.
Amateur
Akte M.O., N.O., L.O.

EN BESTUDEER TECHNIEK

als

Bouwkunde	Betonbouw
Wegenbouw	Chemie
Werktuigkunde	Machinebouw
IJzerconstructie	Chauff. - Mont.
Gastechniek	Watertechniek
Loodgieten	Verwarmingst.
Koeltechniek	Electrotechniek
Radiotechniek	Scheepsb.k.
Carrosserietechn.	Schoenmaker
Meubelmaken	Schilderen
Etaleur	Typograaf
Verkopen	Bedrijfsleider

Diploma Meester en Gezel V.V.A.
N.O. akten, enz.

door

BRIEFLESSEN VAN ITMO Soestdijkerstr.weg 10a **HILVERSUM**

Prosp., proefl. en inl. gratis

VOLLEDIGE en REP. OPLEIDING voor ALLE AKTEN, DIPLOMA's en PRAKTIJK-EXAMENS

Clifford Hint:

JACKSON BELEEFDE OOK EEN SENSATIE

DE eenige sensatie, die ik in mijn hoedanigheid van reclamevlieger tot dusverre beleefde, werd me bereid door een zekeren meneer Jackson. Nu ik eraan terugdenk, overvalt me nog een huivering, hoewel het avontuur heel goed afliep. Voor mij tenminste, niet voor meneer Jackson. Want ik betaalde hem zijn sensatie terug met een verrassing, die een paar maanden later zijn veroordeeling tot den electrischen stoel tengevolge had.

Op een morgen, toen ik me op het kantoor vervoegde van de „Denver Estafettedienst en Reclameonderneming," waarbij ik in dienst was als reclamevlieger, werd ik verzocht, terstond bij den directeur te komen.

„Dick, een zekere meneer Jackson heeft ons gevraagd, of we hem zoo vlug mogelijk naar Houston willen vliegen," ontving mr. Thornby me. „Hij betaalt royaal en heeft beloofd, dat hij je 'n extraatje van tweehonderd dollar zal geven, als je 't hem naar den zin weet te maken...."

Het was de eerste opdracht van dien aard, die ik ontving. Onze onderneming bezat slechts één eenmotorig „Moth"-vliegtuig, dat voor alles geschikt was, behalve voor passagiersvervoer. Daarom verwonderde het me, dat meneer Jackson niet liever een verkeersmachine nam voor zoo'n langen tocht, hetgeen temeer opmerkelijk was, wijl er reeds over een half uur een lijnvliegtuig naar Houston zou vertrekken. Ik had met die onverklaarbare voorkeur voor een bescheiden „Moth" echter niets te maken, en nadat ik een lunch had laten inpakken, spoedde ik mij naar het kleine vliegveld achter ons kantoor.

Bij de kist, die door onzen mecanicien reeds geheel start-klaar was gemaakt, vond ik 'n robusten heer van ongeveer vijftig jaar, met een grof gelaat en een goed zichtbaar litteeken boven het linkeroog.

„Bent u de piloot?" kwam hij me ongeduldig tegemoet.

Ik antwoordde bevestigend en in één adem ging hij voort: „U moet me zoo vlug mogelijk naar Houston vliegen. 'k Heb bijzonder veel haast. Als u voortmaakt, zal ik u tweehonderd dollar belooning geven. 't Is nu negen uur, hoe laat kunnen we er zijn?"

Ik keek eens naar den wind, zag in de afstandentabel, dat de afstand naar Houston dertienhonderd kilometer bedroeg, en antwoordde mijn passagier, dat ik den tocht in ongeveer acht uur zou kunnen volbrengen.

Die tijd scheen hem niet tegen te vallen, hij knikte althans tevreden. Toen liep hij eens om de kist heen en nam alles met de grootste belangstelling in oogenschouw.

„Dit vliegtuig heeft toch geen zender?" vroeg hij eensklaps.

„Neen, wel een kortegolf-ontvanger voor de weerberichten," antwoordde ik.

„Goed, kijkt u den boel dan maar vlug even na," zei hij kortaf en daarop hervatte hij zijn ongeduldigen loop.

Alles bij elkaar genomen vond ik de geschiedenis nogal zonderling, maar lang verdiepte ik me er niet in. Vlug controleerde ik de instrumenten en daarop ging ik na, of ook overigens alles in orde was. Het laatst herinnerde ik me de rookapparaten in den romp, die den vorigen dag hadden gediend om een reclame voor een circusvoorstelling in de lucht te schrijven. Ik gunde mij thans echter geen tijd om ze te demonteeren, hoewel ze een overbodigen ballast vormden. Ik zei meneer Jackson, dat wij konden vertrekken en nam plaats in de cockpit. Mijn passagier zette zich naast me en twee minuten later sloeg „Moth" — zij het dan ook in figuurlijken zin — zijn vleugels uit naar hooger sferen. Ik ging vliegen op zeshonderd meter en zette mij zoo gemakkelijk mogelijk voor de lange reis.

„Ik zou graag willen luisteren," schreeuwde mijn passagier mij na een oogenblik in het oor.

Ik begreep niet goed, wat er te beluisteren viel aan saaie weerberichten en vliegtuigpeilingen, doch met den wensch, dat hij er zich mee amuseeren mocht, gaf ik hem de koptelefoon. De tweede klemde ik zelf om mijn hoofd en thans bepaalde ik al mijn aandacht bij de instrumenten.

Het was ideaal vliegweer en het uitzicht schoon genoeg, om de vlucht tot een genot te maken. Maar mijn passagier scheen alleen maar haast te hebben, want hij toonde niet de minste bewondering, of zelfs maar belangstelling voor de streek, die we overvlogen. Slechts nu en dan wierp hij eens een vluchtigen blik op de aarde, die als een gigantische loopende band onder ons wegvlood. Meestal zat hij echter met gesloten oogen alsof hij sliep en niet eenmaal keek hij me aan, of sprak hij een woord.

Zoo verstreek uur na uur. Tegen één uur waren we inderdaad op de helft, zooals ik berekend had, en om drie uur verloren we het bergachtig gebied langs de Rio Grande del Norte uit het oog. We naderden snel ons doel, en ik rekende er reeds op, om half vijf te kunnen landen. Doch toen beleefde ik een sensatie, zooals ik er geen tweede meer hoop te ondergaan.

Plotseling klonk er een zwakke oproep in de koptelefoon, die nochtans duidelijk verstaanbaar was.

„Hallo, hallo, aan alle vliegtuigbestuurders van het politieradiostation Denver.... Wilt u even luisteren?.... Vannacht is in Denver een roofmoord gepleegd op een bejaarden juwelier. De moordenaar heeft zich meester gemaakt van een groot bedrag aan banknoten en eenige kostbare juweelen sieraden. Het is niet onmogelijk, dat de dader op zijn vlucht gebruik maakt, of alsnog gebruik zal maken van een vliegtuig. Daarom volgt hier zijn signalement.

Josuah Johnson, drie en vijftig jaar oud. Robuste gestalte, grof gelaat, sterk grijzend haar, blauwe oogen met borstelige wenkbrauwen, boven linkeroog vurig rood lidteeken, breede neus, vierkante kin, breede mond met kunstgebit, eenigszins uitgezakte wangen.

Bestuurders van vliegtuigen, aan boord waarvan zich iemand mocht bevinden, die aan dit signalement beantwoordt, worden verzocht zich ter bekoming van nadere orders in verbinding te willen stellen met Q.P.A.G., ofwel op het dichtstbijgelegen vliegveld, na voorafgaande waarschuwing, te willen landen. Over...."

Toen de stem zweeg, keek ik ontsteld naar mijn passagier. Ik hoefde niet na te gaan, of het signalement volledig klopte, de man knikte me reeds veelbeteekend toe. En voor ik het had kunnen verhinderen, had hij zoowel mij als zichzelf van de koptelefoon ontdaan, om vervolgens doodbedaard een bankbiljet van duizend dollar te voorschijn te halen. Toen bracht hij zijn mond zoo dicht mogelijk bij mijn oor.

„Als uw patroon van dien oproep verneemt, zal hij de politie inlichten omtrent het doel van deze vlucht," sprak hij langzaam en duidelijk. „Ik kan dus in Houston niet veilig landen. Ik zal u duizend dollar betalen, doch verleg onmiddellijk den koers naar Montgrey".

Ik had mij eenigszins hersteld van den schrik. Vastberaden schudde ik het hoofd. Ik dácht er zelfs niet aan, een moordenaar behulpzaam te zijn, aan zijn gerechte straf te ontkomen. Niet alleen maakte ik er een gewetenszaak van, doch daarenboven

KRIJGEN WE OOK WAT?!

liep ik alle kans, zwaar te worden gestraft.

„Tweeduizend!" schreeuwde hij me toe.

„Neen!" riep ik terug.

„Vijfduizend!"

„Voor geen tienduizend!" gilde ik meer dan ik schreeuwde.

Meneer Johnson-alias Jackson veranderde plotseling van tactiek. Hij stak het bankbiljet weg en hield me een browning voor.

„Geen cent krijg je!" brulde hij. „Vlug naar Montgrey, of je hebt voor het laatst een stuurknuppel in je handen gehad."

Dit nieuwe argument maakte een dieperen indruk op me dan zijn eerste. Doch plotseling moest ik erom lachen, ik had me 'n oogenblik laten overbluffen. Als hij me neerschoot was mijn „Moth"-tje vleugellam en viel hij met vliegtuig en al te pletter. En dit noodlottig gevolg zou hij niet durven aanvaarden, dacht ik. Helaas, ik vergiste me schromelijk in de mentaliteit van een tot wanhoop gebrachten misdadiger....

De schurk scheen mijn minachtend lachje te begrijpen, want plotseling verstarde zijn gelaat tot een macaber masker.

„Luister!" beet hij me grimmig toe. „Zeg zelf, wat verkieslijker is: over twee minuten verpletterd te liggen, of de marteling van een maandenlang proces tegemoet te gaan, met den electrischen stoel in het verschiet....?"

Nu begreep ik, dat het hem doodelijke ernst was met zijn bedreiging. Inderdaad moest de keus hem gemakkelijk vallen en zou hij niet aarzelen, korte metten te maken. Gedurende een enkel oogenblik stond ik werkelijk doodsangst uit. En als bliksemflitsen doorpriemden me plotseling gedachten en herinneringen, die den strijd beslisten, dien ik streed.

Zes en twintig jaar was te jong om te sterven, vooral als men in een toekomst blikte met louter zonnige verschieten. Daar was mijn moeder, die me nog noodig had, en voorts 'n meisje, dat op me wachtte. Ik wilde niet sterven en mocht niet sterven, het geluk van drie menschen was ermee gemoeid. Met een stille verwensching aan het adres van mijn beul wierp ik den koers om, zoodat ik recht op het Zuiden kwam te liggen. Montgrey lag een kwartier vliegen over de Mexicaansche grens, op ongeveer denzelfden afstand als dien, welke mij nog van Houston scheidde. Er moest dan maar van komen wat wilde, maar me vrijwillig opofferen, alleen om meneer Jackson aan zijn gerechte straf te helpen, kón ik niet....

De schurk knikte tevreden, toen hij den gewijzigden koers waarnam. Maar toch scheen hij niet veel vertrouwen te hebben in mijn bedoelingen. Hij haalde een kaart van Montgrey uit zijn zak en wees me op de groengekleurde teekening der weilanden een klein zwart blokje aan.

„Probeer geen val voor me op te stellen, vriend!" beet hij me toe. „Ongeveer tien kilometer voorbij het bebouwde deel van de stad staat een verlaten fabriek. Ziehier, als je den loop van de Rio volgt, kan je haar niet misvliegen. Die plek is gewoonlijk verlaten; ik wil, dat je daar landt. Zoodra ik op den grond ben, stijg jij onmiddellijk weer op, begrepen?"

Ik knikte, dat ik hem zou gehoorzamen. Elk verzet was nutteloos en bovendien gevaarlijk en dus schikte ik me maar in mijn onaangename positie. Ik lette op den koers, wierp een blik naar buiten en berekende, dat ik nog vijf kwartier van Montgrey verwijderd was.

Onder voortdurende bedreiging van de revolver vloog ik door. Ik begreep thans zéér goed, waarom mijn passagier de voorkeur had gegeven aan mijn weinig comfortabele „Moth." Hij had zich natuurlijk niet durven wagen in een verkeersvliegtuig. Niet alleen had hij met zijn revolver weinig in te brengen gehad tegenover een volledige en gewapende bemanning, doch bovendien zou de zender hem noodlottig geworden zijn. Het ontbreken van een communicatiemiddel met de aarde waarborgde hem daarentegen een zekere veiligheid en het leek er thans veel op, dat hij alleen hieraan zijn leven te danken zou hebben....

Den kerel verwenschend, trok ik mijn knieën even op, om 't hinderlijk gevoel van stijfheid kwijt te raken, waarmee ik te kampen kreeg. Daarbij raakte mijn voet toevallig het pedaal aan van het rookapparaat, met den uitlaat waarvan ik mijn letters in het luchtruim schreef. En toen kreeg ik plotseling een inval, die me had kunnen doen juichen, als het geen argwaan had gewekt. Onopvallend plaatste ik mijn voet op het pedaal en een weinig van richting veranderend, zoodat ik de bewoonde dorpen langs de Rio overvloog, zette ik me schrap voor de laatste etappe, kilometers lange reeksen punten en strepen van het Morse-alphabet in de baan van mijn „Moth"-je achterlatend....

Ruim een uur later vloog ik hoog boven Montgrey. Ik zat ontzaglijk in spanning, evenals meneer Jackson, hoewel mijn opwinding een geheel andere oorzaak had dan de zijne. Voorbij de laatste huizenreeksen daalde ik snel en weldra had ik de fabriek in het oog. Op het weiland, dat me geschikt genoeg leek om veilig te landen, graasden een paar koeien en een heel eind verder waren eenige boeren bezig. Zij bevonden zich echter te ver weg om mij te kunnen helpen, en omdat ik overigens geen levend wezen bespeurde, geloofde ik reeds, dat mijn toeleg mislukt was. Teleurgesteld streek ik neer en na een korten uitloop stonden wij stil.

„Ziezoo, knap gedaan," zei mijn passagier met 'n onaangenamen grijns. „Wel, meneer de piloot, heb ik u geen aardige sensatie bezorgd?"

„Als je zoo iets aardig noemt".... begon ik stug, doch plotseling zweeg ik. Achter me zag ik de fabriekspoort opengaan en als katten kwamen de detectives op ons „Moth"-je toespringen. Onmiddellijk wierp ik de cockpit open en juist op het moment, dat meneer Jackson zijn browning opborg, zag hij zich bedreigd door de parabellums van een tiental politiemannen.

„Vlug!" dreigde een hunner en als gespannen veeren vlogen plotseling Jackson's handen in de hoogte. Hij was te verbijsterd om iets te zeggen en keek mij aan, alsof hij niet gelooven kon aan deze verrassing.

Met een blik wees ik hem naar de lucht, die tot in de oneindige verte beëgd scheen met punten en strepen.

„Dat beteekent zooveel als „S.O.S. Moordenaar Johnson landt bij de verlaten fabriek voorbij Montgrey," beduidde ik mijn passagier. „Het is me gelukt, 't driemaal af te seinen onderweg; wat zegt u wel van die sensatie?"

De misdadiger scheen te verbluft om te antwoorden. Zonder veel complimenten werd hij geboeid en weggeleid. Ik zag hem pas weer terug voor de rechtbank en toen keek hij me niet bepaald vriendelijk aan. Maar dat was te begrijpen: de verrassing, waarmee ik hem mijn eerste sensatie in het luchtruim betaald had gezet, bracht hem een paar weken later op den electrischen stoel.

Barbier, die rheumatiek had

vertelt hoe hij aan het werk blijft....

Vrij van steken of pijnen!

Een barbier, die ook slachtoffer van rheumatiek geweest is, schrijft:

„Ik ben ongeveer 10 jaar geleden het slachtoffer van rheumatiek geweest. Vijf jaar geleden was ik zoo ziek, dat ik slechts met de grootste moeite mijn werk kon voortzetten. Ik ben namelijk barbier van beroep. Na tallooze middelen gebruikt te hebben, werd me ten slotte geraden Kruschen Salts te probeeren. Ik kan met blijdschap zeggen, dat nadat ik Kruschen Salts ongeveer 12 maanden gebruikt heb, ik nu beter ben dan ik de laatste tien jaar ooit geweest ben. Inderdaad, ik beschouw de rheumatische pijnen als voorgoed verdwenen. W. M."

Kruschen bevat zes verschillende zouten. Dit is de verklaring van de veelzijdige werking van Kruschen Salts; het overtollige urinezuur, dat de rheumatiek veroorzaakt, wordt verwijderd, — dit zuur, en andere schadelijke stoffen, kunnen zich nooit weer ophoopen — Uw geheele wezen, lichaam en geest zullen door Kruschen frisch, gezond en energiek blijven.

Kruschen Salts

is uitsluitend verkrijgbaar bij alle apothekers en drogisten à f 0.90 en f 1.60 per flacon, omzetbelasting inbegrepen. Let op, dat op het etiket op de flesch zoowel als op de buitenverpakking de naam Rowntree Handels-Mij. Amsterdam voorkomt. Imp. N.V. Rowntree Handels-Mij., Heerengracht 209, Amsterdam-C.

HOE ZIET DIE KLEINE ER UIT?

Patent, nietwaar!

Een kind van verstandige ouders. Ze krijgt elken dag Ovo. Ovomaltine is uitstekend voor kinderen in hun groeiperiode. Ovomaltine geeft ze dat, waaraan ze zoo'n gebrek hebben, levenskracht en uithoudingsvermogen. Geef Uw kinderen elken dag een kop Ovo en begin er zelf ook mee. Ovomaltine is een droog voedzaam extract uit de beste natuurproducten met de grootst denkbare voedingswaarde. Het is het ideale aanvullingsvoedsel. Zegt het U iets, dat 1½ dessertlepel Ovo in een beker melk de voedingswaarde van dien beker melk meer dan verdubbelt?

OVOMALTINE
meer levenskracht

Overal verkrijgbaar in busjes van 60 cent af

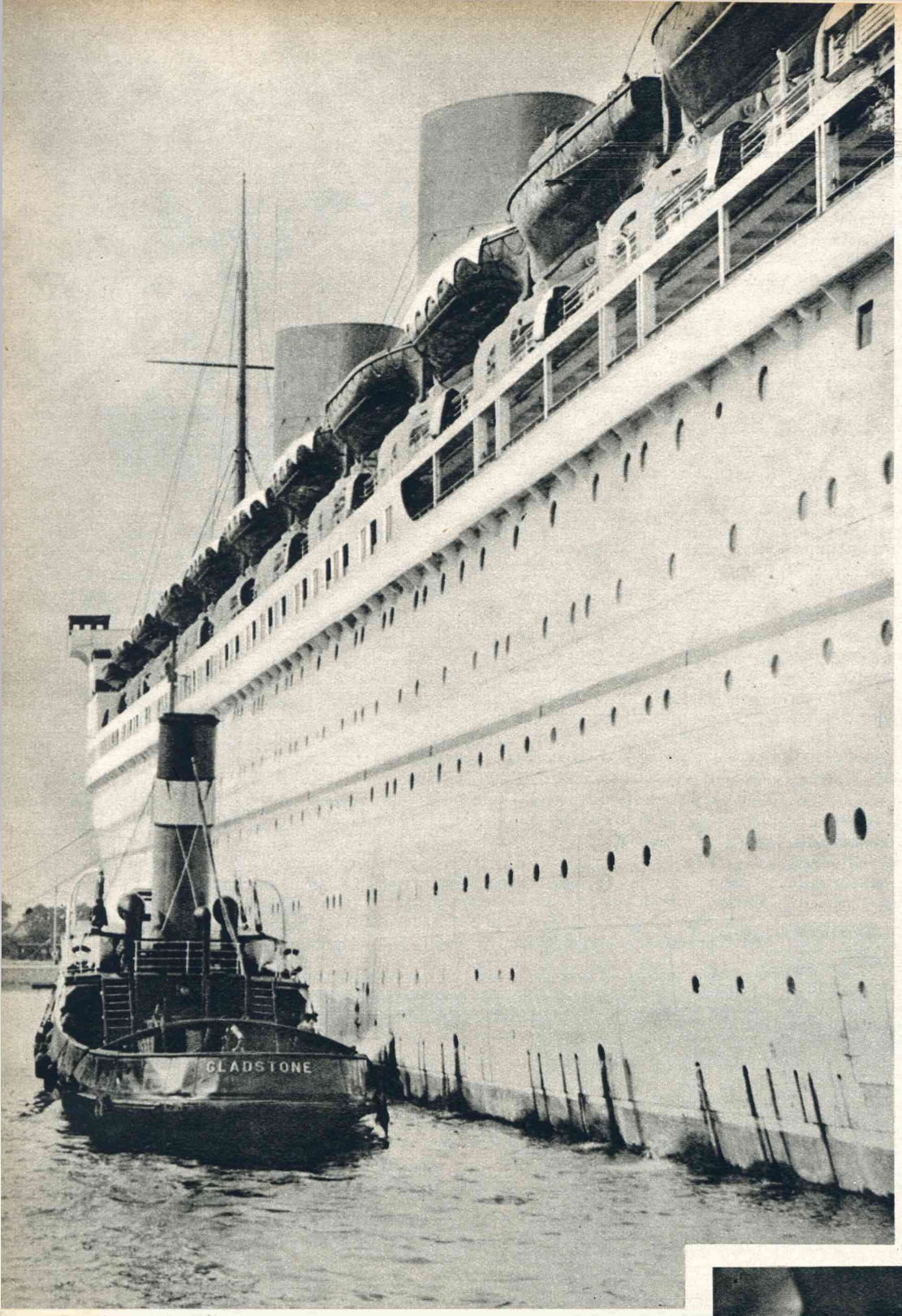

David en Goliath. De oceaanreus „Empress of Britain" wordt door een sleepboot uit het droogdok te Southampton getrokken, waar het schip grondig werd nagezien alvorens een reis om de wereld te gaan maken.

Onder goede bewaking — een aardig tooneeltje in den Tower (de vroegere staatsgevangenis) van Londen.

☆

Dr. Ralph S. Willard te Hollywood (Ver. Staten) is er in geslaagd een aapje, dat sinds vijf dagen in een ijskast bevroren was, weer levend te maken. Hij meent dat bacillen door de kou gedood worden en verwacht belangrijke ontdekkingen op het gebied der ziektebestrijding te doen.

VAN ALLES WAT

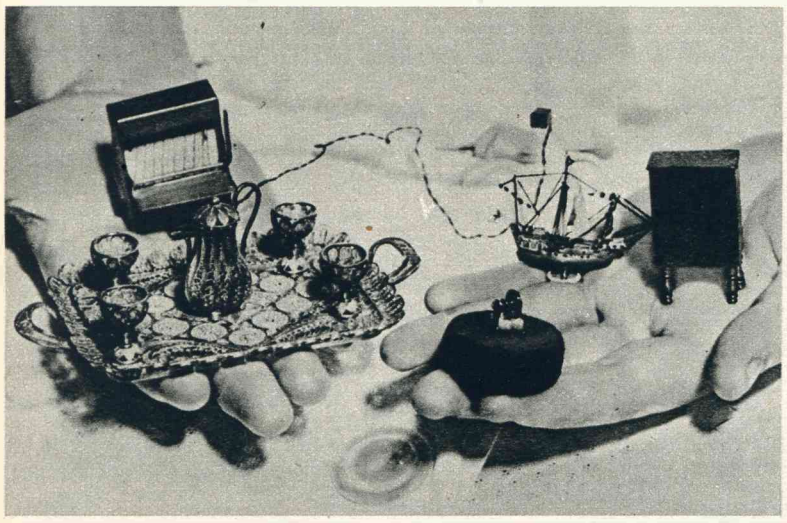

Een Amerikaan is al vijf maal de wereld rondgereisd om „miniatuurdingen" te verzamelen. Hierboven toonen wij eenige der 24000 kleine voorwerpen, die in Radio-City te New-York tentoongesteld zijn. Een blad met een kannetje en vier bekertjes, een electrische broodrooster, een radio-apparaat en een electro-motor!

HET BINNENHOF EN DE RIDDERZAAL

waar Dinsdag a. s. H. M. de Koningin op de gebruikelijke wijze het nieuwe zittingsjaar der Staten Generaal zal openen.

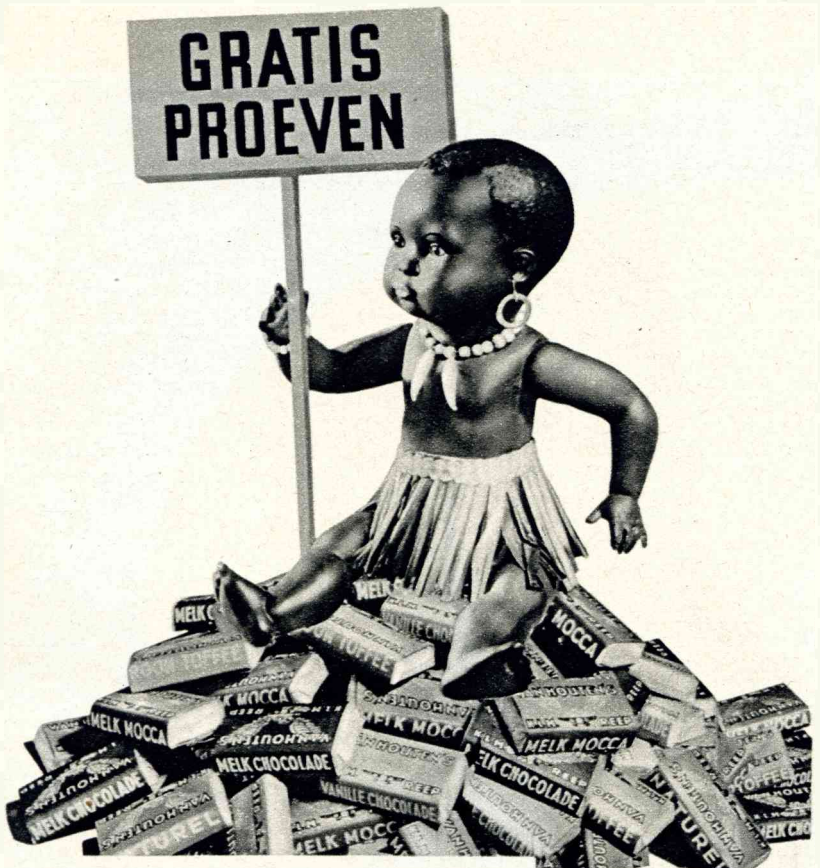

Maandag, klokslag 9 uur, begint Van Houten's

PROEF-OP-DE-SOM-WEEK

Een smaak kunt U niet hooren, een smaak kunt U niet lezen, een smaak moet U p r o e v e n ! Dat, en niets anders is de proef op de som ! Proef deze week op rekening van Van Houten ! Weer werken Neerland's winkeliers samen met Van Houten ! In iedere goede winkel vindt U proefreepjes, die U gratis kunt proeven en keuren ! Zoolang de voorraad strekt ! Lever Uzelf deze week de proef op de som ! Er gaat niets boven Van Houten's KLM-reepen !

Hebt U nù Van Houten's KLM-reepen geproefd ?

[tòch is de prijs 5 ct. gebleven !]

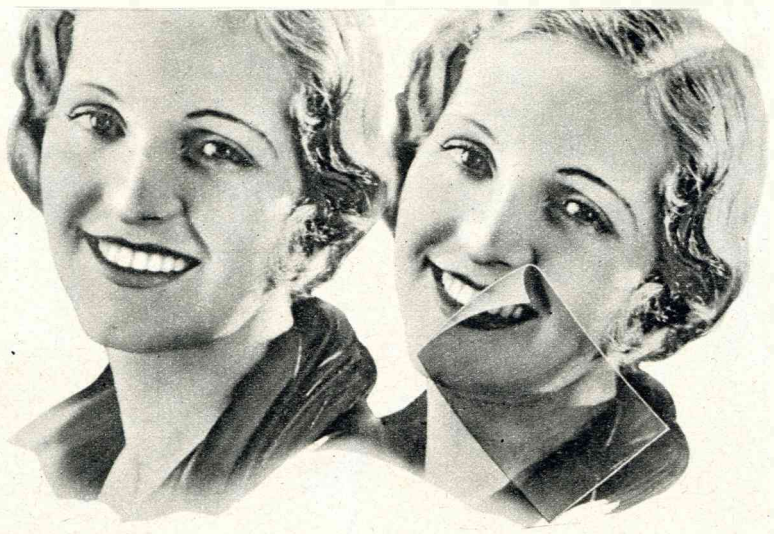

Pas op! Bederf Uw tanden niet met scherpe tandpasta's.

Sommige tandpasta's reinigen wel, doch krassen. Anderen zijn onschadelijk, maar reinigen niet afdoende. Pepsodent staat bovenaan, zoowel in r e i n i g e n d v e r m o g e n als in o n s c h a d e l i j k h e i d.

Een opzienbarende vinding wordt thans in Pepsodent Tandpasta toegepast: een nieuwe reinigende en polijstende stof, die drie groote voordeelen biedt -

. . . *verwijdert tandfilm* - volkomen
. . . geeft een parelenden glans aan het tandoppervlak
. . . reinigt en polijst het teere tandglazuur met absolute veiligheid.

Pepsodent's nieuwe reinigende en polijstende stof verandert in enkele dagen het uiterlijk van Uw tanden. Deze stof werd kortgeleden ontdekt en wijkt in elk opzicht af van alle thans gebruikelijke grondstoffen. Het verwijderen van *tandfilm* is en blijft de voornaamste taak van Pepsodent. Thans is Pepsodent hiertoe nog beter in staat dan ooit te voren. Koopt nog heden een tube Pepsodent.

DE TANDPASTA DIE DE TANDFILM VERWIJDERT
Pepsodent
THE PEPSODENT CO.

VERLAAGDE PRIJZEN

45 ct. en 70 ct.

PER TUBE.

5015 P-H

DE DAME UIT DEN „BLAUWEN EXPRESS"

Vervolg van pag. 23.

Terwijl Borjev en de zijnen, geleid door den bevrienden Tibetaan, in zuidwestelijke richting heentrokken, ging Krinner met zijn Bhoetia den weg naar Rongbuk terug. Na een afwezigheid van zes weken bereikte hij op 'n vroeg middaguur het steile bergpad, dat naar het dorp leidde. Nog eer hij halverwege gekomen was, werd het roerig om hem heen. Woedende gezichten keken hem aan, mannen liepen naast zijn draagdier en spuwden naar hem. Vrouwen schreeuwden wilde verwenschingen uit. Het begon steenen te hagelen.

Vergeefs keek Krinner rond naar vrienden. Strak en onherbergzaam stonden de huizen. De vensterluiken waren dicht. Van Peter Suhr en Lin-Pei was er geen spoor te bekennen.

Er kwam een schare monniken met strenge gezichten afdalen van de kloosterpoort. Hun aanvoerder, een broeder van hoogeren graad, hield met eentonige stem een korte rede tot de dorpelingen en pelgrims, die den blanke omstuwden. Krinner verstond er niets van, maar het leek wel, of de knaap een doodvonnis voorlas. Een wenk van den redenaar — de monniken namen Krinner in hun midden, en drongen hem door de macht van hun aantal naar de kloosterpoort.

VEERTIENDE HOOFDSTUK

DEN volgenden morgen stond er een halve cirkel van monniken op het plein, aan den voet van den kloosterberg. Aan den anderen kant stonden tempelhoeders, kloosterdienaars en oudere dorpsbewoners, die het plein mochten betreden.

Helga Lethus moest aan den dag van het godsgericht denken, toen zij met den deba en een paar van diens mannen tusschen de kloosterdienaars door schreed. Neen, heelemaal zóó erg was het nu niet. Wel rumoerden en schreeuwden rondom de menschenmenigten, maar de trommels zwegen, de waanzinnige dansen en de afschuwelijke maskers der tempelpriesters waren er niet. Het zag er nu zelfs eenigszins nuchter uit, vooral wanneer men, zooals Helga Lethus, aan de zonderlinge kleederdracht der Tibetanen gewend was.

Krinner werd door vier tempeldienaars uit het klooster naar het plein geleid. Toen hij daar in het midden stond, kwam in zijn draagstoel de kangpo, gevolgd door Oeyo-Go en de andere leden van zijn raad. Krinner werd vóór den draagstoel geplaatst, en Helga Lethus kon hem nu goed zien van de plaats, waar zij stond.

Zij herkende hem nauwelijks. Hij stond rechtop, rustig, maar hij zag er slecht uit. Zijn baard was verwilderd. In zijn mager gelaat stonden de sporen van den Tsjomoelonga, de trekken, die de bergen er in hadden gegroefd. Zijn kleeren waren gescheurd. Er hing zelfs een sluier van dofheid voor zijn heldere oogen. Hij had den nacht moeten doorbrengen in een benauwd hok zonder ramen, en men had hem niets te eten gegeven. Zijn eerste vraag was naar Peter Suhr.

De kangpo schudde ernstig het hoofd. „De blanke man, die bij u was, is hier niet meer. Niemand weet, waar hij zijn voet gezet heeft."

„Dat kunt u een ander wijsmaken." Krinner lachte spottend. „Peter Suhr vlucht niet."

„Eerbiedig het woord van een ouden man," zei de abt zachtzinnig; want al moest hij rechten over dezen man, hij haatte hem niet; al moest hij dezen vreemdeling opofferen aan de woede van Oeyo-Go, hij wou hem met hoffelijkheid bejegenen, juist omdàt het een vijand van Oeyo-Go was. „Ik sprak de waarheid."

„Zeker net zoo, als toen u mijn kameraden naar het dal des doods stuurde!" hoonde Krinner. Even keek de kangpo verbaasd. Bij dit onverwachte verwijt wankelde zelfs zijn groote beheersching. Hoe wist de vreemdeling dat? Hij wou iets zeggen, maar hield het in en keek naar den grond, als wilde hij booze gedachten bannen. Toen hij Krinner weer aankeek, droeg zijn gezicht het gewone, goedig-ernstige masker.

„Trots past slechts den onschuldige of hem, die niets meer te verliezen heeft. U bent niet hier om aan te klagen, maar om aangeklaagd te worden. Zware vergrijpen worden u ten laste gelegd."

Hierop begon Oeyo-Go, die blijkbaar voor officier van justitie speelde, een lange Tibetaansche toespraak, die nu en dan onderstreept werd door betuigingen van instemming van den kant der broeders.

„U hebt 'n tempel betreden, waarvan de toegang iederen onreine ontzegd is," vertaalde de kangpo, toen Oeyo-Go had uitgesproken. „En bovendien hebt gij zonder onze toestemming Rongbuk, de stad des vredes, verlaten en zijt gij het gebied der hooge goden binnengedrongen."

„Dat is gelogen!"

Het gezicht van den abt bleef onbewogen. „De leugen is een keten bonte steenen om den hals der waarheid. Slechts dwazen maken er gebruik van, die behagen scheppen in kleurigen schijn. De kangpo van Rongbuk behoeft haar niet. Ik meen het goed met u," ging hij voort, met een zeer menschelijke uitdrukking zijn blik op Krinner richtend. „Gij hebt verkeerd gedaan, door onze wetten te minachten. Het volk eischt uw bestraffing. Gemor en onvrede wonen onder de muren van Rongbuk. Maak mij 'n mild oordeel niet moeilijk."

De kangpo boog het hoofd iets terzijde en wisselde enkele woorden met Oeyo-Go. Aanstonds begon deze een nieuwe rede. Krinner liet moe en afgemat de onverstaanbare woorden over zich heen gaan. Helga Lethus echter zamelde al haar kennis van de taal bijeen, om den monnik te kunnen volgen.

Oeyo-Go riep de goden aan als getuigen van de bedreven wandaden. Met wilde gebaren klaagde hij Krinner aan wegens bedrog, kuiperij, godslastering en tooverij. De man, die hier stond, had dubbel misdaan. Hij had — zoo wist een ieder — den tempel van den grooten Kangmi bezoedeld, en hij was zonder verlof van den kangpo het verboden

PANORAMA, Geïllustreerd weekblad. Verschijnt Vrijdags. Tezamen met een der locale weekbladen De Stad Amsterdam, Groot Rotterdam, 's Gravenhage in Beeld, Ons Land, Ons Zuiden of Ons Zeeland — f 1.62½ per kwartaal of f 0.12½ per week. Franco p. post f 1.75 per kwartaal bij vooruitbetaling. Bureaux: HAARLEM, Nassaulaan 51. Tel. Int. 15866. Giro 142700. AMSTERDAM, N.Z. Voorburgwal 262. Tel. Int. 33170. Giro nr. 97946.

gebied van de goden binnengedrongen.

„Vraag het de Lada-Yul, de Vriendin der Hoogen, zelf, eerwaardige," besloot hij met een sluwen blik naar Helga, „of de vreemde man, die de wetten van Rongbuk met voeten treedt, straf verdient of niet."

Helga Lethus streed een zwaren strijd, toen de abt die vraag voor haar herhaalde. Wat moest zij zeggen? Oeyo-Go aanklagen? Dan werd diens vijandschap nog heftiger — en de aanklacht werd er niet zwakker door: de tempelschennis kon zij niet loochenen. Dat zij zelf Krinner de bergen in had gestuurd, om de expeditie te waarschuwen? Het kon Krinner niet baten, hoogstens de woede der monniken verergeren. Was het niet beter, die comedie van een rechtszitting door een snelle uitspraak ten einde te brengen? Gevaar voor Krinner bestond er toch niet. Er dreigde geen godsgericht, geen kokende olie en geen toren. Er was geen beul en er waren geen folterknechten. Men zou dien blanken man uit Rongbuk bannen, hem over de grens brengen en Tibet voor hem gesloten houden. En dat was ook wel het beste voor hem.... en misschien ook voor haar.

„Wie de wet overtreedt," sprak zij langzaam, in haar beste Tibetaansch, „die moet ook de straf op zich nemen."

Oeyo-Go stiet een vreugdekreet uit. „Laat zij 't hem zelf zeggen," riep hij opgewonden, op Krinner wijzend. „Lada-Yul, de Vriendin der Hoogen, zal hem in zijn barbaarsche klanken haar wijze woorden verkondigen."

Helga Lethus keek Krinner aan. Langzaam, bijna willoos, herhaalde zij den zin in het Duitsch. Het wou niet goed over haar lippen, en zij voelde haar hart op een zonderlinge wijze kloppen, alsof iets in haar borst haar waarschuwde. Eén woord voegde zij aan den zin toe, één woord, dat zij tot den kangpo niet gesproken had: „Tactiek!"

Krinner keek haar aan. Hij begreep het niet, maar hij zette blij zijn eerste vrees van zich af: zij verloochende hem niet. Hij hoorde de krakende stem van Oeyo-Go weer, hij zag de aandachtig luisterende gezichten der massa. Ah, nu kwam het vonnis. Best. Dan was de walgelijke vertooning voorbij.

Oeyo-Go hield even pauze, om den indruk van zijn woorden te versterken. Hij mat zijn blik met dien van Krinner.

De Duitscher wendde met walging zijn oogen af en keek weer naar Helga Lethus.

Nu sprak Oeoy-Go verder, met plechtige stemverheffing en nadruk op ieder woord. Krinner zag schrik in het gezicht van Helga, ontzetting.... en hij wist: die kerel eischte zijn dood.

Kreten van instemming volgden op de rede van Oeyo-Go. De volksmenigte hief een woest geschreeuw aan. Oeyo-Go stond hoog opgericht, het gezicht stralend van trots en bevredigde wraakzucht. Alleen de kangpo zweeg.

„De dood? In den tempel van den Kangmi terechtstellen?" Gejaagd sprak Helga Lethus den abt toe. „Dat kan uw wil niet zijn, eerwaardige!"

De kangpo zweeg en keek hardnekkig naar den grond. Zijn gezicht zag er uit, alsof zijn geest ver was van Rongbuk en van het bloedig woord, dat Oeyo-Go gesproken had.

„Voert hem naar zijn kerker." Oeyo-Go wees met uitgestrekte hand naar den gevangene. Plechtig traden een viertal broeders naar voren. Een seconde lang stond Helga Lethus wezenloos te staren — toen stond zij plotseling, met een snellen stap, naast Krinner. Kaarsrecht verhief zich haar slanke gestalte. Haar gezicht vlamde. Scherp sneed haar heldere stem in het tumult.

„Raakt dien man niet aan! *Ik* heb hem de bergen ingestuurd! *Ik* heb hem naar Rongbuk en naar den tempel gelokt! *Ik* heb de blanken gewaarschuwd! *Hij* heeft het alleen uitgevoerd! Wij hooren bij elkaar, hij en ik!"

Wie het niet verstond, zag het: de Vriendin der Hoogen plaatste zich aan de zijde van den misdadiger, wilde den heiligschenner verdedigen. Er glom boosheid op in de oogen van Oeyo-Go, en de monniken knorden als gesarde dieren.

Toen sloeg de kangpo eindelijk weer de oogen op, hij strekte de handen vlak naar beide zijden uit en gebood stilte.

„Lada-Yul...."

„Ik bèn jullie Lada-Yul niet! Ik ben een blanke, evenals hij!"

Helga Lethus sprak in haar opwinding Duitsch, zonder het te weten. Ook de kangpo verstond het niet. Krinner echter klonken die woorden in de ooren als feestgelui. Hij zag niets dan 't vrouwengezicht naast hem. Nog nooit had hij Helga Lethus zoo schoon gevonden als op dit oogenblik, nu alle marmeren effenheid van haar gelaat geweken was en haar grijze oogen donker vlamden. Hij raakte haar niet aan, maar Helga Lethus kreeg opeens een trotsch, warm gevoel, alsof stroomen van kracht en bondgenootschap van haar overgingen op hem en van hem op haar. Zij voelde, dat zij bij hem hoorde, dat aan zijn zijde haar plaats was; hij had haar verdedigd, en nu zou zij hèm verdedigen, tot haar laatsten adem. Zoo sterk, zoo oerkrachtig was dat besef van saamhoorigheid tusschen hen beiden in haar opgeschoten, dat zij had kunnen jubelen van geluk om die kennis.

De kangpo was weer in zijn stille nadenkendheid verzonken. Oeyo-Go echter schreeuwde en tierde. Brokken van zijn woedend gekrijsch drongen droomachtig in Helga's bewustzijn. Hij vervloekte haar. Hij stelde Lada-Yul als verraadster op één trap met den heiligschenner. Hij eischte, dat ook zij gekerkerd zou worden, tot het vonnis voltrokken was.

Een golf van menschen drong op haar aan. Krinner deelde een paar stevige stompen en schoppen uit, maar was in 'n oogwenk overmeesterd. Wild schreeuwend dreef men hem en Helga Lethus het plein over den kloosterberg op.

De kangpo zat nog steeds als wezenloos voor zich uit te staren, toen Oeyo-Go een kwartier later voor hem trad.

„Lada-Yul en de heiligschenner wachten op uw straf, eerwaardige. Beveel, dat zij terechtgesteld worden."

Heel langzaam kwam het hoofd van den ouden man omhoog. Eén vonkje was er in de oogen, waarmee hij den priester aankeek.

„Ik zie over de tijden heen, Oeyo-Go. Wij mogen er niet aan denken. Hun lichamen kunnen wij begraven. Hun geesten echter vermogen wij niet vast te houden. Die zullen over de bergen vliegen en wraak eischen van hun broeders. Wij dienen het volk en den Groote in Lhasa slecht, als wij hen dooden."

„Het volk verlangt het, eerwaardige."

„Wij zullen het volk ondervragen, Oeyo-Go. En wij zullen 'n bode zenden naar den Dalai Lama. Gij zult het zelf zijn. Gij, Oeyo-Go, zult zijn heiligen wil tot ons brengen en uitvoeren. Tot zoolang blijven de twee daar, waar gij hen heengevoerd hebt."

Slot volgt

SPASEL SALTS

Zullen Uw lichaam de Jeugd teruggeven.

SPASEL zouten zijn de meest volmaakte zouten, welke gebruikt kunnen worden om het bloed te zuiveren, de nieren te reinigen en de maag in prima conditie te houden.
Niets is schitterender dan de SPASEL zouten om jong te blijven en veroudering tegen te gaan.
Aciditeit wordt opgeheven en daardoor groote verlichting verkregen bij rheumatiek, enz. Alle giftige stoffen worden uit het lichaam verwijderd. Het is een schitterend middel en het gevolg is STRALENDE GEZONDHEID, terwijl de HUID er volmaakt zal uitzien.

IN FLESSCHEN VAN
f 0.60 EN *f* 0.90

Indien Uw apotheek of drogisterij SPASEL niet direct kan leveren, wordt, na ontvangst van het bedrag in postzegels of op giro 223199, het gewenschte direct toegezonden door de Imp. BOROMAG, Heerengr. 258, Amsterd.-C. Vermeld naam v. d. blad en Spasel.

Wat voel ik me ellendig. Ik voel iederen dag, dat ik ouder word; 't schijnt dat ik rheumatiek in al mijn gewrichten heb gekregen en dat ik bovendien zwaarder begin te worden, terwijl ik toch nog jong ben. Twee jaar geleden deed ik nog aan alle mogelijke sport. Ik moet er iets tegen gaan doen, 't lijkt of ik last van mijn hart begin te krijgen ook.

Wat voel ik me uitstekend nu ik die SPASEL zouten heb genomen.

Mijn lichaam voelt zoo licht als een veer en geen spoor meer van die rheumatische pijnen in mijn gewrichten. Ik ben ruim 10 pond afgevallen en ik voel dat alle giftige stoffen uit mijn lichaam verdwenen zijn. Wat 'n genot, je weer zoo volkomen goed te voelen, na zoo ellendig geweest te zijn. Ik wou, dat iedereen SPASEL kende.

Ten einde het U mogelijk te maken, zelf over de schitterende werking dezer Spasel zouten te kunnen oordeelen, zijn wij gaarne bereid U een flink monster Spasel zouten toe te zenden. Zendt deze coupon in met 2 postzegels van 5 ct., gefrankeerd als brief (of stort het bedrag onder vermelding van dit blad en dit monster op onze postgiro-rekening 223199) aan Imp. BOROMAG, 258 Heerengracht, Afd. K. A'dam-C. en U ontvangt gratis een monster thuis.

Bezoekt op de Brusselsche Wereldtentoonstelling het SHAVEX ZEE-KOL Paviljoen, Avenue Coloniale.

SANATOGEN
maakt
Gezonde Menschen

Een bekend geneesheer schrijft:
„Uit eigen ervaring weet ik dat ik mij steeds direct beter voel na een paar dagen Sanatogen gebruik, vooral wanneer ik door overwerk of zorgen een beetje overspannen ben".

SANATOGEN is verkrijgbaar vanaf fl. 1.– per bus bij alle Apothekers en Drogisten.

ROTTERDAM, Stationsweg 24. Tel. Interc. 50340. Giro nr. 101981. 's GRAVENHAGE, Stationsweg 95. Tel. Int. 111666. Giro nr. 45141. UTRECHT, Biltstraat 142. Tel. Int. 15475. Giro-nummer 149597. 's HERTOGENBOSCH, Stationsweg 27. Tel. Interc. 1215. Giro nr. 129750. MAASTRICHT, Boschstraat 110. Tel. Interc. 1715. Giro nr. 124690. — De voorwaarden van onze gratis ongevallenverzekering zijn op aanvraag verkrijgbaar.

ZORG VOOR DE TANDEN

KEEL-, neus- en mondholte zijn bij uitstek de plaatsen, waar besmetting het lichaam binnendringt. Het ligt dus voor de hand, dat wij hier een buitengewone reinheid moeten betrachten.

Een gezond gebit is van onschatbare waarde.

Slechte tanden kunnen de oorzaak zijn van menige niet als zoodanig erkende kwaal.

Maaglijden, rheumatiek en allerlei infecties kunnen het gevolg zijn van rotte tanden en kiezen.

Een bekend volksgeloof zegt, dat kiespijn het gevolg is van.... tanden poetsen.

Sommigen gaan zelfs zoo ver te beweren, dat zij nimmer tand- of kiespijn hebben gekend tot.... zij op aanraden van anderen, die voorgaven het beter te weten, ook eens hun tanden gingen poetsen.

Nu is 't een feit, dat een ontstoken kies zich langer goed houdt, wanneer men er niet met 'n borstel met koud water aanraakt, maar dit is maar tijdelijk.

Al wat ontstoken en verrot is, behoeft dringend voorziening en verzorging.

Ontstoken wortels en kiezen scheiden allerlei kwade sappen af, die geslikt worden en maag- en bloedbedervend werken.

Het kan voorkomen, dat men heel ergens anders, ver van de schuldige kies, een ernstige ontsteking krijgt, of wel men kan heftige rheumatische pijnen krijgen en heel vaak wordt dan de oorzaak heelemaal niet gezocht in het gift, dat de kies uitscheidt en dat de reden is van alle narigheid.

Het inzien van de noodzaak van lichaamsverzorging — ook en vooral in het gewone dagelijksche leven — wint de laatste jaren steeds meer veld.

Toch komt het nog voor — hoe ongeloofelijk het ook klinken moge — dat er huishoudens zijn, waar geen tandenborstel voorhanden is.

Het gebit behoort na iederen maaltijd gepoetst te worden en ten minste des morgens en des avonds.

Vooral het poetsen des avonds verzuime men niet, daar alle etensresten, verzuurde melkresten e.d. des nachts gedurende den slaap volop tijd hebben om schadelijke bacteriën zich te laten ontwikkelen.

Naast het poetsen, dat met een niet te zachten borstel moet geschieden, moet men dagelijks de tanden eenmaal reinigen met een gewasten draad.

Hiervoor is speciaal gewast garen, zoogenaamd tandarts-garen verkrijgbaar.

Wie echter niet in de gelegenheid is, dit aan te schaffen, kan 'n stevigen draad naaizijde over een stuk was halen en hiermede de tanden zuiveren van de laatste kleine etensresten, die na het poetsen mochten zijn blijven zitten.

Hiertoe neemt men den draad bij beide uiteinden in de twee handen en trekt hem niet te snel tusschen de tanden door.

Doet men dit te ruw, dan loopt men kans dat het tandvleesch gaat bloeden.

Een goede mondspoeling is warme kamillenthee.

Is het tandvleesch rond een rotte kies ontstoken en wil men in afwachting van het bezoek bij den tandarts (bijv. wanneer de pijn des nachts hevig wordt) de pijnlijke plek met jodium aanstippen om de ontstoken plaats te zuiveren, dan draaie men van een lucifershoutje met een propje watten een kleine tampon en stippe hiermede de pijnlijke plek aan.

Nadat men des avonds voor het slapen gaan de tanden heeft gepoetst, ete of drinke men niets meer.

Kinderen geve men noch een chocolaadje, noch een koekje of 'n glas melk, wanneer zij reeds in bed zijn, zooals zoo vaak wordt gedaan.

Het nut van het tanden poetsen wordt hiermede weer geheel opgeheven.

Iets is er echter, dat even reinigend werkt als het poetsen der tanden en dat is het bijten in 'n zuren appel. Wilt gij dus den kinderen iets te eten geven wanneer zij eenmaal in bed zijn, voor den nacht, laat het dan niets anders zijn dan een zure appel, want het rinsche appelsap heeft een buitengewoon heilzamen invloed op het gebit.

Werd vroeger 'n onooglijk stompje tand of kies, dat reddeloos verloren was, uitgetrokken zonder meer, tegenwoordig wordt er vaak een gouden kroon overheen gezet, nadat de wortels gedood zijn. Een nieuwe vinding zijn de porceleinen kronen. die de echte tanden bedrieglijk nabootsen.

Heeft men in de onderkaak of bovenkaak geen kiezen meer, omdat deze zijn uitgetrokken, dan verzuime men niet, een geheel of gedeeltelijk gebit te laten inzetten.

Bijt namelijk bij het kauwen de bovenkaak op een leege onderkaak, doordat er geen zoogenaamde tegenbijters zijn, dan gaan na verloop van tijd de tanden en kiezen uit de bovenkaak verzakken.

In het omgekeerde geval — wanneer in de bovenkaak geen kiezen meer aanwezig zijn — kruipen de kiezen uit de onderkaak als het ware naar boven.

Het gevaar hiervan is, dat de kiezen veel spoediger los gaan zitten dan in normale omstandigheden het geval zou zijn geweest.

De wetenschap is zoover gevorderd tegenwoordig, dat er een middel bestaat om loszittende tanden en kiezen weer vast te zetten. In de meeste gevallen lukt het ook wel, maar — het gelukt niet altijd en het is nogal een kostbare behandeling.

Plotselinge afkoeling of verhitting door het nuttigen van gloeiend heete of ijskoude spijzen of dranken is zeer slecht voor het glazuur der tanden, daar het evenals scherpe bijtende zuren de emaillelaag van de tanden aantast.

Menschen met een kalkarm gestel zullen verstandig doen, in overleg met hun huisarts 'n kalkhoudend preparaat te gebruiken. Niet alleen hun beenderengestel, ook hun gebit zal dit ten goede komen en de noodige versterking geven.

WAT ZULLEN WE ETEN?

Maandag:	Koud kalfsvleesch van Zondag. Gebakken aardappelen met komkommersla. Gestoofde kwetsen.
Dinsdag:	Carbonade met snijboonen. Maizenapudding met bessensap.
Woensdag:	Runderlappen met snijboonen. Wentelteefjes.
Donderdag:	Ham met spiegeleieren en sla. Ketelkoek.
Vrijdag:	Dominostuk met sperceboonen. Fruit.
Zaterdag:	Gehakt met stoofsla. Beschuitje met kaas.
Zondag :	Kalfsborst met doperwten. Rumtaart met abrikozenjam.

VOOR DE HUISVROUW

De invloed van reukstoffen op melk.

ZOOWEL losse melk als melk in flesschen wordt dikwijls verkocht in winkels, waar ook sterk riekende stoffen ten verkoop worden aangeboden. Ook in de huishouding wordt melk dikwijls bewaard in de nabijheid van stoffen met een sterken reuk. Dit gebeurt soms noodgedwongen, door een gebrek aan ruimte, dikwijls echter uit onnadenkendheid.

Om uit te maken, welke geuren melk opneemt, zijn in het laboratorium voor melkonderzoek proeven genomen. Enkele daarvan volgen hier:

Sterke kaas, zoute haringen in pekel, sterk geparfumeerde zeep, kruiderijen, groenten, aardappelen en petroleum werden elk voor zich met losse melk en met flesschenmelk met verschillende sluitingen (papier, aluminium, beugel) onder groote glazen stolpen gezet, zoodat de melk in sterke mate den invloed van de reukstof onderging.

Buiten de stolpen, waaronder de melkmonsters met de reukstoffen stonden, werden vergelijkingsmonsters van de melk gezet. Na 24 uur werden smaak en reuk van de verschillende melkmonsters onderzocht.

Het resultaat was in het kort als volgt:

De blijvende, directe inwerking van de reukstoffen maakte de melk ongeveer onbruikbaar voor de consumptie. Het is dus noodzakelijk, dat open vaten met melk noch in winkels noch in keukens in de nabijheid van sterk riekende stoffen worden bewaard. Melk in goed gesloten flesschen neemt den geur van de in de nabijheid liggende reukstoffen in veel mindere mate aan.

Alleen de geur van zeer intensief riekende stoffen, zooals scherpe kaas en in mindere mate ook kruiderijen, geparfumeerde zeep en haringen, drong door de sluitingen, vooral door de papieren schijven, heen. De resultaten met melkmonsters buiten de glazen stolp waren veel gunstiger. Slechts in enkele gevallen rook de melk een weinig naar petroleum, hoewel de stolpen toch gedurende het experiment dikwijls opgelicht werden.

Uit deze proeven blijkt, dat het in het algemeen geen kwaad kan, zoowel losse melk als flesschenmelk in winkels en provisiekamers te bewaren met andere sterk riekende waren, mits deze laatste in goed gesloten kasten of onder stolpen bewaard worden.

In dat geval is de invloed van deze reukstoffen op de melk uiterst gering.

De vermoeide huisvrouw

ROOD omrande oogen moeten rust hebben; men baadt de oogen in zoo warm mogelijk, gekookt water. Helpt dit niet, dan raadpleegt men den dokter, of ook een bril noodig is.

Puistjes zijn meestal het gevolg van een slechte spijsvertering, van een verkeerd dieet of van oververmoeidheid. Indien noodig neme men eens per week een laxeermiddel en drinke iederen dag minstens drie glazen water. Verder veel fruit en vooral — voldoende slaap, want bij zeer veel vrouwen uit oververmoeidheid zich in een geïrriteerde huid. Weinig varkensvleesch, worst of vet, weinig aardappelen en meelspijzen, maar veel groene groenten, mager vleesch en rauw fruit. Wil men met rouge en poederkwast werken, dan is daar niets tegen mits, — men de bijbehoorende, onvermijdelijke zorg niet overslaat. Deze bestaat uit het invetten des avonds met een goede, vette crême, het na enkele minuten met een zoo ruw mogelijken badhanddoek uitwrijven en het des morgens *alvorens poeder op te leggen* insmeren van gezicht en hals met een matte dagcrême, die in de huid trekt en er voor zorgt, dat de poriën niet verstopt geraken.

Tegen een glimmenden neus helpt — na de boven omschreven behandeling — het insmeren met bleekrose poeder in zalfvorm. Dit helpt veel beter dan los poeder en houdt den neus uren achtereen fraai mat. Dergelijke poedercrême is in alle toiletzaken te verkrijgen in potjes en tubes. Hard geworden crême wordt met een paar druppels eau de cologne weer zacht gemaakt.

Nuttige wenken

Bij het oplossen van gelatine komt het er wel degelijk op aan, de juiste hoeveelheid water te nemen.

Weeg de ingrediënten voor de te bakken taart of cake nauwkeurig af; daarop komt het juist aan.

Let op den tijd, wanneer gij kookt. Iets te lang of te kort kan schaden.

Let goed op de warmte van den oven. Wanneer ge geen thermometer hebt, kunt ge de hitte probeeren, door er wat meel in te strooien of een vel wit papier in te leggen. Als, na het sluiten van den oven gedurende twee minuten, meel en papier wit zijn gebleven, is de oven veel te lauw, zijn ze lichtbruin: matig en zwart verbrand: veel te warm.

Theevlekken kunnen wij verwijderen met warm water en borax; naspoelen met koud water.

Een heel eenvoudige manier om een pan, waarin visch is gebakken, schoon te maken is, de pan te vullen met de theebladeren uit den theepot. Voeg er wat water bij en laat dat een paar minuten koken.

Een vruchtencake moet dadelijk in een heel warmen oven worden geplaatst, anders zakken de vruchten naar beneden.

Lichtgetinte ceintuurs kan men schoonmaken op de volgende wijze: men wrijft ze met speksteenpoeder, dat met benzine tot een brij is aangemaakt, met een zacht doekje af (bij voorkeur in de buitenlucht).

Fijn schoenwerk houdt men zacht en glanzend, door het dagelijks met eiwit of vaseline in te wrijven. Wat in de eierschalen achterblijft, is hiervoor uitstekend te gebruiken.

'n Mengsel van gelijke deelen citroensap en eau de cologne of olijfolie is een uitstekend middel, om de handen blank te krijgen.

Een zeer goed middel om vlekken uit alle soorten van metaal te verwijderen is het afkookwater van witte boonen, echter zonder zout.

Versche melkvlekken verwijdert men het best door ze met vochtige doeken af te wrijven.

WAT EEN PRACHTIG WITTE TANDEN HEB JE TOCH!

Ontdek voor Uzelf eens hoeveel sneller en vlugger Kolynos Uw tanden reinigt en witter maakt. Wanneer U de resultaten ziet, zult U nooit meer tot andere, de niet-wetenschappelijke, borstelmethoden terugkeeren.

De wetenschap kent geen middel, dat doffe en beslagen tanden ook maar half zoo goed reinigt en wit maakt. Probeer daarom Kolynos vandaag nog.

KOLYNOS
TANDCREAM

212H

DE STRALENDE ZOMERZON

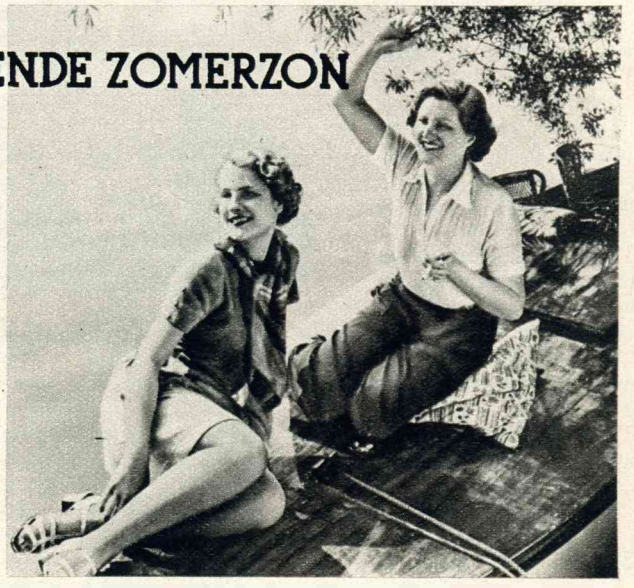

zet alles in een helder licht! Uw keurige, nieuwe zomertoiletjes, Uw hoedjes en schoenen, maar ook . . . . . Uw gelaat.
Draag dus zorg, dat Uw gelaat de jeugdige frisheid behoudt! Laat Uw uiterlijk geen sporen tonen van een vermoeide huid!
Slechts weinige vrouwen begrijpen, dat haar gelaat nooit veilig is tegen het optreden van lijnen en rimpels, veroorzaakt door „vermoeide huid". Dat komt, omdat wij leven in een onnatuurlijke atmosfeer - verontreinigende lucht op straat - duffe lucht in huizen, winkels en kantoren. Dat alles maakt onze huid dor en droog.
Maar Lux Toilet Zeep geeft afdoende hulp. Zij zuivert de huid tot diep in de poriën en houdt haar zacht en soepel. Het kost U slechts enkele minuten per dag om een fris en jeugdig uiterlijk te behouden.

LUX TOILET ZEEP

12½ CTS. PER STUK

LTS 75 0141H

Denkt U er nog aan

het Hollandsche modeboek „Winterweelde 1936" te bestellen?

DOET HET NU!

Als U het uitstelt komt U te laat. Het vorige modeboek was reeds binnen enkele weken uitverkocht, waardoor we duizenden moesten teleurstellen.

Prijs 50 cent (niet-abonné's 60 cent)

Bestellingen kunnen als volgt geschieden: Door bemiddeling van Uw agent of bezorger; afgehaald aan het bureau van ons blad; door giro-storting op No. 142700; door toezending van het bedrag per postwissel of in postzegels aan

Patronenkantoor Panora

* *Nassauplein 1* * *Haarlem* * *Giro 142700* *

GEBREIDE SJAAL

Benoodigd materiaal: 1 kluwen „Anker" Perlégaren F 565 (blauw). 1 paar naalden No. 3.

MEN zet 56 st. op en breit 14 toeren in één st. r., één st. aver. (l. verspr.).

Toer 15. De eerste 6 st. in één st. r., één st. aver. (l. verspr.), dan 10 st. r., 24 st. aver., 10 st. r., eindigen met 6 st. in één st. r., één st. aver. (l. verspr.).

Toer 16. De toer begint en eindigt met 6 st. in één st. r., één st. aver. (l. verspr.), voorts 11 st. aver., 22 st. r., 11 st. aver.

Toer 17. De eerste en laatste 6 st. in één st. r., één st. aver. (l. verspr.), en verder 12 st. r., 20 st. aver., 12 st. r.

Toer 18. Beginnen en eindigen met 6 st. in één st. r., één st. aver. (l. verspr.), nu 13 st. aver., 18 st. r., 13 st. aver.

Toer 19. De eerste en laatste 6 st. in één st. r., één st. aver. (l. verspr.), voorts 14 st. r., 16 st. aver., 14 st. recht.

Toer 20. Men begint en eindigt met 6 st. in 1 st. r., 1 st. aver. (l. verspr.), verder 15 st. aver., 14 st. r., 15 st. aver.

Toer 21. Den toer beginnen en eindigen met 6 st. in 1 st. r., 1 st. aver. (l. verspr.) en vervolgens 16 st. r., 12 st. aver., 16 st. r.

Toer 22. De eerste en laatste 6 st. in 1 st. r., 1 st. aver. (l. verspr.), verder 17 st. aver., 10 st. r., 17 st. aver.

Toer 23. Beginnen en eindigen met 6 st. in 1 st. r., 1 st. aver. (l. verspr.), voorts 18 st. r., 8 st. aver., 18 st. r.

Toer 24. Begin en einde van den toer 6 st. in 1 st. r., 1 st. aver. (l. verspr.), verder 19 st. aver., 6 st. r., 19 st. aver.

Toer 25. Aan het begin en op het einde van den toer 6 st. in 1 st. r., 1 st. aver. (l. verspr.), vervolgens 20 st. r., 4 st. aver., 20 st. r.

Toer 26. De eerste en laatste 6 st. in 1 st. r., 1 st. aver. (l. verspr.), dan 20 st. aver., 4 st. r., 20 st. aver.

Toer 27. Beginnen en eindigen met 7 st. in 1 st. r., 1 st. aver. (l. verspr.), voorts 19 st. r., 4 st. aver., 19 st. r.

Toer 28. De eerste en laatste 8 st. in 1 st. r., 1 st. aver. (l. verspr.), verder 18 st. aver., 4 st. r., 18 aver.

Toer 29. Beginnen en eindigen met 9 st. in 1 st. r., 1 st. aver. (l. verspr.), vervolgens 17 st. r., 4 st. aver., 17 st. r.

Toer 30. De eerste en laatste 10 st. in 1 st. r., 1 st. aver. (l. verspr.), voorts 16 st. aver., 4 st. r., 16 st. aver.

Toer 31. Beginnen en eindigen met 11 st. in 1 st. r., 1 st. aver. (l. verspr.), verder 15 st. r., 4 st. aver., 15 st. r.

Toer 32. Men begint en eindigt met 12 st. in 1 st. r., 1 st. aver. (l. verspr.), en vervolgens 14 st. aver., 4 st. r., 14 st. aver.

Toer 33. De eerste en laatste 13 st. in 1 st. r., 1 st. aver. (l. verspr.), verder 14 st. r., 4 st. aver., 13 st. r.

Toer 34. Beginnen en eindigen met 14 st. in 1 st. r., 1 st. aver. (l. verspr.), voorts 12 st. aver., 4 st. r., 12 st. aver.

Toer 35. Men breit de eerste en laatste 15 st. in 1 st. r., 1 st. aver. (l. verspr.), verder 11 st. r., 4 st. aver., 11 st. r.

Toer 36. De eerste en laatste 16 st. in 1 st. r., 1 st. aver. (l. verspr.), voorts 10 st. aver., 4 st. r., 10 st. aver.

Toer 37. Beginnen en eindigen met 15 st. in 1 st. r., 1 st. aver. (l. verspr.), dan 11 st. r., 4 st. aver., 11 st. r.

Toer 38. De eerste en laatste 14 st. in 1 st. r., 1 st. aver. (l. verspr.), vervolgens 12 st. aver., 4 st. r., 12 st. aver.

Toer 39. Beginnen en eindigen met 13 st. in 1 st. r., 1 st. aver. (l. verspr.), verder 13 st. r., 4 st. aver., 13 st. r.

Toer 40. De eerste en laatste 12 st. in 1 st. r., 1 st. aver. (l. verspr.), voorts 14 st. aver., 4 st. r., 14 st. aver.

Toer 41. Beginnen en eindigen met 11 st. in 1 st. r., 1 st. aver. (l. verspr.), en vervolgens 15 st. r., 4 st. aver., 15 st. r.

Toer 42. De toer begint en eindigt met 10 st. in 1 st. r., 1 st. aver. (l. verspr.), verder 16 st. aver., 4 st. r., 16 st. aver.

Toer 43. De eerste en laatste 9 st. in 1 st. r., 1 st. aver. (l. verspr.), dan 17 st. r., 4 st. aver., 17 st. r.

Toer 44. Beginnen en eindigen met 8 st. in 1 st. r., 1 st. aver. (l. verspr.), verder 18 st. aver., 4 st. r., 18 st. aver.

Toer 45. De eerste en laatste 7 steken in 1 st. r.. 1 st. aver. (l. verspr.), vervolgens 19 st. r., 4 st. aver., 19 st. r.

Toer 46. Beginnen en eindigen met 6 st. in 1 st. r., 1 st. aver. (l. verspr.), dan 20 st. aver., 4 st. r., 20 st. aver.

Toer 47. De eerste en laatste 6 st. in 1 st. r., 1 st. aver. (l. verspr.), vervolgens 20 st. r., 4 st. aver., 20 st. r.

Toer 48. De toer begint en eindigt met 6 st. in 1 st. r., 1 st. aver. (l. verspr.), verder 19 st. aver., 6 st. r., 19 st. aver.

Toer 49. Beginnen en eindigen met 6 st. in 1 st. r., 1 st. aver. (l. verspr.), verder 18 st. r., 8 st. aver., 18 st. r.

Toer 50. De eerste en laatste 6 st. in 1 st. r., 1 st. aver. (l. verspr.), vervolgens 17 st. aver., 10 st. r., 17 st. aver.

Toer 51. Beginnen en eindigen met 6 st. in 1 st. r., 1 st. aver. (l. verspr.), verder 16 st. r., 12 st. aver., 16 st. r.

Toer 52. De eerste en laatste 6 st. in 1 st. r., 1 st. aver. (l. verspr.), dan 15 st. aver., 14 st. r., 15 st. aver.

Toer 53. De toer begint en eindigt met 6 st. in 1 st. r., 1 st. aver. (l. verspr.), verder 14 st. r., 16 st. aver., 14 st. r.

Toer 54. De eerste en laatste 6 st. in 1 st. r., 1 st. aver. (l. verspr.), voorts 13 st. aver., 18 st. r., 13 st. aver.

Toer 55. Beginnen en eindigen met 6 st. in 1 st. r., 1 st. aver. (l. verspr.), verder 12 st. r., 20 st. aver., 12 st. r.

Toer 56. De eerste en laatste 6 st. in 1 st. r., 1 st. aver. (l. verspr.), voorts 11 st. aver., 22 st. r., 11 st. aver.

Deze toeren vanaf toer 15 1 maal herhalen.

Toer 99. De eerste en laatste 6 st. in 1 st. r., 1 st. aver. (l. verspr.), voorts een steek afhalen, dan een st. r., de afgehaalde st. overhalen, 8 st. r., 24 st. aver., 8 st. r., 2 st. r. tez.

Toer 100. Beginnen en eindigen in 6 st. in een st. r., een st. aver. (l. verspr.), verder 10 st. aver, 22 st. r., 10 st. aver.

Toer 101. De eerste en laatste 6 st. in een st. r., een st. aver. (l verspr.), voorts 11 st. r., 20 st. aver., 11 st. r.

Toer 102. Beginnen en eindigen met 6 st. in een st. r., een st. aver. (l. verspr.), vervolgens 12 st. aver., 18 st. r., 12 st. aver.

Toer 103. De eerste en laatste 6 st. in een st. r., een st. aver. (l. verspr.), dan 13 st. r., 16 st. aver., 13 st. r.

Toer 104. Beginnen en eindigen met 6 st. in een steek r., een st. aver. (l. verspr.), dan verder 14 st. aver., 14 st. r., 14 st. aver.

Toer 105. De eerste en laatste 6 st. in een st. r., een st. aver. (l. verspr.), voorts een st. afhalen, een st. r., de afgehaalde st. overhalen, daarna 13 st. r., 12 st. aver., 13 st. r., 2 st. r. tez.

Toer 106. De eerste en laatste 6 st. in een st. r., een st. aver. (l. verspr.), verder 15 st. aver., 10 st. r., 15 st. aver.

Toer 107. De toer begint en eindigt met 6 st. in een st. r., een st. aver. (l. verspr.), voorts 16 st. r., 8 st. aver., 16 st. r.

Toer 108. Men begint en eindigt met 6 st. in een st. r., een st. aver. (l. verspr.) en verder 17 st. aver., 6 st. r., 17 st. aver.

Toer 109. De eerste en laatste 6 st. in een st. r., een st. aver. (l. verspr.), voorts 18 st. r., 4 st. aver., 18 st. r.

Toer 110. Beginnen met 6 st., in een st. r., een st. aver., dan 19 st. aver., 2 st. r., 19 st. aver., op het einde 6 st. in een st. r., een st. aver. (l. verspr.).

Toer 111. * Beginnen en eindigen met 6 st. in een st. r., een st. aver. (l. verspr.), voorts een st. afhalen, een st. r., de afgehaalde st. overhalen, dan 36 st. r., 2 st. r. tez.

Toer 112. Eerst 6 st. in 1 st. r., 1 st. aver. (l. verspr.), dan 38 st. aver., eindigen met 6 st. in een st. r., een st. aver. (l. verspr.).

Toer 113. De eerste en laatste 6 st. in 1 st. r., 1 st. aver. (l. verspr.), dan 38 st. r.

Toer 114. Als toer 112.

Toer 115. Als toer 113.

Toer 116. Als toer 112.

Herhaal de toeren vanaf * nog 6 maal, terwijl men telkens 2 st. minder breit tusschen de minderingen.

Toer 153. De eerste en laatste 6 st. in een st. r., een st. aver. (l. verspr.), voorts na de eerste 6 st. een st. afhalen, een st. r., de afgehaalde st. overhalen, 22 st. r., 2 st. r. tez.

Nu volgen 35 toeren zonder minderen, waarna de helft van de sjaal gereed is.

Dan breit men de andere helft op dezelfde wijze, maar in plaats van te minderen, wordt thans gemeerderd (het meerderen geschiedt door uit een steek 2 st. te breien).

Afhechten.

Afkortingen : een st. r., een st. aver. (l. verspr.) = een steek recht, een steek averecht (laten verspringen). Dit laatste wil zeggen, dat boven elken averechten steek afwisselend een rechte en een averechte steek wordt gebreid en boven elken rechten steek om en om een averechte en een rechte steek.

r. = recht, aver. = averecht.
st. = steek, tez. = tezamen.

Een der nieuwste herfstmodellen. Donker blauwe mantel, waarvan de cape met lichtbruin bont is afgezet.

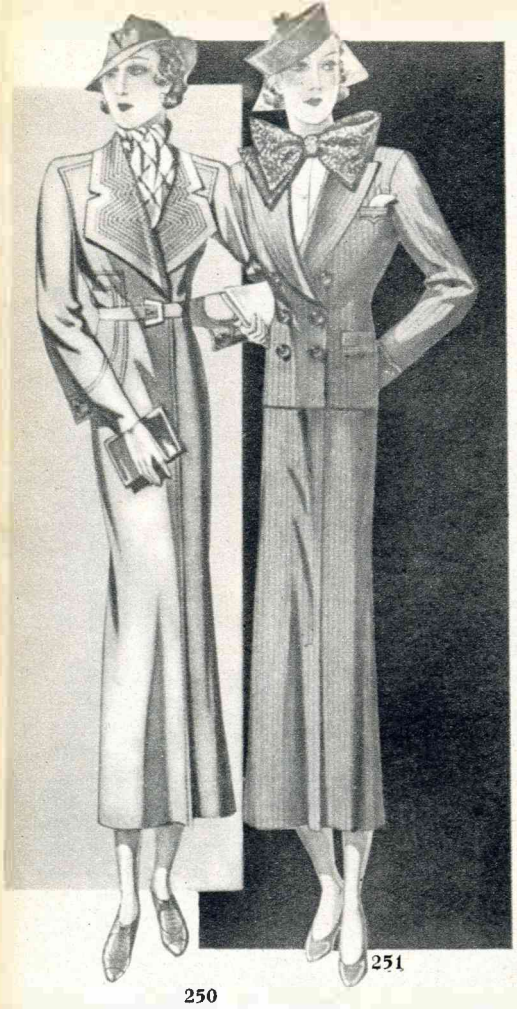

250

251

250. Tailleurmantel met schouderstuk. Doorgestikte sjaalkraag. Mouwen met nauwe manchet. Verkrijgbaar in maat 40, 42, 44, 46. Benoodigd: 3 M. stof à 140 c.M. breed.

251. Mantelcostuum met twee rijen knoopen. Groote revers. Tailleurkraag. Tweebaansrok met plooien. Verkrijgbaar in maat 40, 42, 44, 46. Benoodigd: 3 M. stof à 140 c.M. breed.

Van alle in deze rubriek afgebeelde genummerde kostuums, die ontleend zijn aan het mode-album „Winterwereld", zijn patronen verkrijgbaar tegen den prijs van 50 cts. voor complets, 35 cts. voor mantels en japonnen en 20 cts. voor rokken, blouses, kleine avondjasjes en kinderkleeding. Bij bestelling vooral opgeven het gewenschte maatnummer. Bestellingen kunnen geschieden bij uw agent of bezorger; door girostorting op No. 142700; door toezending van het bedrag per postwissel of in postzegels aan het

PATRONENKANTOOR „PANORA"
NASSAUPLEIN 1, HAARLEM,

waarbij 10 cts. extra voor toezending per post verschuldigd is. Men kan echter de patronen ook afhalen aan het bureau van dit blad.

OVER SPREKEN EN LUISTEREN

WIJ kunnen de vrouwelijke sexe verdeelen in blonde en bruine exemplaren, of in dikke en slanke, in lange en korte persoontjes.

Wij kunnen haar ook verdeelen in gehuwden en ongehuwden, evenals in zachte, aanhankelijke vrouwtjes en vinnige kattekoppen.

Vandaag willen wij echter eens een andere verdeeling maken ; wij verdeelen de vrouwen in : zij die spreken en zij die luisteren.

Luisteren ? bromt een onwelwillend manspersoon hoonend, een vrouw en.... luisteren.... ? Dat kan immers niet ! !

Ziezoo, daar zijn we meteen midden in de kwestie : wij vrouwen hebben nu eenmaal den naam, dat wij aartsbabbelaarsters zijn.

Ten onrechte ?

Neen ! Niet heelemaal !

Dan toch wel een beetje ?

Laten we maar toegeven : het meerendeel der vrouwen praat te veel !

En daarom, ja juist nergens anders om, is de vrouw, die weet te luisteren, zoo'n groot succes in gezelschap.

Dat luisteren moet u nu niet verkeerd opvatten : luisteren wil niet zeggen den ganschen avond stommetje spelen, omdat men te verlegen, te dom of te geblaseerd is, iets tot het genoegen van de andere gasten bij te dragen.

Hebt u het nog nooit zoo beschouwd?

En toch is dit het eenige juiste standpunt voor een gast ; niet alleen om zichzelf te amuseeren komt men, maar tevens om iets bij te dragen tot het succes van den avond.

Uw gastvrouw zal er u dankbaar voor zijn.

De vlotte, vroolijke vrouw met het brillante, geestige discours zal een graag geziene gast zijn, mits.... zij bij tijd en wijle ook sympathiek weet te luisteren, wanneer anderen aan het woord zijn.

Sympathiek luisteren is zoo toehooren, dat geen der aanwezigen vermoedt, dat hetgeen verteld wordt, reeds overbekend is of.... om een andere reden de luisterende volstrekt niet schelen kan.

Valsch ?

Neen, valsch is dit niet. Men noemt dit wellevend.

Deze twee eigenschappen liggen soms niet zoo héél ver van elkaar !

RECEPTEN

Bessen-dessert

Laat 1 pond gewasschen geriste bessen even doorkoken met 12 lepels basterdsuiker en bind dan het vocht met 1½ lepel maizena of aardappelmeel (van dit laatste blijft de kleur mooier). Giet de vruchten nu in een vuurvasten schotel. Vermeng 8 gestampte grootc beschuiten met 4 lepels basterdsuiker en strooi dit over de vruchten. Leg hier en daar een klontje boter en laat er in den oven een korstje op komen.

Dien het gerecht, geheel afgekoeld, op met vlokken geslagen room.

Gemengde vruchtensla met room

Verschillende vruchten worden schoongemaakt als : meloen, pruimen, perziken, abrikozen, bessen, frambozen, bananen, druiven.

Zet alle vruchten, schoongemaakt en in stukjes gesneden, eenige uren bestrooid met suiker weg. Klop slagroom stijf en vermeng de vruchten hiermee of leg ze zonder sap in een kristallen schotel met den geslagen room er op gespoten.

Een van de nieuwe Bleyle-modellen - en zoo zijn er nog vele andere elegante Bleyle-kleedingstukken. Zij zijn daarbij alle gemakkelijk, practisch en billijk - voor deze voordeelen garandeert het merk Bleyle.

Bleyle

Vraagt het adres van den dichtstbijzijnden leverancier aan L. Zaalberg, Victorialaan 1, Wassenaar.

Verzorg Uw huid

In de eerste plaats zijn noodig toilet- en badzeepen, die uit zuivere grondstoffen zijn vervaardigd.-
Grossmith's Old-Cottage Zeepen zijn beroemd om den onvolprezen weldadigen invloed, dien zij uitoefenen op de huid, het beschaafde Lavender-parfum en het zachte, overvloedige schuim, dat zij produceeren.
Trouwens alle Grossmith's Old-Cottage schoonheidsmiddelen als:
Grossmith's Toiletwater (in de typische groene flacons),
Grossmith's Badzout en Badzeep,
Grossmith's Creams, Poeders, Reuksachets, enz. enz.,
zult U aantreffen op de toilettafel van de moderne vrouw, die trots haar aangeboren verlangen naar charme, toch altijd haar verfijnde beschaving wil bewaren.

Imp.: Richard Wernekinck & Co.,
Huddestraat 9, Amsterdam-C.

Grossmith's
Old Cottage
Lavender Zeep Lavender Water

BUURPRAATJE TE SPAKENBURG